



ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ  
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

голови обласної державної адміністрації –  
керівника обласної військово-цивільної адміністрації

28 грудня 2020 р.

Севєродонецьк

№ 936

**Про затвердження Програми  
економічного і соціального розвитку  
Луганської області на 2021-2023 роки**

Керуючись статтею 6 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», пунктом 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації», законами України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», типовою структурою програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 (зі змінами), враховуючи постанову Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 671 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки», з метою реалізації на території області державної політики в економічній і соціальній сферах, забезпечення розвитку реального сектору економіки, поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, за результатами обговорення питання на засіданні колегії облдержадміністрації 24.12.2020

**зобов'язую:**

1. Затвердити Програму економічного і соціального розвитку Луганської області на 2021-2023 роки (далі – Програма), що додається.

2. Структурним підрозділам облдержадміністрації, рекомендувати територіальним підрозділам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади – виконавцям заходів Програми забезпечити їх реалізацію та до 25 березня року, наступного за звітним, інформувати за результатами Департамент економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності обласної державної адміністрації.

3. Департаменту економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності обласної державної адміністрації:

1) за пропозиціями структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, узгодженими із заступниками голови облдержадміністрації згідно з розподілом обов'язків та Департаментом фінансів обласної державної адміністрації (у частині здійснення витрат на реалізацію заходів Програми за рахунок коштів обласного бюджету), у встановленому порядку забезпечувати внесення змін до Програми;

2) до 20 квітня року, наступного за звітним, поінформувати про виконання Програми.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Голова обласної державної  
адміністрації – керівник обласної  
військово-цивільної адміністрації



**Сергій ГАЙДАЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови обласної  
держадміністрації – керівника обласної  
військово-цивільної адміністрації

28 лютого 2020 р. № 936

**ПРОГРАМА ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО  
РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021-2023 РОКИ**

# ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗА 2019 РІК	5
1.1. Структурні зміни	5
1.2. Промисловість	6
1.3. Паливно-енергетичний комплекс	11
1.4. Науково-технічна сфера та інноваційна діяльність	14
1.5. Агропромисловий комплекс	17
1.6. Дорожня інфраструктура	21
1.7. Транспорт	23
1.8. Зв'язок	25
1.9. Інформаційний простір	26
1.10. Будівництво	28
1.11. Житлово-комунальне господарство	30
1.12. Інвестиційна діяльність	32
1.13. Міжнародна технічна допомога	36
1.14. Зовнішньоекономічна діяльність	39
1.15. Розвиток підприємництва	41
1.16. Внутрішня торгівля	45
1.17. Туристично-рекреаційна галузь	49
1.18. Децентралізація	51
1.19. Розроблення містобудівної документації	55
1.20. Управління об'єктами комунальної власності	57
1.21. Демографічна сфера	60
1.22. Ринок праці	61
1.23. Соціальне забезпечення	64
1.24. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах	69
1.25. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб	72
1.26. Створення умов для соціалізації сім'ї та молоді	72
1.27. Пенсійне забезпечення	74
1.28. Охорона здоров'я	77
1.29. Освіта	80
1.30. Культура	84
1.31. Молодь і спорт	86
1.32. Охорона навколишнього природного середовища	88
1.33. Цивільний захист	91
2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	95
3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2023 РОКИ	98
3.1. Джерела формування	98
3.2. Видатки бюджетних установ	100

- Додаток 1. Основні показники економічного і соціального розвитку Луганської області**
- Додаток 2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Луганської області на 2021-2023 роки**
- Додаток 3. Перелік регіональних (цільових) програм, діючих на території Луганської області**
- Додаток 4. Перелік заходів, які фінансуються у 2021-2023 роках за рахунок обласного бюджету**
- Додаток 5. Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізовувати у 2021-2023 роках за рахунок бюджетних коштів**

## ВСТУП

**Програма економічного і соціального розвитку Луганської області на 2021-2023 роки** (далі – Програма) розроблена Департаментом економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності облдержадміністрації за участю структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

**Законодавчою основою** для розроблення Програми є закони України «Про місцеві державні адміністрації», «Про військово-цивільні адміністрації», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про засади державної регіональної політики», типова структура програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 (із змінами), постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 671 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки».

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246;

Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 01.04.2020 № 262.

**Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2021-2023 роки** щодо забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Луганській області.

**Прогнозні розрахунки і заходи Програми розроблені на основі аналізу** поточної економічної та соціальної ситуації у господарському комплексі області, з урахуванням тенденцій попередніх років, показників провідних підприємств базових галузей економіки, пропозицій структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

**Фінансування передбачених Програмою заходів** буде здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також коштів суб'єктів господарювання, що спрямовуються на вирішення нагальних проблем області.

# 1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗА 2019 РІК

## 1.1. Структурні зміни

Протягом останніх років в переробному комплексі регіону продовжуються відбуватися структурні зміни.

Таблиця 1.1.1.

	Структура реалізованої промислової продукції, % до всієї реалізованої продукції	
	2018 рік	2019 рік
<b>Промисловість</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
<b>Добувна та переробна промисловість</b>	<b>68,0</b>	<b>64,6</b>
<b>Добувна промисловість і розроблення кар'єрів</b>	<b>7,2</b>	<b>5,2</b>
<b>Переробна промисловість</b>	<b>60,8</b>	<b>59,4</b>
з неї		
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	3,3	4,3
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	20,4	15,6
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	14,2	15,5
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	2,1	2,4
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	0,4	0,8
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	15,2	13,4
<b>Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря</b>	<b>30,1</b>	<b>32,9</b>
<b>Водопостачання; каналізація, поводження з відходами</b>	<b>1,9</b>	<b>2,5</b>

В основних галузях промисловості, добувна та переробна, зменшено частку реалізації продукції. Позитивні зміни відбулися в галузях «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря» та «Водопостачання; каналізація, поводження з відходами».

Найбільша частка реалізованої продукції, 59,4 %, залишається в переробній промисловості:

виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності – 15,6 %;

виробництво хімічних речовин і хімічної продукції – 15,5 %;

машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування – 13,4 %.

У 2019 році збільшення частки реалізованої продукції відбулося: у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції на 1 в. п., металургійному виробництві на 0,4 в. п., виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції на 0,3 в. п.

Галузь «Текстильне виробництво, виробництво одягу» протягом кількох років стабільно становить 0,5 % до всієї реалізованої продукції області.

Зниження частки обсягу реалізованої продукції спостерігалось у таких галузях, як: виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та

поліграфічна діяльність (зменшення на 4,8 в. п.) та машинобудування (зменшення на 1,8 в. п.).

У зв'язку з непереборними обставинами (проведення Операції об'єднаних сил, знаходженням значної частини підприємств, що формували статистичні показники діяльності промисловості на окупованій території) практично втрачено такі галузі, як «Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки» та «Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин та устаткування».

## 1.2. Промисловість

Виробничу діяльність у регіоні здійснюють 575 промислових підприємств, з них 365 – переробної промисловості. Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьку, Рубіжному, Лисичанську. Питома вага цих міст у загальному обсязі реалізації промислової продукції області становить майже 50 %.

Індекс промислової продукції становив 96,0 % проти 2018 року, реалізовано промислової продукції на суму 21,9 млрд грн.

Динаміку основних статистичних показників галузей переробної промисловості наведено в таблицях.

Таблиця 1.2.1.

### Індекси промислової продукції, %

Види діяльності	2018 (факт)	2019 (факт)	2020 (очікуване)
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	101,0	102,0	100,0
Виробництво виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	105,0	73,0	95,0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	80,0	95,0	130,0
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції	100,0	90,0	95,0
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	20,0	85,0	65,0
Машинобудування	135,0	90,0	100,0

Таблиця 1.2.2.

### Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн

Види діяльності	2018 (факт)	2019 (факт)	2020 (очікуване)
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	108,4	110,0	110,0
Виробництво виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	4661,5	3420,3	3200,0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3243,4	3388,0	4500,0
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції	485,1	524,9	500,0
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	86,3	169,2	180,0
Машинобудування	3479,6	2935,8	3000,0



У 2020 році очікується уповільнення основних показників діяльності промислових підприємств.

З метою протидії поширенню коронавірусної інфекції з березня 2020 року в районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях введено режим перебування, при якому було обмежено або заборонено пересування, що спричинило тимчасову зупинку виробничої діяльності підприємств. Ці заходи суттєво вплинули на господарчу діяльність підприємств, що спричинило погіршення результатів їх діяльності.

Так, у 2020 році індекс промислової продукції переробної промисловості очікується на рівні 97 % до 2019 року, обсяг реалізованої продукції промислової продукції – 20700,0 млн грн.

Незначна кількість підприємств галузі «Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів», що залишилась на підконтрольній території, виконують замовлення від іноземного замовника та мають стабільні обсяги виробництва.

Індекс промислової продукції галузі очікується на рівні 100 % проти 2019 року, планується реалізувати продукції на суму 120 млн грн, що на 10,0 млн грн більше, ніж у 2019 році.

Покращанню ситуації у галузі сприятиме збільшення обсягів виробництва за рахунок розширення ринків збуту ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура» та зростання іноземних замовлень на ТОВ «Старобільська швейна фабрика», ТОВ ВТФ «Шарм», ПП Бур'ян та ін.

**Таблиця 1.2.3.**

**Динаміка показників виробничого стану підприємств**

Показники	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)	Темп, 2020 рік до 2019 року, %
Індекс промислової продукції, %	102,0	100,0	x
Виробництво важливих видів продукції:			
швейні вироби, тис. одиниць	18,9	20,1	106,6
панчішно-шкарпеткові вироби, тис. пар	2236,6	2300,0	102,8

На підприємствах галузі «Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення» виробнича діяльність не здійснюється.

За очікуваними показниками у 2020 році індекс промислової продукції підприємств галузі «Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів» становитиме 90 % проти 2019 року, очікується реалізація продукції на суму 180 млн грн.

Підставою для формування показників розвитку галузі стали прогнозні дані підприємств підгалузі «Виробництво готових металевих виробів».

Хімічна промисловість є одною з пріоритетних у господарському комплексі області та має достатній рівень виробничих потужностей для забезпечення потреб України у профільній продукції та експорту її до інших країн світу.

Потужним резервом розвитку хімічної галузі є забезпечення сталої роботи ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «АЗОТ» з відновлення виробництва мінеральних добрив та укладання багаторічної угоди ТОВ НВП «Зоря» з іноземними партнерами на постачання промислових вибухових речовин.

Очікуваний показник індексу промислової продукції по галузі у 2020 році становитиме 130 % з реалізацією товарної продукції на суму 4500 млн грн.

Таблиця 1.2.4.

**Динаміка показників виробництва підприємств хімічної промисловості**

Показники	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)	Темп, 2020 рік до 2019 року, %
Індекс промислової продукції, %	95,0	130,0	x
Обсяг реалізованої продукції, млн грн	3388,0	4500,0	x
Виробництво видів продукції:			
тритили, тис. тонн	6,95	8,2	118,0
грамоніти, тис. тонн	1,9	1,9	100,0
смоли карбідно-формальдегідні, тис. тонн	5,6	0	
селітра аміачна, тис. тонн	371,66	500,0	157,4
карбамідо-аміачна суміш, тис. тонн	10,78	15,0	138,8
аміаку водного технічного, тис. тонн	1,65	20,0	в 12 р.б.
карбамід, тис. тонн	-	120,0	-

На підприємствах галузі «Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції» у 2020 році індекс промислової продукції галузі очікується на рівні 95 %, обсяг реалізації продукції становитиме 500 млн грн.

Негативний результат діяльності виник через зменшення замовлень на основному підприємстві галузі – ТОВ «НВО «Склопластик».

Таблиця 1.2.5.

**Динаміка показників виробництва підприємств**

Показники	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)	Темп, 2020 рік до 2019 року, %
Індекс промислової продукції, %	90,0	95,0	x
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн	524,9	500,0	x
Випуск продукції у натуральному вигляді:			
склополотно, млн м <sup>2</sup>	44,5	25,0	56,2
склопластики, тонн	539,2	650,0	120,5
прес-матеріали, тонн	118,86	30,0	25,2

Очікувані показники галузі машинобудування базуються на планах роботи таких підприємств, як ПрАТ «СНВО «Імпульс» (поставка обладнання ДП «НАЕК «Енергоатом»), ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» та інших виробників галузі.

За рахунок сталого розвитку підприємств галузі індекс промислового виробництва галузі очікується на рівні 2019 року, (100 %), обсяг реалізованої продукції – 3,0 млрд грн.

Таблиця 1.2.6.

**Динаміка показників виробничого стану підприємств машинобудування**

Показники	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)
Індекс промислової продукції, %	90,0	100,0
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн	2935,9	3000,0

Індекс промислової продукції галузі «виробництво виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність» у 2020 році планується на рівні 95 % проти 2019 року, обсяг реалізації продукції становитиме 3430,0 млн грн.

Сталій діяльності сприятиме оновлення виробничих фондів, опанування нових ринків збуту та збільшення обсягу продаж продукції ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Таблиця 1.2.7.

**Динаміка показників виробничого стану підприємств целюлозно-паперової промисловості**

Показники	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)	Темп 2020 до 2019, %
Індекс промислової продукції, %	73,0	95,0	x
Виробництво важливих видів продукції:			
картон та папір, тис. тонн	216,6	224,9	103,8
гофротара, млн м <sup>2</sup>	138,9	144,4	103,9

Переробку сільськогосподарської продукції на територіях, підконтрольних українській владі, здійснюють 134 середні та малі підприємства у 8 підгалузях: хлібопекарській, борошномельно-круп'яній, олійно-жировій, м'ясній, молочній, пиво-безалкогольній, комбікормовій, кондитерській.

Питома вага галузі в структурі реалізованої промислової продукції у 2019 році мала тенденцію до збільшення з 3,3 % до 4,3 %.

Обсяг реалізованої продукції в 2019 році у вартісному вимірі оцінюється у 932,4 млн грн.

За підсумками 2019 року вироблено:

масла вершкового жирністю не більше 85,0 % – 815,0 тонн;

молока та вершків незгущених без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1,0 %, але не більше 6,0 % – 1136,0 тонн;

молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – 419,0 тонн;

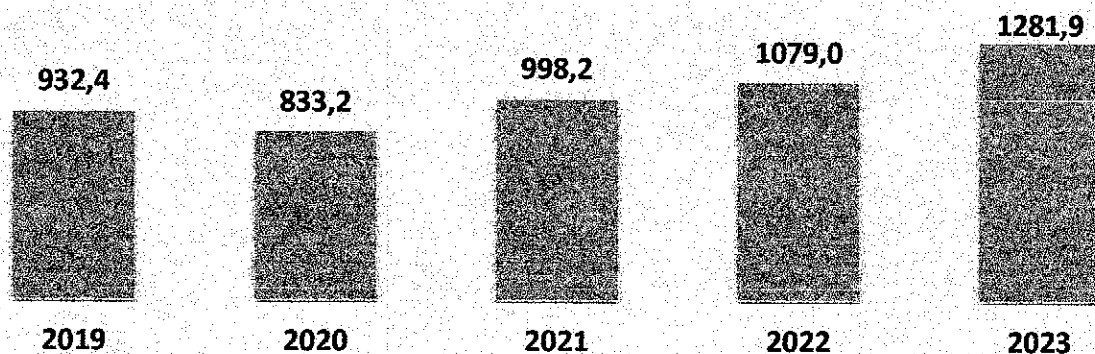
сирів свіжих неферментованих – 53,0 тонн;

олії соняшникової нерафінованої та її фракцій – 108036,0 тонн;

борошна – 33295,0 тонн;

хліба та хлібобулочних виробів – 7310,0 тонн;

пива – 869,4 тис. дал.



**Рис. 1.2.1. Динаміка обсягів реалізації продукції підприємств з переробки сільськогосподарської продукції, млн грн**

Через економічні чинники, зумовлені пандемією COVID-19, у 2020 році очікується зниження обсягів реалізації на 10,6 % (833,2 млн грн), індекс виробництва становитиме 89,4 %.

В умовах стабільної державної підтримки виробників продукції тваринництва та садівництва, розвитку фермерських господарств, сільськогосподарських кооперацій прогнозується поступове формування якісного підґрунтя для нарощування обсягів виробництва продукції з доданою вартістю, підвищення її конкурентоспроможності.

Протягом 2021-2023 років очікується зростання обсягів реалізації продукції до 1281,9 млн грн.

Підтримкою зростання виступатиме внутрішній попит, а саме споживчий та інвестиційний. У прогнозному періоді очікується тенденція щодо зміщення акцентів на користь інвестиційної компоненти на тлі продовження процесів підвищення споживчої активності населення.

#### **Основні проблеми:**

неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;

втрата традиційних ринків збуту;

відсутність виробничої діяльності ПрАТ «ЛІНІК»;

розбалансування і фрагментація виробничого ланцюжка і ланцюжка доданої вартості аграрних секторів регіону,

дефіцит продовольчого наповнення готової продукції та сировинного забезпечення сегменту переробки;

внаслідок військового конфлікту та втрати контролю над частиною території області розірвано виробничі зв'язки між виробниками сільськогосподарської продукції та підприємствами з її переробки, втрачено внутрішні ринки збуту.

#### **Основні завдання:**

сприяти розвитку таких галузей, як виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, целюлозо-паперова промисловість, машинобудування;

сприяння пошуку нових ринків збуту промислової продукції через залучення промислових підприємств до виставково-ярмаркових заходів, включення буклетів з їх продукцією до каталогів для участі у форумах, виставках тощо;

сприяння сталому енергозабезпеченню з двох незалежних джерел;

залучення промислових підприємств до виставково-ярмаркових заходів, включення буклетів з їх продукцією до каталогів для участі у форумах, виставках тощо;

сприяння розбудові агропродовольчої інфраструктури та забезпеченні її ефективного функціонування;

підвищення ефективності використання потенціалу аграрного сектору.

### **Очікувані результати:**

забезпечення сталого виробництва валового регіонального продукту галузей промисловості на основі модернізації;

вихід на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості;

збільшення експортних поставок;

забезпечення надходжень до бюджетів усіх рівнів;

запуск виробництва поліпропілену ПрАТ «ЛИНІК»;

підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції регіону;

збільшення обсягів виробництва продукції переробної промисловості до 118,8 %;

підвищення конкурентоспроможності підприємств з переробки сільськогосподарської продукції.

### **1.3. Паливно-енергетичний комплекс**

#### **Вугільна галузь.**

Головна мета розвитку вугільної промисловості області полягає в реальній можливості задіяння потенціалу галузі з метою прискорення соціально-економічного зростання області та забезпечення енергетичної безпеки держави.

На підконтрольній українській владі території області працюють лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 із 7 шахт ДП «Первомайськвугілля». За 2019 рік видобуто 227,8 тис. тонн вугілля (ДП «Первомайськвугілля» і ПАТ «Лисичанськвугілля»), що становитиме 75,7 % до показника 2018 року.

У 2019 році підприємства вугільної галузі області на часткове покриття витрат із собівартості вугільної продукції та погашення заборгованості із заробітної плати з державного бюджету отримали 350 млн грн, що на 249,4 млн грн менше, ніж у попередньому році.

Така ситуація пов'язана з неузгодженістю дій Міністерства енергетики України з державними вугледобувними підприємствами та енергетичними компаніями, які здійснюють знеструмлення шахт, що блокує їх роботу. Також Міністерство енергетики України встановлює неконкурентну ціну на видобуте вугілля, яка стримує реалізацію вугільної продукції та нарощує боргові зобов'язання перед кредиторами.

На державному рівні прийнято рішення щодо трансформації вугільних регіонів та визначення переліку шахт, які планується передати на ліквідацію. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 391 «Про утворення Координаційного центру з питань трансформації вугільних регіонів України» утворено Координаційний центр для забезпечення узгоджених дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, сприяння у підготовці (розробленні) проектів з трансформації вугільних регіонів з визначенням джерел їх фінансування та сприяння в реалізації таких проектів, визначення шляхів, механізмів та способів вирішення проблемних питань, що виникають під час формування і реалізації політики трансформації вугільних регіонів.

Робота водовідливних комплексів повністю фінансується за бюджетною програмою «Ліквідація неперспективних вугледобувних підприємств», але протягом поточного року кошти до підприємств не надходили у зв'язку з необхідністю внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за вказаною бюджетною програмою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 93.

У зв'язку із цим залишається нагальною проблема затоплення шахт Первомайсько-Стаханівського вугледобувного регіону області.

**Електроенергетичну галузь** економіки області представляють: енергогенеруючі підприємства: ВП «Луганська ТЕС» ТОВ ДТЕК Східенерго», ДП «Северодонецька ТЕЦ»; енерготранспортуюче підприємство «Бахмутський ремонтно-експлуатаційний центр» ВП «Північна електроенергетична система» ДП «НЕК «Укренерго»; енергорозподільчі: ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі регіону здійснюють у рамках оптового ринку електроенергії України. Крім цього, на деяких промислових підприємствах (ПрАТ «ЛІНІК», ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «НВП «Зоря») є блокстанції, які виробляють електроенергію для власних потреб.

За результатами 2019 року генеруючими потужностями області вироблено електроенергії 2066,2 млн кВт·год.

Враховуючи, що ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» з 29.07.2019 через припинення постачання вугілля з Російської Федерації для виробництва електричної енергії вимушено перейшов на роботу одним енергоблоком з використання природного газу, вартість якого в декілька разів перевищує ціну вугілля, відбулося скорочення обсягів виробництва електричної енергії до 2066,15 млн кВт·год, (83,6 % проти показника 2018 року).

З метою підвищення надійності енергозабезпечення області та відновлення сталої роботи провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛІНІК», ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот») у 2020 році завершено будівництво електропідстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна».

Мережева інфраструктура підстанції успішно пройшла випробування, може працювати у штатному режимі в українській енергетичній системі та дозволяє

реалізовувати можливі надлишки виробленої у 2020 році електроенергії ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» за межі області.

У 2019 році транспортовано 1345,7 млн кВт·год електроенергії.

**Газова промисловість області представлена:**

ТОВ «Куб-газ» – розвідка запасів та видобуток природного газу і газового конденсату;

Северодонецький цех з видобутку нафти, газу та конденсату філії «Газопромислове управління «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування»;

Северодонецьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів філії Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз» – транспортування природного газу магістральними газопроводами;

АТ «Луганськгаз» здійснює постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області. Компанія забезпечує закупівлю й постачання газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

За 2019 рік видобуто 176,58 млн м<sup>3</sup> природного газу, або 97,5 % проти показника 2018 року.

**Основні проблеми:**

низький рівень державного фінансування вугледобувних підприємств на капітальне будівництво та технічне переоснащення;

повільний розвиток потужностей енергетичного комплексу, уповільнення реконструкції та модернізації виробничого устаткування з впровадженням енергозберігаючих технологій та обладнання.

**Основні завдання:**

сприяння отриманню державного фінансування вугледобувних підприємств на капітальне будівництво та технічне переоснащення;

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування.

**Очікувані результати:**

збільшення видобутку вугілля АТ «Лисичанськвугілля» до 1190 тис. тонн, освоєння виробничої потужності ДП «Первомайськвугілля»;

відновлення сталого і якісного електропостачання енергоємних промислових підприємств та інших підприємств регіону для забезпечення їх виробничої діяльності.

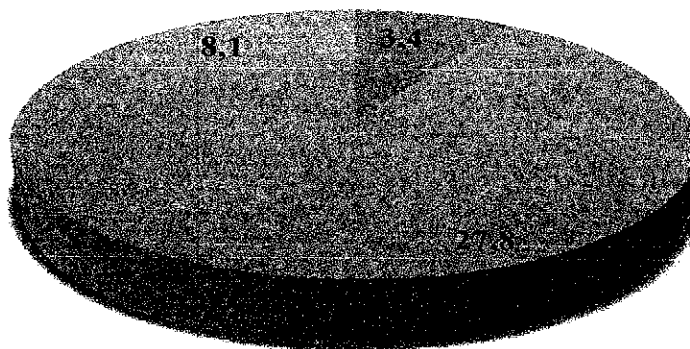
#### 1.4. Науково-технічна сфера та інноваційна діяльність

За інформацією Державної служби статистики України, чисельність науковців, які здійснювали наукові дослідження та розробки в 2019 році, становила 214 осіб, з них дослідники – 150 осіб, техніки – 28 осіб, допоміжний персонал – 36 осіб, у 2020 році цей показник очікується на рівні 216 осіб.

Таблиця 1.4.1.

Рік	Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, осіб	Витрати на виконання наукових досліджень і розробок, млн грн
2019	214	39,3
2020	216	39,7
2021	220	40,5
2023	225	41,3

Витрати на виконання наукових досліджень та розробок у 2019 році становили 39,3 млн грн, на 2020 рік очікується збільшення до 39,7 млн грн.



- фундаментальні наукові дослідження
- прикладні наукові дослідження
- науково-технічні розробки

Рис. 1.4.1. Структура витрат на наукові дослідження та розробки за видами робіт у 2019 році, млн грн.

Основні витрати припадають на прикладні наукові дослідження – 70,7 %, науково-технічні розробки – 20,6 %, фундаментальні наукові дослідження – 8,7 %.

Основні установи, які займаються науковими дослідженнями та розробками:

ТОВ «Науково-проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія»;  
ДП «Луганський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою»;  
Державний науково-дослідний інститут техніки безпеки хімічних виробництв;

Науково-дослідний і проектний інститут «Водоочисні технології»;

ПрАТ «Сєвєродонецький науково-дослідний та конструкторський інститут хімічного машинобудування»;

ДП «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія».

Луганська область характеризується недостатнім рівнем інноваційних процесів, що виявляється у малій кількості підприємств, які ініціюють активну



інноваційну діяльність, та незначній частці інноваційної продукції в загальному обсязі виробленої продукції.

У промисловому комплексі інноваційною діяльністю займається невелика кількість підприємств, а саме:

ПрАТ «СНВО «Імпульс» – провідна в Україні компанія, яка пропонує широкий спектр систем управління для різних галузей промисловості, та є розробником програмно-технічних комплексів систем контролю та управління для атомної та теплової енергетики, нафтогазового комплексу, хімії, залізничного транспорту, аерофлоту, космосу, металургії, машинобудування, оборонної галузі, морфлоту;

ТОВ «Науково-виробниче підприємства «Зоря» – сучасне хімічне підприємство, яке проводить роботу зі створення вибухових речовин для розробки вугільних родовищ, здійснює науково-дослідні, конструкторські роботи, головна задача яких полягає вдосконаленні виробничих процесів і технологій, виробляє ексклюзивний продукт для фармакології – 3,5-динітробензойну кислоту;

ТОВ НВП «МІКРОТЕРМ» – сучасний науково-виробничий комплекс, основним напрямом діяльності якого є розроблення та виробництво приладів контролю і регулювання технологічних процесів, засобів автоматизації в різних галузях народного господарства: для вимірювання температури, тиску, рівня; широкої номенклатури пневмоелектричних та електропневматичних пристроїв, бар'єрів іскробезпеки, цифрових індикаторів, реєстраторів та інших пристроїв;

ТОВ НДП «Водоочисні технології» – підприємство є одним з найбільших постачальників реагентів для оброблення води, випуску обладнання для водопідготовки;

ТОВ НВФ «МІКРОХІМ» – українське фармацевтичне підприємство повного циклу, яке спеціалізується на розробленні і виробництві фармацевтичних синтетичних субстанцій (10 найменувань) і готових лікарських засобів у формі пігулок, спреїв, ін'єкційних розчинів (29 найменувань), розробляє із розробки нові види лікарських засобів;

ТОВ «АГК Україна», що займається розробленням і реалізацією проектів, пов'язаних з організацією процесу переробки полімерних матеріалів, а також із застосуванням виготовленої в результаті цього продукції;

ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» – високотехнологічне підприємство з виробництва та ремонту вантажного рухомого складу залізничного шляху, спеціалізується на випуску 4-вісного локомотивного піввагона моделі 12-9745, капітальному, деповському і поточному ремонті рухомого складу.

ПрАТ «Біловодський маслоробний завод» – спеціалізоване підприємство з переробки молока та виробництва сиру. На підприємстві постійно оновлюється технологічне та допоміжне обладнання, яке відповідає сучасним вимогам передових технологій. Продукція підприємства користується попитом на регіональному і національному рівні.

ТОВ «Сватівська олія» – великий виробничий комплекс з переробки насіння соняшнику методом пресування і екстракції, виробнича структура якого

відповідає технологічним вимогам приймання, очищення, переробки і зберігання насіння соняшнику і представлена основним, допоміжним і обслуговуючим виробництвами, ділянками зберігання сировини, готової продукції та допоміжних матеріалів;

Питома вага промислових підприємств регіону, що займалися інноваціями у 2019 році, становила 14,9 %, загальна сума витрат – 26,7 млн грн, у 2020 році очікується збільшення до 15,0 % та 27,3 млн грн відповідно.

Таблиця 1.4.2.

**Динаміка прогнозних показників на 2021-2023 роки**

Рік	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	Загальна сума витрат, млн грн
2019	14,9	26,7
2020	15,0	27,3
2021	15,2	28,4
2023	15,5	29,5

Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, у 2019 році становила 12,2 %, на 2020 рік очікується збільшення до 12,3 %.

Кількості впроваджених нових технологічних процесів та найменувань впроваджених інноваційних видів продукції на промислових підприємствах – відповідно 29 та 34 одиниць. У 2020 році очікується збільшення до 32 та 36 одиниць відповідно. Зокрема, ТОВ «НВП «ЗОРЯ» планує впровадження нового технологічного процесу регенерації відпрацьованої сірчаної кислоти та ділянки теплопостачання.

Питома вага реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції у 2019 році становила 3,0 %, у 2020 році – 3,3 %.

Таблиця 1.4.3.

**Динаміка прогнозних показників на 2021-2023 роки**

Рік	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	Кількість впроваджених нових технологічних процесів, одиниць	Кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції, одиниць	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2019	12,2	29	34	3,0
2020	12,3	32	36	3,3
2021	12,6	38	39	4,0
2023	12,8	46	43	4,8

**Основні проблеми:**

неможливість акумулювання власних коштів та отримання довгострокових кредитів від комерційних банків для розвитку інноваційної діяльності;

відсутність дієвих інструментів державної підтримки інноваційної діяльності;

неналежне фінансування сектора наукових досліджень та розробок;

нестача кваліфікованих працівників та відсутність партнерів для співпраці.

**Основні завдання:**

сприяння розвитку галузей промисловості з високою доданою вартістю на засадах смарт спеціалізації та підтримка розвитку інновацій, зокрема в таких сферах як: хімічна, біохімічна, фармацевтична, відновлювальна енергетика;

розвиток науково-інноваційного співробітництва державного та недержавного сектору науки, закладів вищої освіти та наукових установ з підприємствами реального сектору регіональної економіки;

підтримка наукових досліджень, які є однією з основ інноваційного потенціалу, та створення ефективної інфраструктури, яка сприятиме перетворенню результатів досліджень у продукт, придатний до комерціалізації;

створення умов для розбудови інноваційної інфраструктури області;

створення кластеру освіти, науки та бізнесу в IT-сфері, промисловості та аграрній сфері;

сприяння створенню освітнього та практичного IT-середовища на базі освітніх закладів області для розвитку та впровадження інноваційних технологій.

**Очікувані результати**

залучення інвестицій в інноваційну діяльність;

збільшення кількості інноваційно-активних підприємств, впроваджуваних розробок, підвищення економічної віддачі від них;

впровадження нових технологічних процесів;

зростання частки реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової;

впровадження створеної інноваційної продукції у різні сфери життя регіону.

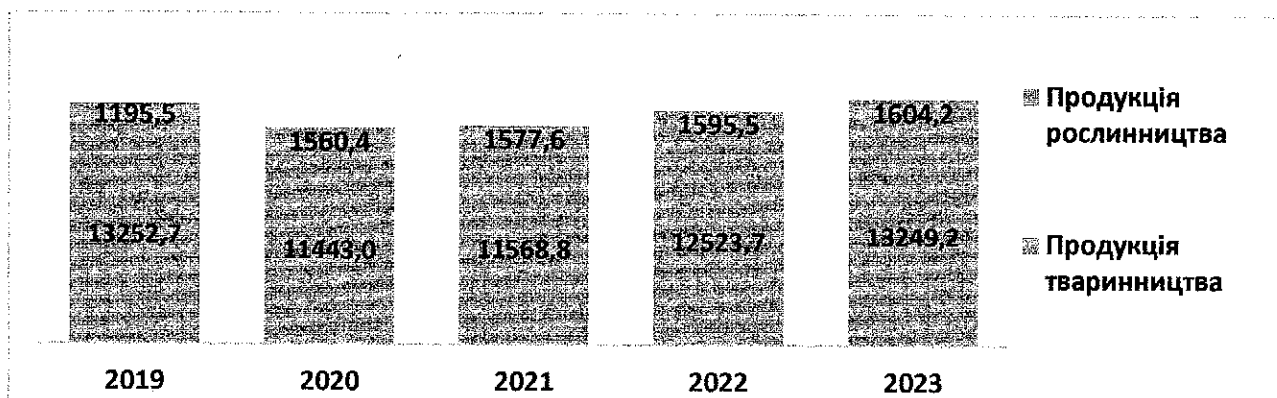
**1.5. Агропромисловий комплекс**

Загальна земельна площа по підконтрольним українській владі територіям становить 9 тис. га, з яких 76,7 % – сільськогосподарські угіддя (1404,2 тис. га), у т. ч. рілля – 980,0 тис. га.

Виробничу діяльність здійснюють 1072 агропромислові формування, з яких: 20 державних підприємств, 807 фермерських господарств, 152 господарські товариства, 87 приватних підприємств, 11 виробничих кооперативів, 6 інших підприємств та близько 42,8 тис. особистих селянських господарств.

Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції (у постійних цінах 2016 року) становив 14448,2 млн грн або 114,4 % проти 2018 року. У структурі виробництва продукція рослинництва – 91,7 %, тваринництва – 8,3 %.

У 2020 році через несприятливі погодні умови та високу порівняльну базу 2019 року, коли вперше за 25 років зібрано рекордні урожаї зернових та соняшника, очікується зменшення на 10,0 % обсягу продукції сільського господарства.



**Рис. 1.5.1. Динаміка виробництва продукції сільського господарства, млн грн**

У *рослинництві* аграрний сектор представлено виробництвом зернових, технічних, кормових культур, картоплі, овочів та фруктів.

Загальна посівна площа у 2019 році у всіх категоріях господарств області становила 828,2 тис. га. Із них 647 тис. га припадає на сільськогосподарські підприємства (77,7 %).

Зернові і зернобобові культури посіяні на площі 407,7 тис. га (49,2 % від загальної кількості), технічні культури – 383,9 тис. га (46,4 %), картопля – 11,1 тис. га (1,3 %), овочі – 6,3 тис. га (0,8 %), кормові – 18,7 тис. га (2,3 %).

Структура посівних площ не відповідає обґрунтованим сівозмінам. Це зумовлено підвищеним попитом на ринку соняшнику і пшениці.

**Таблиця 1.5.1.**

**Структура посівних площ сільськогосподарських культур по всіх категоріях господарств під урожай 2019-2023 рр., тис. га**

Найменування культур	2019 рік	2020 рік (очікуване)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
Рілля:	980	980,5	982,0	982,5	983
чисті пари	151,8	151,6	151,0	147,5	138,0
посівні площі	828,2	828,4	830,4	839,4	844,4
Зернові культури:	407,7	409,0	410	415,0	418,0
озимі на зерно	281,3	284,1	289	293	294
ярі зернові та зернобобові	126,4	124,9	121	122	124
Технічні культури:	383,9	379,5	380,0	383,5	384,5
у тому числі соняшник	375,7	365	360,5	370	375
Картопля	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1
Овочі баштанні	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
Кормові культури	18,7	22,0	22,5	23	24

За підсумками 2019 року намолочено 1446,5 тис. тонн зерна при середній врожайності 35,5 ц/га. З них:

пшениці – 1008,6 тис. тонн, урожайність – 36,2 ц/га;

кукурудзи на зерно – 277,3 тис. тонн (45,1 ц/га);

жита – 5,2 тис. тонн (28,8 ц/га);

ячменю – 118,3 тис. тонн (23,8 ц/га);

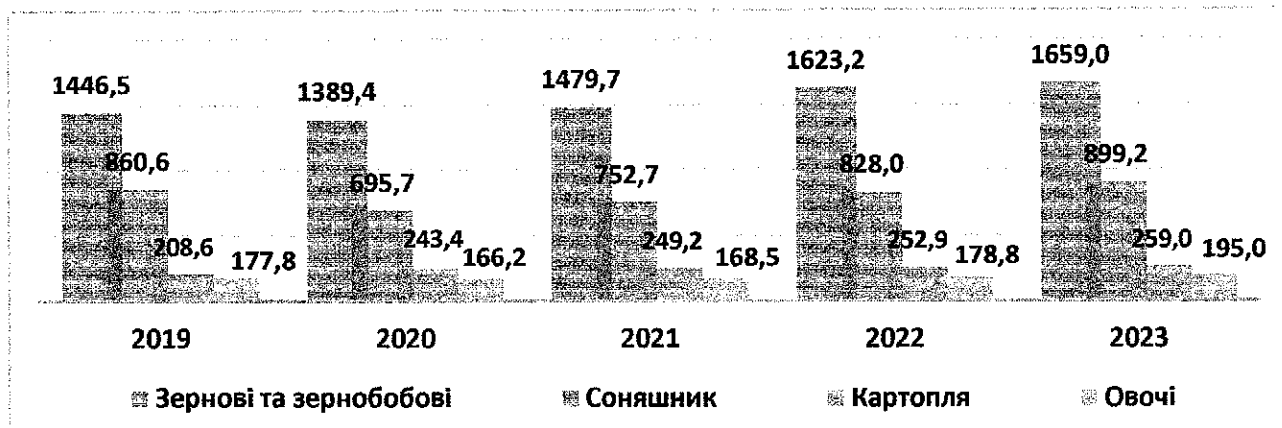
овес – 5,5 тис. тонн (15,0 ц/га);

сорго – 17,8 тис. тонн (53,2 ц/га).

Сонояшника зібрано 860,6 тис. тонн при урожайності 22,9 ц/га.

Виробництво картоплі становило 208,6 тис. тонн при середній урожайності 187,8 ц/га, овочів – 177,8 тис. тонн (283 ц/га).

Несприятливі погодні умови, нестача вологи взимку та наслідки карантинних обмежень зумовлюють зниження врожаю у 2020 році в межах 15 % (4-5 ц/га) у порівнянні з минулим роком. Виробництво зерна зменшиться на 3,9 % (1389,4 тис. тонн), сонояшника – на 19,2 % (695,7 тис. тонн), овочів – на 6,5 % (166,2 тис. тонн). Виробництво картоплі збільшено на 16,2 % (242,4 тис. тонн).



**Рис. 1.5.2. Динаміка виробництва основних видів сільськогосподарських культур, тис. тонн**

У 2019 році закуплено 645 одиниць техніки на суму 611,6 млн грн. Середнє навантаження на один трактор становить 166 га (середній показник в Україні – 105 га), один комбайн – 271 га (в Україні – 230 га).

Аграріями області в період польових робіт 2019 року внесено 69,8 тис. тонн мінеральних добрив. Для забезпечення рівноважного балансу рухомих поживних речовин у 2020 році прогнозується внести 73,3 тис. тонн, 2021 році – 84,5 тис. тонн, 2022 році – 91 тис. тонн, 2023 році – 95 тис. тонн мінеральних добрив.

Відповідно до укладених договорів розмір орендної плати становить 973,5 млн грн. Середній показник нарахування орендної плати за землю в області – 6,1 % від нормативної оцінки. На один пай нараховано в середньому 8890,0 грн.

За рахунок відкриття ринку землі прогнозується поступове збільшення орендної плати, а саме за роками: 2021 – 7,6 % (124,6 %), 2022 – 9,1 % (119,7 %), 2023 – 11,0 % (120,9 %).

*Тваринництвом* займаються 62 сільськогосподарські підприємства та понад 42 тис. домогосподарств населення. Структура тваринництва – молочно-м'ясне скотарство, свинарство, птахівництво і вівчарство.

На початок 2020 року в усіх категоріях господарств налічувалось 45,0 тис голів великої рогатої худоби (у т. ч. корів – 20,8 тис. голів), свиней – 45,5 тис. голів, овець та кіз – 22,7 тис. голів, птиці – 931,4 тис. голів.

Вироблено 133,5 тис. тонн молока та 72,9 млн шт. яєць, реалізовано 14,3 тис. тонн м'яса усіх видів тварин у живій вазі.

Проблеми розвитку тваринництва є системними для галузі в цілому та зберігаються впродовж тривалого часу. Серед основних – тенденції скорочення поголів'я великої рогатої худоби, диспаритет цін та низька купівельна спроможність населення.

У 2020 році у всіх категоріях господарств очікується зниження поголів'я сільськогосподарських тварин:

великої рогатої худоби – на 5,1 % (42,7 тис. голів);

корів – на 8,2 % (19,1 тис. голів);

свиней – на 8,6 % (41,6 тис. голів);

овець та кіз – на 6,2 % (21,3 тис. голів);

птиці всіх видів – на 1,1% (921,2 тис. голів);

Прогнозується скорочення обсягів виробництва молока на 2,7 % (110,4 тис. тонн), яєць – на 9,2 % (66,2 млн шт.), реалізація м'яса – на 17,5 % (11,8 тис. тонн).

Запровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій, перехід на науково обгрунтовані норми годівлі тварин, проведення селекційно-племінної роботи, формування інфраструктури ринку продукції тваринництва, розвиток кооперації сприятиме поступовому підвищенню економічної ефективності галузі. Прогнозується збільшення поголів'я сільськогосподарських тварин та птиці.

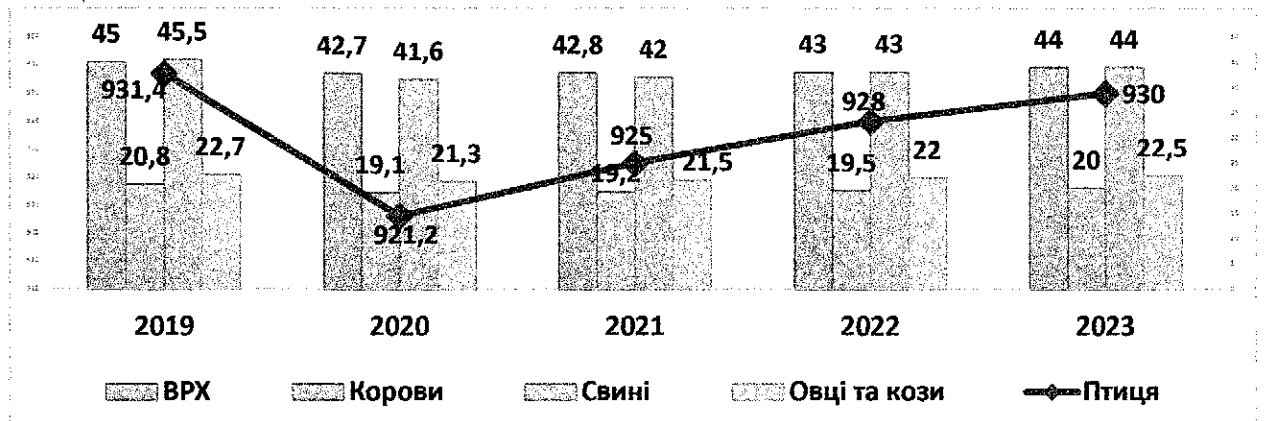


Рис. 1.5.3. Динаміка поголів'я худоби та птиці, тис. голів

Очікуване зростання обсягів виробництва продукції тваринництва формується на припущеннях стабілізації та нарощування маточного поголів'я всіх видів сільськогосподарських тварин і птиці, зростанні їх продуктивності та підвищенні ефективності використання.

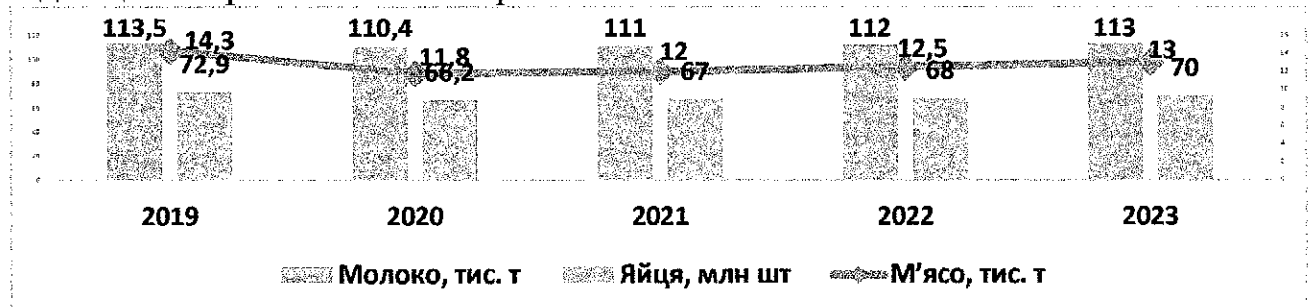


Рис. 1.5.4. Динаміка виробництва продукції тваринництва

Розрахунки прогнозних показників базуються на припущеннях реалізації щорічної державної підтримки галузі:

часткове відшкодування вартості закуплених для подальшого відтворення племінних тварин;

часткове відшкодування вартості будівництва та/або реконструкції тваринницьких ферм і комплексів, підприємств з переробки сільськогосподарської продукції.

**Основні проблеми:**

нерациональне використання та виснаження сільськогосподарських угідь, погіршення їх якісних властивостей;

застарілі технології та низький рівень інновацій в галузі тваринництва;

низький рівень товарного виробництва: частка господарств населення у виробництві продукції залишається визначальною.

**Основні завдання:**

забезпечення реалізації Регіональної програми охорони та раціонального використання земель Луганської області на 2019-2023 роки;

забезпечення ефективної реалізації програм державної підтримки;

організація освітніх та інформаційних компаній, координація і співпраця з донорськими організаціями щодо створення, функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та інших об'єднань з урахуванням кращих світових практик.

**Очікувані результати:**

захист ґрунтів від деградації, відтворення їх родючості та попередження розповсюдження карантинних організмів;

підвищення інвестиційної привабливості регіонального агропромислового комплексу, зростання доходів сільгосптоваровиробників і інвестиційної активності суб'єктів господарювання;

збільшення кількості суб'єктів ринкової інфраструктури шляхом створення 6 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та 5 сімейних фермерських господарств.

**1.6. Дорожня інфраструктура**

На балансі управління розвитку та утримання мережі автомобільних доріг області облдержадміністрації знаходиться 146 обласних автодоріг та 470 районних протяжністю 1731,9 км та 2216,1 км відповідно. Загальна протяжність автодоріг загального користування місцевого значення становить 3948,0 км. Відновлення дорожньої інфраструктури та покращення транспортного сполучення здійснюється відповідно до Регіональної цільової програми дорожнього будівництва в Луганській області на 2016-2022 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 06.04.2016 № 189 (із змінами).

У 2019 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автодоріг місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах освоєно 529843,19 тис. грн, у тому числі на:

капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 55990,30 тис. грн, відремонтовано 5,5 км;

капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах 80344,1 тис. грн, відремонтовано 98225 м<sup>2</sup>;

поточний середній ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 128377,66 тис. грн, відремонтовано 19 км;

поточний дрібний ремонт, експлуатаційне утримання – 265131,11 тис. грн.

У 2020 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автодоріг місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах передбачено фінансування в сумі 661 001,0 тис. грн. у тому числі на:

капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 5000,0 тис. грн,

капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах 80 000,0 тис. грн, планується відремонтувати 13160,0 м<sup>2</sup>;

поточний середній ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 443 801,0 тис. грн, планується відремонтувати 57,2 км;

поточний дрібний ремонт, експлуатаційне утримання – 132 200,0 тис. грн.

#### **Основні проблеми:**

незадовільний транспортно-експлуатаційний стан доріг;  
транспортна інфраструктура не відповідає сучасним вимогам.

#### **Основні завдання:**

капітальний та поточний середній ремонт автомобільних доріг місцевого значення, інших населених пунктів (комунальних), що забезпечують транспортне сполучення між районами області та рух до опорних шкіл та лікарень;

експлуатаційне утримання та дрібний ремонт автомобільних доріг.

#### **Очікувані результати:**

покращання транспортно-експлуатаційного стану доріг, підвищення транзитного потенціалу області;

економічно збалансована сукупність шляхів транспортного сполучення в області, що задовольнить потреби у перевезеннях пасажирів і вантажів.



## 1.7. Транспорт

До транспортної інфраструктури області входять залізничний, автомобільний та міський електротранспорт.

**Залізничний транспорт** є найважливішою складовою частиною економічного комплексу області, забезпечує життєдіяльність і технологічні процеси практично у всіх базових галузях виробництва, логістики, має соціальну значимість.

На цей час на підконтрольній території діють 36 структурних підрозділів регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця», у тому числі 27 станцій і 3 вокзали (мм. Попасна, Лисичанськ, Рубіжне). Довжина залізничних колій: розгорнута – 544,7 км, експлуатаційна – 464,5 км, у тому числі експлуатаційна довжина електрифікованих колій між станціями Сіверськ та Новозолотарівка становить 17 км.

Дальнє (міжобласне) сполучення регіону забезпечується курсуванням потягів зі станції Лисичанськ у напрямках міст Києва, Дніпра, Ужгорода та Хмельницького.

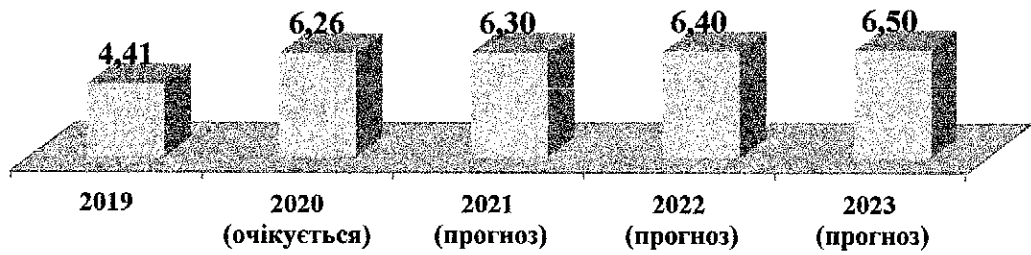
Приміські залізничні пасажирські перевезення виконуються 9 парами потягів сполученням Сватове – Попасна, Попасна – Рубіжне, Попасна – Куп'янськ та Попасна – Переїзна, а також на Старобільській ділянці за маршрутом Кіндрашівська-Нова – Лантратівка.

**Автомобільний транспорт.** Область має розвинуту, оптимізовану автобусну маршрутну мережу, яка налічує 174 приміські та 132 міжміські (внутрішньообласні) автобусні маршрути загального користування.

Регулярні перевезення пасажирів на автобусних маршрутах у приміському та міжміському (внутрішньообласному) сполученні здійснюють 13 пасажирських перевізників, з них 7 юридичних осіб та 6 фізичних осіб – підприємців. Щодня на лінію виходять 238 автобуси, у тому числі 145 на приміських та 83 міжміських автобусних маршрутах.

На підконтрольній території області функціонують 14 автостанцій, з яких здійснюються регулярні приміські та міжміські (внутрішньообласні) пасажирські перевезення та прямі рейси до обласних центрів України: Дніпра, Запоріжжя та Харкова, формування міжнародних рейсів до Варшави та Зеленої Гури (Польща), Москви, Краснодару, Санкт-Петербурга, Россоші, Ростова-на-Дону та Воронежа (Російська Федерація).

**Міський електротранспорт** функціонує у двох містах області: Лисичанську та Северодонецьку. На балансі комунального підприємства Лисичанської міської ради «Електроавторанс» знаходиться 7 одиниць тролейбусів, 4 з яких експлуатується на одному маршруті міста. Северодонецьке КП «Северодонецьке тролейбусне управління» має на балансі 36 пасажирських тролейбусів, 20 з яких здійснюють пасажирські перевезення за 5 маршрутами.



**Рис. 1.7.1. Перевезення вантажів, млн тонн**

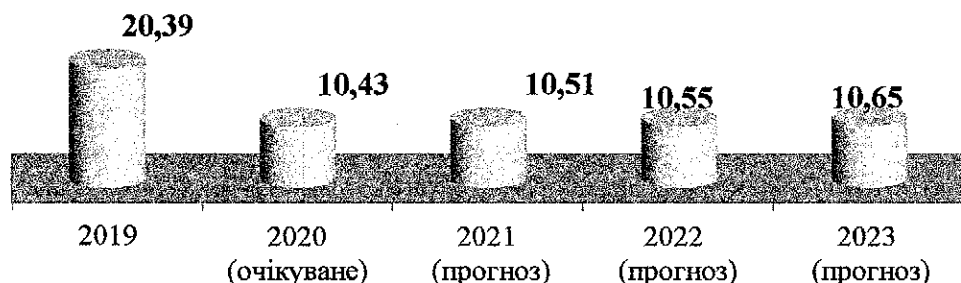
До кінця 2020 року очікуваний обсяг перевезень вантажів підприємствами транспорту становитиме 6,26 млн тонн (142,0 % проти 2019 року), у тому числі: залізничним транспортом – 5,05 млн тонн або (167,8 %), автомобільним – 1,21 млн тонн (86,4 %).

У зв'язку з незадовільним станом дорожнього покриття автомобільних доріг та нерегульованою логістикою вантажних перевезень автомобільним транспортом спостерігається надання сільськогосподарськими підприємствами, при транспортуванні продукції власного виробництва, переваги використанню залізничного транспорту.

У 2020 році завершується будівництво комплексу з відвантаження зерна на залізничному транспорті ТОВ «Голден Агро», потужність підприємства – 100 т/годину, до 25 тис. тонн одноразового зберігання.

Перерозподіл вантажообороту між видами транспорту при використанні вказаних спеціалізованих комплексів негативно вплине на показники перевезень вантажів на автомобільному транспорті.

Введення постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19» заборони на перевезення пасажирів залізничним транспортом, регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним транспортом у міському, приміському, міжміському сполученні, зокрема пасажирські перевезення на міських автобусних маршрутах у режимі маршрутної таксі, обмеження кількості пасажирів на міському автомобільному та електричному транспорті суттєво вплинуло на показники у сфері пасажирських перевезень.



**Рис. 1.7.2. Перевезення пасажирів, млн осіб**

У 2020 році очікується перевезення пасажирів у кількості 10,43 млн пас., або 51,2 % до рівня 2019 року, в тому числі: залізничним транспортом – 0,66 млн пас. (40,5 %).

**Основні проблеми:**

відокремленість залізничної гілки Кіндрашівська-Нова–Лантратівка від залізничних шляхів України;  
 відсутність електрифікованих залізничних шляхів;  
 збитковість транспортних підприємств через надання пільг на проїзд та відсутність належних компенсаційних виплат;

**Основні завдання:**

будівництво ділянки залізниці, яка з'єднає гілку Кіндрашівська-Нова – Лантратівка із залізничною системою України;  
 електрифікація залізничної гілки Попасна – Куп'янськ  
 відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращення транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;  
 відшкодування витрат за пільгові перевезення окремих категорій громадян усіма видами транспорту загального користування (автомобільним, залізничним).

**Очікувані результати:**

зниження рівня логістичних витрат товаровиробників більш ніж на 10 %;  
 відновлення руху залізничного транспорту дозволить забезпечити 2,2 млн осіб населення області, у т. ч. 250,5 тис. внутрішньо переміщених осіб та мешканців невідконтрольних українській владі територій, якісним пасажирським сполученням;  
 задоволення потреб населення області в пасажирських перевезеннях;  
 підвищення рівня якості надання послуг, у тому числі з урахуванням вимог інклюзивності, у міському, приміському автомобільному та залізничному транспорті.

**1.8. Зв'язок**

В області функціонує 324 відділення поштового зв'язку Луганської дирекції ПАТ «Укрпошта», з них: 317 – стаціонарних (97 – міських, 220 – сільських) та 7 – пересувних.

У 2019 році обсяги реалізованих послуг у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку становили 2225,4 млн грн або 104,8 % до рівня 2018 року (2124,5 млн грн), у тому числі доходи від надання послуг населенню – 1730,0 млн грн або 109,9 % до 2018 (1574,2 млн грн) року.

Щороку відбувається скорочення кількості абонентів фіксованого телефонного зв'язку, обсяг реалізованих послуг якого у 2019 році в порівнянні з 2018 роком (55,1 тис. грн) становив 57,17 % (31,5 тис. грн).

Розгортання телекомунікаційної мережі третього та четвертого покоління (далі – 3G, 4G) на території області є одним з пріоритетних напрямів розвитку ПрАТ «Vodafone УКРАЇНА» та ПрАТ «Київстар».

За результатами проведеного на підконтрольній українській владі території моніторингу, мобільний зв'язок наявний у 304 населених пунктах з 551.

З метою покращання мобільного зв'язку та доступу до Інтернету, розширення зони покриття, у тому числі у сільській місцевості, проводиться реконструкція базових станцій до стандартів 4G.

В області встановлено та введено в експлуатацію 120 базових станцій 3G, з них 25 – у м. Сєверодонецьку. Покриттям також забезпечені міста Лисичанськ та Рубіжне, 12 районних центрів та 20 населених пунктів у сільській місцевості.

У 2020 році (на 27.10.2020) на території області зареєстровано 72 суб'єкти господарювання, які надають телекомунікаційні послуги з підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж фіксованого зв'язку загального користування (універсальний доступ), послуг фіксованого телефонного зв'язку в межах зони нумерації (місцевий телефонний зв'язок), а також технічного обслуговування і експлуатації телекомунікаційних мереж, тощо, що становить 35,8 % проти 2019 року (201 суб'єкт господарювання).

#### **Основні проблеми:**

обмеженість доступу до рухомого (мобільного) зв'язку та швидкісного Інтернету в сільській місцевості.

#### **Основні завдання:**

сприяння розбудові технологічної інфраструктури Інтернету та стільникового мобільного зв'язку, доступу до них споживачів;  
сприяння підвищенню рівня якості зв'язку.

#### **Очікувані результати:**

спрощення доступу до Інтернету та рухомого (мобільного) зв'язку, насамперед у сільській місцевості.

#### **1.9. Інформаційний простір**

На території області, підконтрольній Україні, працюють 24 телерадіоорганізації (35 % порівняно з 2013 роком), з них: 5 мовників (Регіональна філія ПАТ НСТУ «UA: Донбас», ТОВ НТРК «РТА», ТОВ «Телекомпанія «СТВ», ТОВ «Телерадіокомпанія «Акцент», ТОВ «Телерадіокомпанія «Енергія»), 11 провайдерів програмної послуги, 10 регіональних редакцій дротового мовлення, 3 FM-радіомовлення, 2 підприємства цифрового кабельного телебачення, 3 – здійснюють цифрове ефірне телебачення Т2, а також 16 місцевих друкованих видань, загальний щомісячний тираж яких становить менше 100 тис. прим.

Декілька приватних ЗМІ виходять ситуативно. Фактично припинено випуск обласної газети. Крім того, районні друковані видання залишившись без фінансування з боку держави, перетворили свої підприємства на товариства з обмеженою відповідальністю, та були вимушені фінансуватися за рахунок реклами, здебільшого політичної. Це призвело до того, що районні газети перетворились на політичні майданчики та припинили транслювати державницьку позицію.

Для порівняння – на непідконтрольній території області залишилися великі підприємства та потужні засоби масової інформації, зокрема 44 телерадіоорганізації. Більшість з них продовжують працювати, транслюючи російські або місцеві сепаратистські телеканали. Майже цілодобово здійснює мовлення канал «Луганск-24», декілька потужних FM-радіо.

Програми загальнонаціональних телекомпаній доступні для перегляду в аналоговому та цифровому форматах на всій території області, окрім населених пунктів, де не працюють провайдери програмної послуги та слабкий сигнал ефірного телебачення, недостатня кількість передавачів, обмежена їх потужність, а саме у Міловському, Марківському, Троїцькому та Попаснянському районах, де теле-, радіосигнали українських ЗМІ блокуються або поступаються потужністю сигналу з Російської Федерації та тимчасово окупованої території області.

У рамках реалізації Регіональної цільової програми розвитку інформаційної сфери Луганської області на 2016-2019 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 07.07.2016 № 398 (із змінами), проблему дискретності інформаційного простору області вдалося частково вирішити після встановлення радіотелевізійної станції у Новоайдарському районі поблизу с. Бахмутівки. Для остаточного вирішення цієї проблеми необхідно побудувати радіотелевізійну станцію у Попаснянському районі.

У зв'язку з динамічним розвитком інформаційних технологій, необхідністю протидії ворожій пропаганді для працівників масмедіа актуальною залишається необхідність підвищення професійного рівня журналістів і співробітників місцевих ЗМІ.

Для розв'язання зазначених проблем розроблена та затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 27.12.2019 № 1094 Регіональна цільова програма інформаційної реінтеграції та розвитку інформаційної сфери Луганської області на 2020–2023 роки.

#### **Основні проблеми:**

слабкий радіосигнал у населених пунктах Луганщини;  
недостатньо потужний сигнал українського телемовлення на деяких ділянках області (зокрема в населених пунктах окупованої території);  
низький рівень якості інформаційних матеріалів в області;  
слабка підтримка місцевих друкованих ЗМІ, що призводить до фактичного зникнення газет.

#### **Основні завдання:**

координація та контроль за виконанням Регіональної цільової програми інформаційної реінтеграції та розвитку інформаційної сфери Луганської області на 2020–2023 роки.

**Очікувані результати:**

розвиток інфраструктури та збільшення потенціалу місцевих ефірних телерадіокомпаній шляхом будівництва КП «Інноваційно-інформаційний центр» радіотелевізійної передавальної станції у Попаснянському районі;  
підвищення рейтингу та пізнаваності місцевих ЗМІ, збільшення аудиторії;  
стала підтримка місцевих друкованих видань.

**1.10. Будівництво**

Унаслідок збройного конфлікту, який відбувається на території Донецької та Луганської областей, кризових явищ в економіці будівельна галузь опинилася в складній ситуації. Обсяг виробленої будівельної продукції у 2019 році становив 663,6 млн грн, з якого 56,7 % – нежитлові будівлі, 35,8 % – інженерні споруди.

Спостерігається низький рівень обсягів будівництва нового житла – 7,6 % від загального обсягу будівельної продукції, вкрай недостатній обсяг державних інвестицій у будівництво, відмічається тенденція постійного зростання вартості житла на первинному та вторинному ринках. Низький рівень доходів населення призводить до відсутності платоспроможного попиту на житло і, як наслідок, унеможливорює вирішення житлових проблем громадянами за власні кошти.

У 2020 році та наступні прогностичні роки очікується зменшення показника від 663,6 до 582,8 млн грн.

З метою підвищення рівня забезпечення житлом громадян, що потребують поліпшення житлових умов, в області діють 4 регіональні програми, а саме:

Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки, затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 16.12.2016 № 768 (із змінами);

Регіональна цільова програма житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей на 2019-2021 роки, затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 09.04.2019 № 281 (із змінами);

Регіональна цільова програма житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки, затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 19.05.2017 № 312 (із змінами);

Регіональна цільова програма забезпечення молоді житлом на 2018-2020 роки, затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 03.04.2018 № 275 (із змінами) (передбачається продовжити дію програми на 2021-2023 роки).

У 2020 році в населених пунктах області передбачається ввести в експлуатацію 21,0 тис. кв. м загальної площі житла, що на 0,4 % більше ніж у минулому році (у 2019 році – 20,92 тис. кв. м). Питома вага індивідуального житлового будівництва – 98 %.

Планується залучити інвестиційних ресурсів, з урахуванням бюджетних коштів на кредитування населення в межах регіональних програм житлового будівництва, загальним обсягом 115,0 млн грн, що становитиме 102,0 % до минулого року (у 2019 році – 112,7 млн грн).

У січні 2020 року прийнято в експлуатацію будинки сімейного типу загальною площею 325,87 кв. м за адресою: вул. Центральна, 208-а, смт Біловодськ, Луганська область.

Наслідки пандемії, фінансово-економічної кризи, непривабливе кредитування дають підставу прогнозувати незначні темпи житлового будівництва.

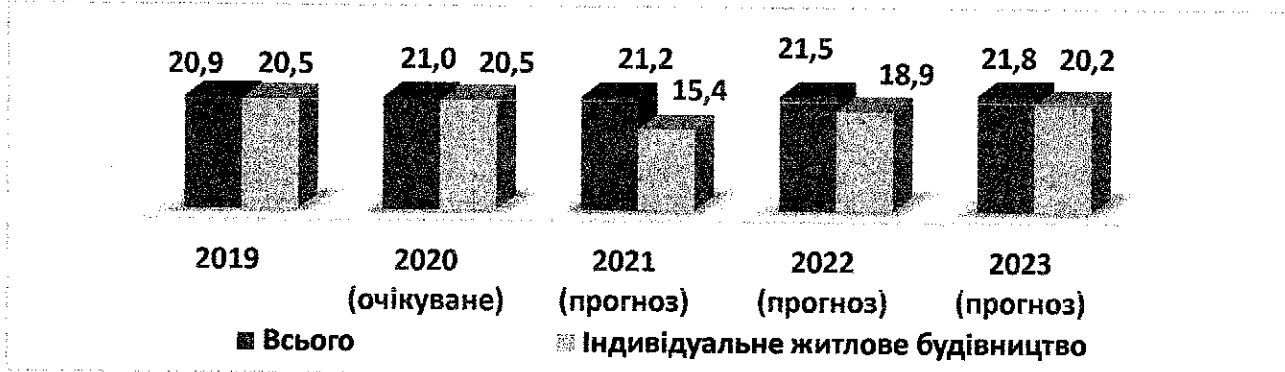


Рис. 1.10.1. Динаміка введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м.

#### **Основні проблеми:**

недостатнє виділення коштів з бюджетів всіх рівнів на реалізацію заходів програм житлового кредитування;

недостатнє забезпечення громадян земельними ділянками для індивідуального житлового будівництва.

#### **Основні завдання:**

сприяння реалізації діючих в області програм пільгового житлового кредитування;

формування матеріально-технічної бази житлового будівництва на основі сучасних архітектурно-планувальних конструктивних та технічних рішень.

#### **Очікувані результати:**

протягом 2021-2023 років введення в експлуатацію загальної площі житла складе 64,5 тис. кв. м (із них в рамках регіональних програм житлового кредитування – 16,6 тис. кв. м);

обсяги інвестиційних ресурсів, з урахуванням бюджетних коштів на кредитування населення в межах регіональних програм житлового будівництва, складуть 360,0 млн грн, у тому числі за роками:

2021 рік – 118,0 млн грн;

2022 рік – 120,0 млн грн;

2023 рік – 121,0 млн грн.

Протягом 2021-2023 років передбачається ввести в експлуатацію три багатоповерхові житлові будинки загальною площею майже 10,0 тис. кв. м.

### **1.11. Житлово-комунальне господарство**

Загальна площа житлового фонду в 2019 році становила 18,8 млн кв. м. За час проведення АТО/ООС кількість зруйнованих і пошкоджених об'єктів житлового фонду складає 7456 одиниць з орієнтованим розміром грошової компенсації за опосередкованою вартістю спорудження житла – 732,1 млн грн, у тому числі: 453 зруйновані об'єкти – 377,4 млн грн; 7003 пошкоджені об'єкти – 354,7 млн грн.

На цей час відсутній механізм компенсації майнової шкоди особам, житло яких пошкоджено. Нормативно-правова база із цих питань потребує доопрацювання.

**Водопостачання** населених пунктів області здійснюють 8 комунальних підприємств: КП «Рубіжанське ВУВКГ», КП «Кремінське ВУВКГ», КП «Жилбудсервіс» м. Щастя, КП «Попаснянський районний водоканал», МКП «Сватівський водоканал», РКП «Старобільськвода», КП «Біловодське ремонтно-експлуатаційне підприємство», ЛКСП «Лисичанськводоканал», КП «Северодонецькводоканал».

Всього за рік усіма підприємствами видобувається близько 61,0 млн м<sup>3</sup> води. Водопостачання здійснюється в основному за рахунок поверхневих джерел, але найбільший обсяг реалізованої води здійснювався з єдиного поверхневого джерела КП «Попаснянський районний водоканал».

Протяжність водопровідних мереж становить 2004,1 км, каналізаційних – 880,45 км, на яких функціонує 50 водозаборів, 287 одиниць свердловин, 24 одиниці каналізаційних очисних споруд та 69 одиниць каналізаційних насосних станцій. Системи водопостачання працюють стабільно від водозаборів до виконавців послуг та їх споживачів.

**Теплопостачання** населених пунктів області здійснюють 8 комунальних підприємств (КП «Северодонецьктеплокомуненерго», КП «Лисичанськтепломережа», КСТП «Рубіжнетеплокомуненерго», КП «Креміннатеплокомуненерго», КП «Первомайськтеплокомуненерго», КП «Сватове-тепло», КП «Теплосервіс Станічно-Луганського району», КП «Щастинська тепла енергетична компанія») та 1 державне (ДП «Северодонецька теплоелектроцентрально»).

Спеціалізованими теплопостачальними підприємствами експлуатується 78 котелень (з них 10 комбінованого типу). На балансі теплопостачальних підприємств знаходиться 287,2 км теплових мереж у двотрубному обчисленні. З метою вирішення питання розбалансування систем централізованого теплопостачання у 2020 році вживаються заходи з реалізації програм децентралізації теплопостачання у містах Кремінна, Гірське, Золоте.

Послугу з поводження з побутовими відходами на території області надають 21 підприємство, з них: 19 – комунальних та 2 – приватних. Щороку



підприємствами збирається та перевозиться близько 0,7 млн м<sup>3</sup> твердих побутових відходів.

Послуги зі збирання, вивезення та захоронення ТПВ надають 19 підприємств різних форм власності. Для забезпечення повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення ТПВ, запобігання їх шкідливій дії на навколишнє середовище та здоров'я населення реалізується Регіональна програма поводження з твердими побутовими відходами у Луганській області, затверджена рішенням обласної ради від 29.01.2009 № 26/21 (із змінами).

**Благоустрій** територій включає санітарну очистку, озеленення та зовнішнє освітлення територій населених пунктів.

У 2019 році, за результатами проведення щорічної всеукраїнської акції «За чисте довкілля», ліквідовано несанкціонованих сміттєзвалищ 576 шт., на яких зібрано 8,527 тис. м<sup>3</sup> твердих побутових відходів. Забезпечено належний стан: 180 парків, 121 скверу, 846 дитячих майданчиків, 467 спортивних майданчиків, 228 господарських майданчиків, 5 місць вигулу домашніх тварин (собак), 781 кладовище, 326 братських могил, 49 меморіальних комплексів, 85 місць почесних поховань. Також висаджено зелених насаджень загального користування, а саме: дерев – 7,475 тис. шт., кущів – 3,785 тис. шт., газонів – 1,27 тис. м<sup>2</sup>, квітників – 7,9 тис. м<sup>2</sup>.

У 2020 році всеукраїнську акцію «За чисте довкілля» проведено 19.09.2020 в рамках день благоустрою спільно з щорічною міжнародною екологічною акцією з нагоди Всесвітнього дня прибирання, ліквідовано несанкціонованих сміттєзвалищ 527 шт., на яких зібрано 23,1 тис. м<sup>3</sup> твердих побутових відходів.

Забезпечено належний стан: 178 парків, 115 скверів, 851 дитячих майданчиків, 467 спортивних майданчиків, 228 господарських майданчиків, 5 місць вигулу домашніх тварин (собак), 781 кладовище, 338 братських могил, 49 меморіальних комплексів, 86 місць почесних поховань. Також висаджено зелених насаджень загального користування, а саме: дерев – 3,13 тис. шт., кущів – 1,66 тис. шт., газонів – 4,5 тис. м<sup>2</sup>, квітників – 5,29 тис. м<sup>2</sup>.

У 2019 році відбулося зростання загального рівня оплати за спожиті житлово-комунальні послуги до 92,5 %, у тому числі населення – 82,0 % (у 2018 році – 92,2 %, у тому числі населення – 72,7 %) Структура сплати споживачів за надані послуги у 2019 році становила: населення – 53,0 %, пільги та субсидії – 9,2 %, бюджетні організації – 13 %, інші – 24,8 %.

Найбільш питому вагу в структурі сплат споживачів на цей час займає населення, що значною мірою впливає на загальний рівень розрахунків за спожиті послуги. Низький рівень розрахунків населення зумовлено міграцією споживачів послуг із зони проведення ООС, підвищенням вартості житлово-комунальних послуг на фоні зростання вартості енергоносіїв та заробітної плати в Україні.

На 01.01.2020 дебіторська заборгованість підприємств за надані житлово-комунальні послуги зросла на 16,8 % та становила 842,5 млн грн (на 01.01.2019 – 721,2 млн грн).

**Основні проблеми:**

збитковість комунальних підприємств водопостачання та водовідведення, теплопостачання;

незадовільний технічний стан систем водопостачання та водовідведення, комунальної теплоенергетики, низький ККД обладнання;

незадовільний стан благоустрою міст (дорожнього покриття вулиць та доріг міст, мереж зовнішнього освітлення вулиць).

**Основні завдання:**

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування;

сприяння реформуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;

сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств;

сприяння забезпеченню повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ТПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;

сприяння утриманню у належному стані вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах області;

сприяння підвищенню рівня благоустрою територій – будівництво, реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення у населених пунктах області.

**Очікувані результати:**

покращання матеріально-технічної бази комунальних підприємств області; забезпечення населення області питною водою, якість якої відповідає чинним нормативним вимогам;

забезпечення сталого та якісного теплопостачання населених пунктів, зменшення екологічного навантаження на довкілля;

підвищення рівня благоустрою територій.

**1.12. Інвестиційна діяльність**

Обсяги освоєних капітальних інвестицій у 2019 році підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування становили 3357,5 млн грн, що у порівняних цінах на 12,4 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

Зростання показника обумовлено збільшенням вкладень власних коштів підприємств та організацій, частка яких – 57,3 % загального обсягу та за рахунок державного та місцевих бюджетів – 39,6 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 41,2 % усіх інвестицій, будівлі та споруди – 40,3 %.

Капітальні інвестиції сільськогосподарської галузі становили 1079,3 млн грн (32,1 % від загального обсягу), у 2020 році очікується 976,8 млн грн. Основним джерелом інвестицій в основний капітал є власні кошти підприємств.

У технологічній структурі переважають витрати на впровадження прогресивних технологічних процесів, реконструкцію та технічне переоснащення, освоєння виробництва нової конкурентоспроможної продукції.

За рахунок оновлення матеріально-технічної бази, освоєння нових ліній виробництва, будівництва нових об'єктів зберігання сільськогосподарської продукції, фінансової підтримки з боку держави та міжнародних організацій прогнозується поступове збільшення інвестицій в основний капітал на кінець 2023 року до 1082,6 млн грн.

Капітальні інвестиції промисловості становили 640,8 млн грн (19,1 % до загального обсягу), з яких 71,6 % – вкладення в розвиток переробної галузі.

Надходження інвестицій в основний капітал галузі виробництва харчових продуктів у 2019 році – 36,0 млн грн (5,6 % до загального обсягу). Скорочення вкладень в основний капітал на 8,2 % пояснюється реалізацією у попередньому році більш затратних проектів із переоснащення та модернізації підприємств з переробки сільськогосподарської продукції (ПрАТ «Біловодський маслоробний завод», ПСП «Агрофірма «Привілля», ФОП Привалов Л.М.).

У галузі «Виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність» протягом року освоєно 119,9 млн грн капітальних інвестицій (18,7 % до загального обсягу).

У галузі «Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції» протягом року освоєно 104,1 млн грн (16,2 % до загального обсягу).

У добувну промисловість інвестовано 89,5 млн грн, що становить 14,0 % до загального обсягу.

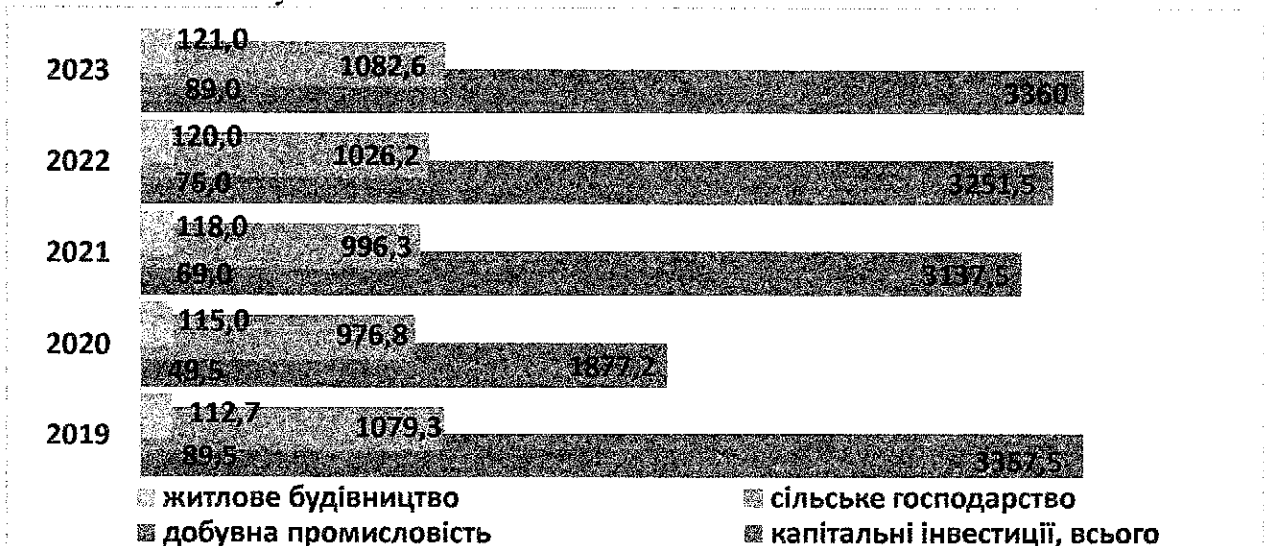
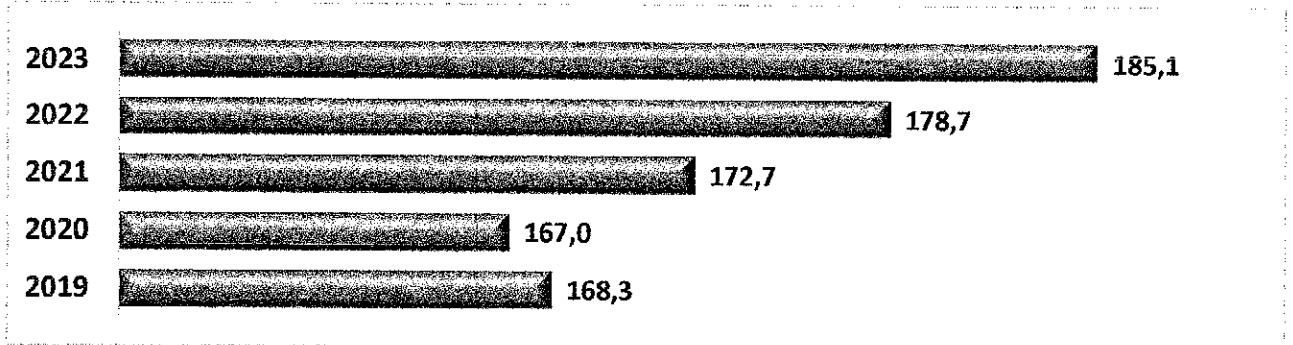


Рис. 1.12.1. Динаміка обсягів капітальних інвестицій за основними видами економічної діяльності

За інформацією Національного банку України, розміщеною на офіційному вебсайті (<https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank->

udoskonalyuye-obchislennya-statistiki-pryamih-inozemnih-investitsiy), обсяг прямих інвестицій в економіку області на кінець 2019 року становив 168,3 млн дол. США, що на 6,6 млн дол. США менше обсягів прямих інвестицій відносно показника на кінець 2018 року (174,9 млн дол. США). Темп обсягу прямих інвестицій склав 96,2 %. Значною мірою відплив за прямими інвестиціями зумовлений вилученням реінвестованих доходів реального сектору.

Основними країнами інвесторами є Кіпр – 94,0 млн дол. США, Велика Британія – 52,4 млн дол. США, Панама – 4,1 млн дол. США, Російська Федерація – 2,9 млн дол. США та Британські Віргінські Острови – 2,1 млн дол. США.



**Рис. 1.12.2. Динаміка обсягів прямих інвестицій млн дол. США**

За умови збереження позитивної динаміки скорочення рівня зменшення іноземних інвестицій за окремими видами економічної діяльності, що спостерігалася у 2019 році, на кінець 2020 року очікується обсяг прямих інвестицій на рівні 167,0 млн дол. США.

Обласна державна адміністрація постійно поширює серед потенційних інвесторів інформацію про наявний інвестиційний потенціал Луганщини. Протягом 2019 року інвестиційний потенціал представлено на багатьох заходах, основні з яких – Другий форум регіонів України та Білорусі, Міжнародний інвестиційний форум «RE:THINK. Invest in Ukraine», бізнес-захід «Схід-Експо 2019». Налагоджена співпраця з державною установою «Офіс із залучення та підтримки інвестицій» (UkraineInvest), створюється база інвестиційних проєктів у формі тизерів, які в подальшому будуть представлені на міжнародних форумах, зустрічах з потенційними інвесторами тощо.

Протягом 2020 року у зв'язку з карантинними обмеженнями, пов'язаними з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, потенціал області представлено на онлайн-форумі «TAVRIAN ONLINE HORIZONS» та Схід-Експо 2020. Також сформовано Портфель інвестиційних проєктів Луганської області українською та англійською мовами, Каталог інвестиційно-привабливих об'єктів Луганської області та Інвестиційний паспорт Луганської області.

З метою ефективного залучення інвестицій в економіку Луганщини та всебічного інформування потенційних інвесторів щодо інвестиційних пропозицій Департаментом економічного розвитку, зовнішньоекономічної

діяльності та туризму облдержадміністрації розроблено базу даних інвестиційних ресурсів Луганської області – «Зручно.INVESTBASE», яку розміщено на офіційному вебсайті облдержадміністрації за посиланням: <http://loga.gov.ua/oda/about/depart/economy/zruchnoinvestbase>.

База даних наповнена актуальною інформацією щодо вільних земельних ділянок типу Greenfield та Brownfield, об'єктів нерухомості, фонду державного майна, водних ресурсів, наявних корисних копалин, сировини для переробки, трудового потенціалу та комерційних пропозицій.

У рамках впровадження Надзвичайної кредитної програми для відновлення України (надалі – НКПВУ) на 01.01.2020 освоєно коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 23,2 млн грн, реалізовано 3 проекти на загальну суму 4,0 млн грн. У 2020 році, відповідно до розподілу субвенції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1068 (із змінами), продовжено реалізацію проектів 1, 2А, 3, 4 Пулів. На 01.11.2020 кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію НКПВУ освоєні в розмірі 44,8% від розподілу 2020 року. Завершено роботи щодо 3 проектів загальною кошторисною вартістю 7,48 млн грн.

У рамках фінансування Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу продовжиться реалізація проекту регіонального розвитку «Будівництво радіотелевізійної передаючої станції в Попаснянському районі Луганської області».

Відповідно до зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва радіотелевізійної передаючої станції в Попаснянському районі Луганської області, затвердженого наказом директора КП «Інноваційно-інформаційний центр» від 04.06.2020 № 32, загальна вартість виконання робіт за проектом становить 46772,957 тис. грн, з яких: 22548,939 тис. грн – державний бюджет, 18375,00 тис. грн – субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій у Луганській області за рахунок державного бюджету, 5849,018 тис. грн – власні кошти підприємства. На 01.11.2020 освоєно 6572,5 тис. грн, або 14,1 % від загальної вартості (5512,5 тис. грн – субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій у Луганській області за рахунок державного бюджету, 1060,0 тис. грн – власні кошти підприємства).

До другого конкурсного відбору проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу у рамках Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України, подано 26 проектів регіонального розвитку загальною вартістю 440,1 млн грн за 7 пріоритетними напрямками розвитку держави, визначеними Державною стратегією регіонального розвитку: інноваційна економіка та інвестиції, сільський розвиток, розвиток людського потенціалу, розвиток туризму, загальноукраїнська солідарність, підтримка розвитку депресивних територій та ефективне управління регіональним розвитком.

**Основні проблеми:**

непривабливий інвестиційний клімат регіону через тривалість військового конфлікту.

**Основні завдання:**

підвищення інвестиційної привабливості області, активізація процесів залучення інвестиційних ресурсів на розвиток регіону.

**Очікувані результати:**

поінформованість суб'єктів господарювання та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал області;

збільшення обсягу капітальних інвестицій до 3360,0 млн грн, прямих інвестицій – до 185,1 млн дол. США;

щороку створення 3 продуктів, які містять інформацію про інвестиційний потенціал Луганщини, їх просування та популяризація;

участь у 2 інвестиційно-економічних форумах щороку;

щороку збільшення статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями Луганської області становитиме 5,3 млн дол. США.

**1.13. Міжнародна технічна допомога**

У 2019 році в області відбувалась реалізація 15 проєктів міжнародної технічної допомоги кошторисною (далі – МТД) вартістю 138 млн дол. США.

У рамках проєкту Українського фонду соціальних інвестицій (далі – УФСІ) «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури, УФСІ VI» у конкурсному відборі переможцями від області стали 3 проєкти міст Северодонецька та Кремінної, смт Новоайдара на загальну суму більше 22 млн грн. Проєкт УФСІ, який реалізується за фінансової підтримки уряду Німеччин, передбачає облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб, енергоефективну модернізацію дитячих освітніх установ, а також реалізацію соціальних програм. Проєкт. На об'єкті в м. Кремінній розпочато демонтажні роботи, інших – ведеться пошук підрядників.

Наприкінці 2019 року в області розпочато відбір проєктів громад на участь у проєкті «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури – поліпшення первинної сільської медицини (УФСІ VII)». Загальна сума грантів за проєктом – 14,45 млн євро. Проєкт реалізується за фінансової підтримки Уряду Німеччини через KfW. Метою проєкту є поліпшення умов надання первинної медичної допомоги шляхом енергоефективного оновлення приміщень та постачання медичного обладнання. Проєкт знаходиться на початковій стадії реалізації. Зацікавлені громади області подали 41 заявку для участі у конкурсі з відбору об'єктів (субпроєктів) для залучення міжнародної технічної допомоги у формі гранту.

У 2020 році зберігатимуться тенденції, започатковані проєктами МТД 2017-2019 років, і очікується реалізація 25 проєктів МТД, загальна кошторисна вартість яких становить 173,5 млн дол. США (без урахування 3 проєктів МТД, у меморандумах яких суми не зазначено).

Діяльність проектів МТД у 2020 році очікується у таких сферах:  
підтримка самозайнятості населення, розвиток малого та середнього бізнесу;

гуманітарне та ручне розмінування, попередження про мінну небезпеку;  
електронне урядування, покращання доступу до адміністративних та соціальних послуг;

забезпечення правосуддя та послуг з реінтеграції на постраждалих внаслідок конфлікту територіях України;

гуманітарна допомога особам, які постраждали від міжнародного воєнного конфлікту;

захист прав людини, фундаментальних свобод та безпеки громадян;

розбудова рівноправного суспільства;

розвиток децентралізації та підтримка громад;

сприяння соціальній єдності та активності громадян;

зменшення вразливості населення;

енергозбереження.

Одними із найбільших проектів МТД, реалізація яких буде продовжена у 2020 році, є проекти:

«Економічна підтримка Східної України» (донор – США, вартість – 61,8 млн дол. США);

«Підтримка ЄС для Сходу України – відновлення, зміцнення миру та урядування» (донор – ЄС, кошторисна вартість – 40000000,0 євро, у 2020 році кошторисну вартість проекту збільшено та додано в перелік реципієнтів Запорізьку область, а саме територію вздовж узбережжя Азовського моря);

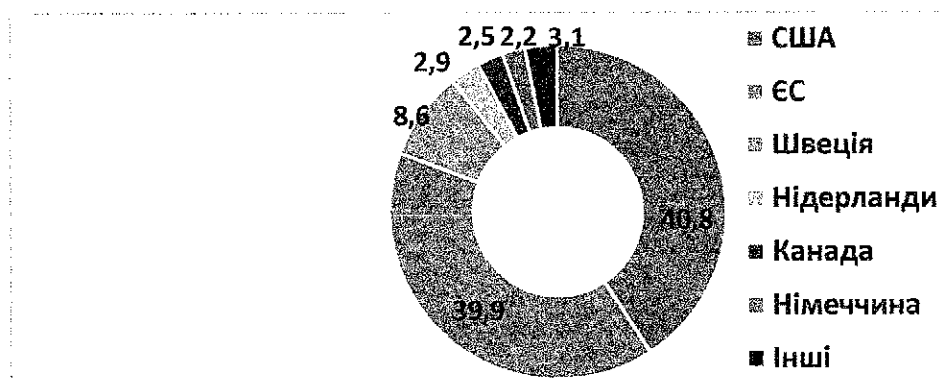
«Ефективне урядування і залучення громадян у східній Україні» (донор – Швеція, Данія, Швейцарія, кошторисна вартість – 14 973 026 доларів США).

Серед важливих чинників, що позитивно впливатимуть на залучення МТД в область – підписання в 2019 році меморандуму про співробітництво між Програмою розвитку ООН, Донецькою та Луганською областями. Термін дії меморандуму – 4 роки. Документ передбачає перспективи подальшого співробітництва з міжнародною організацією щодо відновлення сходу України, розбудови миру та покращення життя людей, які постраждали від міжнародного військового конфлікту.

Країнами-донорами області у 2020 році є: США (70,8 млн дол. США або 40,8 %), Європейський Союз (69,3 млн дол. США або 39,9 %), Швеція разом з Данією та Швейцарією (15,0 млн дол. США або 8,6 %), Нідерланди (5,0 млн дол. США або 2,9 %), Канада (4,3 млн дол. США або 2,5 %), Німеччина (3,7 млн дол. США або 2,2 %), Норвегія (3,1 млн дол. США або 1,8 %), Японія (1,4 млн дол. США або 0,8 %), Великобританія та Ірландія (0,9 млн дол. США або 0,5 %) (у разі коли сума за проектом МТД зазначена у іншій валюті, її перераховано у долари США за курсами НБУ станом на початок реалізації проекту МТД).

Діяльність із залучення МТД у 2020 році направлена на розвиток партнерських відносин регіону з донорськими організаціями та сприяння

реалізації близько 50 проектних пропозицій соціально-економічного розвитку постраждалих від війни міст та районів області, інших громадських активностей.



**Рис. 1.13.1. Географічна структура донорських коштів у проектах міжнародної технічної допомоги, реалізація яких очікується у 2020 році, %**

### **Основні проблеми:**

недостатня координація міжнародних організацій під час формування планів роботи що ґрунтуються на даних соціально-економічних і галузевих аналізів, що у свою чергу призводить до територіальної та галузевої диспропорції залучення міжнародної допомоги;

низька якість підготовки проектних заявок для участі у грантових конкурсах;

певна кількість донорських організацій, діючих в Україні та за кордоном, не має інформації про проектні пропозиції регіону.

### **Основні завдання:**

організація та оптимізація формату проведення засідань обласної координаційної ради з питань реалізації в Луганській області проектів, програм та ініціатив Європейського Союзу, Програми розвитку ООН та інших міжнародних організацій для розгляду найбільш актуальних проблемних питань розвитку регіону та залучення нових проектів МТД;

організація тренінгів/семінарів з питань проектного менеджменту для якісної підготовки проектних заявок для грантових конкурсів;

надання консультаційно-методичної допомоги щодо започаткування та реалізації проектів МТД, поширення дослідницької та аналітичної інформації серед органів місцевого самоврядування та структурних підрозділів облдержадміністрації, інших зацікавлених сторін;

підготовка та подання запитів Секретаріату Кабінету Міністрів України для залучення міжнародної технічної допомоги;

інформування міжнародних донорських організацій, які не здійснюють свою діяльність на території області, посольств іноземних держав щодо проектних пропозицій, які потребують міжнародної підтримки.

організація спільних ініціатив із зацікавленими інституціями області, громадами для залучення грантових ресурсів на реалізацію спільних проектів.



**Очікувані результати:**

покращання координації роботи з міжнародними партнерами та ефективна реалізація проектів МТД в регіоні;

залучення діючих в регіоні та нових донорських організацій для реалізації місцевих проектів розвитку;

поінформованість зацікавлених суб'єктів про грантові конкурси донорських організацій та участь у них;

підвищення фахового рівня розробників проектних пропозицій та покращання якості грантових заявок;

взаємодія з місцевими громадськими організаціями, громадами та впровадження спільних проектів за рахунок донорських коштів.

**1.14. Зовнішньоекономічна діяльність**

У 2019 році тривало зменшення загального обсягу експорту товарів області. Через запровадження низки економічних санкцій Російською Федерацією обсяг експорту паперу та картону зменшився більш ніж вдвічі (з 91,3 до 42,9 млн дол. США). Таким чином, частка експорту цієї групи товарів зменшилася з 45,0 % до 28,1 %, що насамперед вплинуло на діяльність такого провідного експортера, як ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Незважаючи на значне падіння обсягів експорту товарів, у 2019 році найбільша частка все ще припадала на експорт паперу та картону. Помітне падіння обсягів експорту паперу та картону частково компенсовано збільшенням обсягів експорту продукції хімічної промисловості, текстильних матеріалів та виробів.

Застосування економічних санкцій активно впливає на трансформацію географічної структури експорту Луганської області. На фоні зростання обсягів експорту до країн ЄС (2018 рік – 36,5 % від загального обсягу експорту, 2019 рік – 51 %), падіння обсягів експорту до Російської Федерації прискорилось. Частка експорту до РФ у 2018 році – 26,7 %, 2019 році – 11,2 %.

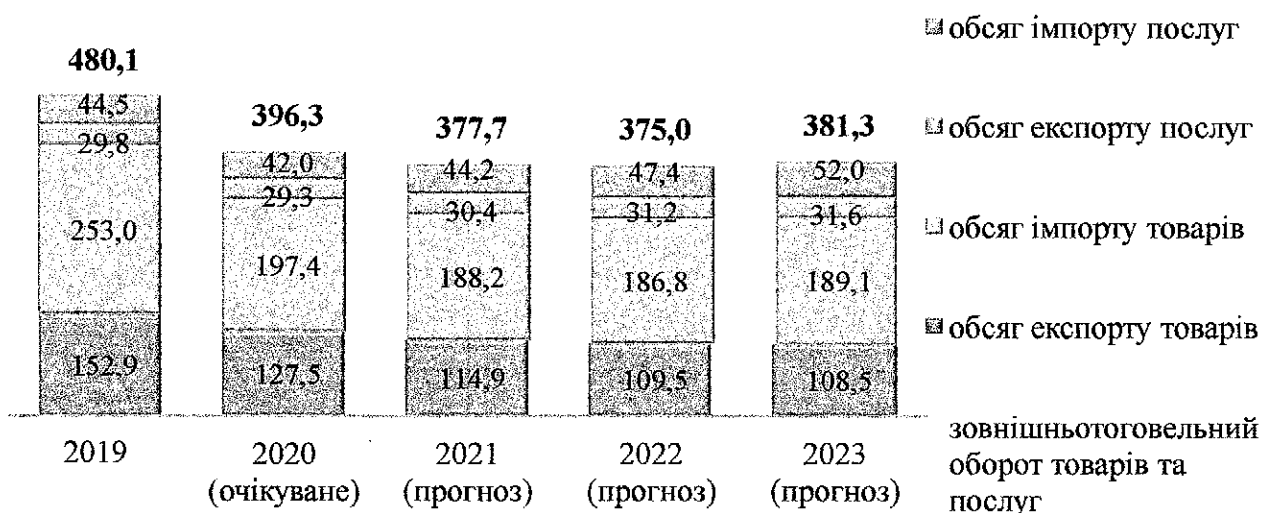
У 2020 році очікуються подальші зміни вартісних показників зовнішньоторговельного балансу області під впливом вказаних чинників:

зовнішньоторговельний оборот товарів очікується на рівні 396,3 млн дол. США, що на 17,4 % менше, ніж відповідний показник у 2019 році. При цьому експорт становитиме 127,5 млн дол. США, імпорт – 197,4 млн дол. США, що менше показників 2019 року на 16,6 % та 21,9 % відповідно.

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами у 2020 році очікується на рівні 69,9 млн дол. США (2019 рік – сальдо негативне – 100,1 млн дол. США).

У 2020 році очікуються зміни в структурі зовнішньої торгівлі відносно 2019 року. Найбільш помітними змінами стануть зменшення часток експорту паперу та картону та імпорту мінеральних продуктів.

Зовнішньоторговельний оборот послуг очікується на рівні 71,3 млн дол. США, що на 3,0 % менше, ніж у 2019 році. При цьому експорт становитиме 29,3 млн дол. США, що менше показника 2019 року на 1,7 %, імпорт – 42,0 млн дол. США, що менше показника 2019 року на 5,4 %.



**Рис. 1.14.1. Вартісні показники зовнішньоторговельного балансу, млн дол. США**

Основними товарними групами експорту стануть: продукція хімічної промисловості, папір та картон, текстильні матеріали та текстильні вироби, жири та олії тваринного або рослинного походження, готові харчові продукти та продукти рослинного походження. У той же час основними товарними групами імпорту стануть переважно енергетичні та сировинні матеріали, продукція хімічної промисловості, мінеральні продукти та маса з деревини.

Основними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності області є: ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ НВФ «Мікрохім», ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «НВО «Северодонецький Склопластик», ТДВ «Лисичанський желатиновий завод».

Одними з основних чинників розвитку експортного потенціалу регіону в плановому періоді залишаться ефективна реалізація економічних реформ у державі, спрямованих на забезпечення макроекономічної стабільності, налагодження зовнішніх зв'язків, стабілізація валютно-кредитної політики Уряду та Національного банку України, розширення можливості залучення додаткових фінансових ресурсів від міжнародних фінансових організацій, спрощення митного регулювання, а також завершення активної фази військового конфлікту в регіоні.

#### **Основні проблеми:**

нестабільна політична та економічна ситуація на традиційних зовнішніх ринках через запровадження деякими країнами обмежувальних торговельних заходів;

залежність зовнішньоторговельного обороту регіону від діяльності великих промислових підприємств-експортерів, низький рівень залучення підприємств малого та середнього бізнесу до розвитку експортного потенціалу області.

#### **Основні завдання:**

сприяння налагодженню та активізації співпраці з країнами ЄС та іншими іноземними партнерами з питань торгово-економічного співробітництва, у тому числі міжнародними донорськими та фінансовими організаціями;

сприяння активізації співпраці з дипломатичними установами, торгівельно-економічними місіями України за кордоном, іноземними торговими та дипломатичними представництвами акредитованими в Україні, міжурядовими комісіями з торговельно-економічного співробітництва;

сприяння активізації співпраці суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з закордонними партнерами, бізнес-асоціаціями, міжнародними програмами тощо для пошуку нових зовнішніх ринків збуту;

залучення суб'єктів господарювання до експортної діяльності.

### **Очікувані результати:**

участь суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у інвестиційно-економічних форумах;

опанування нових зовнішніх ринків збуту;

поступове зменшення темпів падіння зовнішньої торгівлі товарами;

закріплення тенденції до зростання обсягів зовнішньої торгівлі послугами.

### **1.15. Розвиток підприємництва**

Мале та середнє підприємництво (далі – МСП), що здійснює діяльність на території області, яка підконтрольна українській владі, представлено 22 556 суб'єктами, що становить 99,97 % від загальної кількості суб'єктів господарювання, з них:

202 середні підприємства, або 0,90 % від загальної кількості суб'єктів підприємництва;

3 524 малі підприємства (у тому числі 3 070 мікропідприємств), або 15,62 % від загальної чисельності суб'єктів підприємництва;

18 824 фізичні особи – підприємці (ФОП), або 83,45 % від загальної кількості суб'єктів підприємництва.

В той же час великих підприємств – лише 6.

За видами економічної діяльності в структурі малих та середніх підприємств 28,6 % здійснювали діяльність у сільському, лісовому та рибному господарстві; 19,2 % – оптовій, роздрібній торгівлі та ремонті; 15,2 % – промисловості; 7,8 % – будівництві; 4,8 % – транспортній галузі та 24,4 % надавали інші послуги.

Крім того, 56,9 % ФОП від їх загальної кількості займаються оптовою, роздрібною торгівлею та ремонтом.

МСП забезпечує в області більшу зайнятість населення, ніж великі підприємства, що значно знижує напруженість у суспільстві, пов'язану з безробіттям. Кількість зайнятих у МСП – 88,7 тис. осіб проти 10,1 тис. – на великих підприємствах, у тому числі:

на середніх підприємствах – 39,3 тис. осіб;

на малих підприємствах – 17,6 тис. осіб;

ФОП з найманими працівниками – 31,8 тис. осіб.

Обсяг продукції (робіт, послуг), реалізованої суб'єктами МСП, становив 40,4 млрд грн (80,6 % від загального обсягу):

середніми підприємствами реалізовано продукції (робіт, послуг) на суму 18,9 млрд грн;

малими підприємствами – 13,3 млрд грн;  
 фізичними особами – підприємцями – 8,2 млрд грн.

Підтримка підприємництва в області здійснюється відповідно до заходів Регіональної цільової програми розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на 2018-2020 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 02.04.2018 № 272, аналогічних міських і районних програм.

Водночас на регіональному та державному рівнях вживалися заходи щодо залучення населення до підприємницької діяльності та підтримки діючих підприємницьких структур.

На початку року стартувала державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». Мета програми – підтримка інвестиційних проєктів мікро- та малих підприємств, що сприятиме створенню нових робочих місць, легалізації та розширенню діяльності малого бізнесу, імпортозаміщенню та поверненню трудових мігрантів.

Програма дає можливість суб'єктам підприємництва отримати кредитні ресурси під низький відсоток – 5, 7, 9 % для створення або розширення власного бізнесу. Суб'єкти МСП Луганщини вже отримали дешеві кредити на суму 40,2 млн грн.

За програмою «FinancEast», що фінансується Європейським Союзом, підтримано 75 інвестиційних проєктів мікро-, малих та середніх підприємств області на суму 98,8 млн грн у вигляді субсидій та компенсацій.

Наявність грантової допомоги на території області з боку міжнародних донорських організацій також сприяє розвитку бізнесу та започаткуванню власної справи.

Програмою ООН із відновлення та розбудови миру у 2019 році проведено 2 конкурси на отримання бізнес-грантів серед суб'єктів МСП Луганської та Донецької областей, за результатами яких присуджено 105 грантів. У 2020 році проведено 3-й конкурс, вже підписано 37 грантових угод з підприємцями-переможцями від Луганської області.

Урядом ухвалено пакет підтримки підприємців в умовах карантину, який передбачає низку тимчасових заходів:

скасування штрафів та пені за порушення податкового законодавства, скасування єдиного соціального внеску на два місяці для фізичних осіб – підприємців, фермерів та громадян, які провадять незалежну професійну діяльність;

мораторій на податкові перевірки;

відстрочка подання декларацій;

тимчасово не буде стягуватися орендна плата за земельні ділянки, що перебувають у державній та комунальній власності, та пеня за несвоєчасну сплату житлово-комунальних послуг.

Також серед державних заходів підтримки – віднесення юридичного факту ведення карантину до форсмажорних обставин, розширення доступу фермерів до державних програм, допомога з часткового безробіття для застрахованих працівників, з якими оформлені офіційні трудові відносини.

Разом із тим з метою розвитку інфраструктури підтримки бізнесу за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в рамках проєкту «Мережа НГО – центрів підтримки бізнесу» сформовано мережу (коаліцію) центрів підтримки бізнесу на базі існуючих громадських організацій.

Другим етапом формування мережі центрів підтримки бізнесу є проєкт ПРООН «Школа радників малого бізнесу», в рамках якого проводяться навчальні семінари-тренінги для підвищення компетенції фахівців центрів. Майбутні консультанти отримають практичні навички консультування та менторську підтримку під час власної практики.

Під час проведення карантинних заходів, спричинених коронавірусною інфекцією COVID-19, значних збитків зазнав мікро-, малий та середній бізнес.

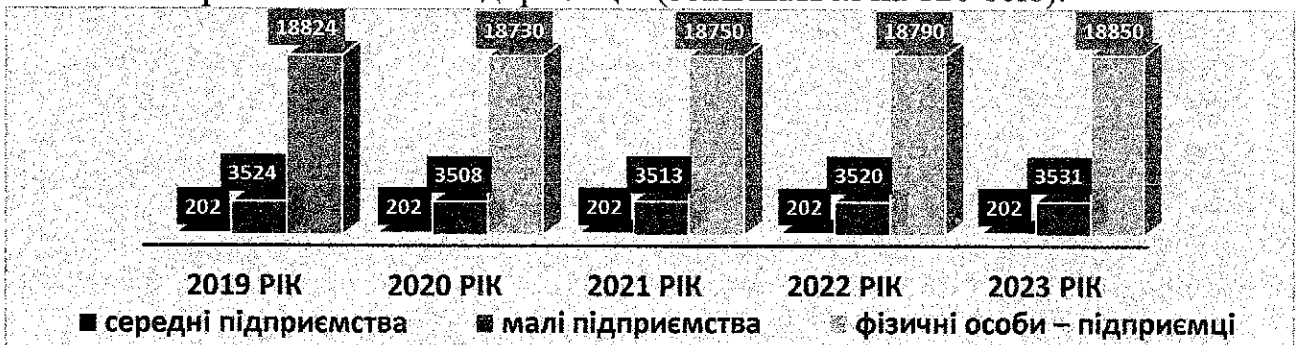
Найбільше постраждали сфери бізнесу, на діяльність яких накладаються безпосередні обмеження у зв'язку з введенням карантинних заходів: розважально-культурні заклади; готельно-ресторанний бізнес; туристичні послуги; сфера послуг; пасажирські перевезення тощо.

У 2020 році в порівнянні з попереднім роком очікується зменшення кількості суб'єктів МСП на 0,49 % або 110 одиниць (22 440 суб'єктів), з них:

- 202 середні підприємства;
- 3 508 малих підприємств;
- 18 730 фізичних осіб – підприємців.

Прогнозується, що у 2021-2023 роках кількість суб'єктів МСП поступово зростатиме: у 2021 – на 0,11 %, 2022 – 0,21 %, 2023 – 0,32 % та становитиме 22 583 суб'єкти МСП. Із них:

- 202 середні підприємства (залишаться без змін);
- 3 531 малі підприємства (збільшаться на 23 одиниці);
- 18 850 фізичних осіб – підприємців (збільшаться на 120 осіб).



**Рис. 1.15.1. Динаміка суб'єктів малого та середнього підприємництва, одиниць**

У 2020 році очікується зменшення кількості зайнятих у МСП на 418 осіб (0,47 %) до 88 290 зайнятих осіб, з них:

- на середніх підприємствах – 39,08 тис. осіб;
- на малих підприємствах – 17,53 тис. осіб;
- фізичних осіб – підприємців з найманими працівниками – 31,68 тис. осіб.

Збільшення кількості зайнятих у 2021, 2022, 2023 роках прогнозується на рівні 0,10 %, 0,21 %, 0,32 % відповідно. Прогнозна кількість зайнятих на 2023 рік становитиме 88,85 тис., у тому числі:

- на середніх підприємствах – 39,32 тис. осіб (збільшиться на 240 осіб);

на малих підприємствах – 17,65 тис. осіб (збільшиться на 120 осіб);  
фізичних осіб – підприємців з найманими працівниками – 31,88 тис. осіб  
(збільшиться на 200 осіб).

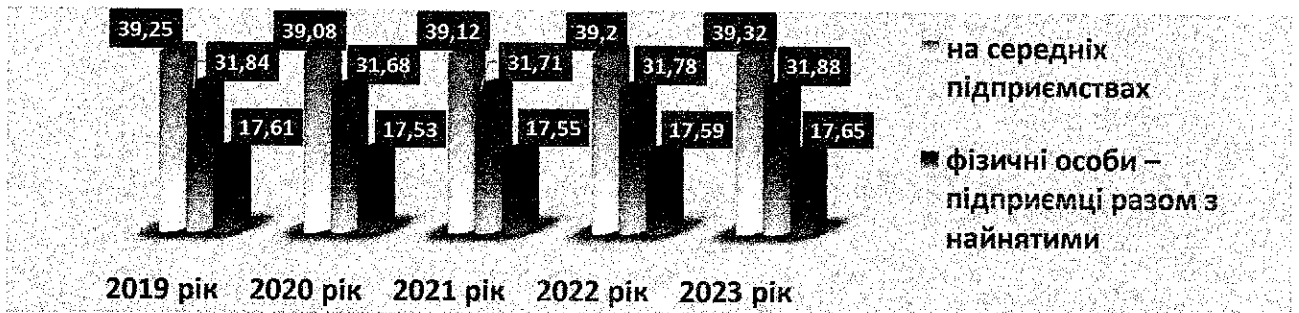


Рис. 1.15.2. Динаміка зайнятих у малому та середньому підприємстві, тис. осіб

Очікується, що у 2020 році обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) зменшиться на 0,48 % та становитиме 40,24 млрд грн:

на середніх підприємствах – 18,86 млрд грн;  
малих підприємствах – 13,22 млрд грн;  
у фізичних осіб – підприємців – 8,16 млрд грн.

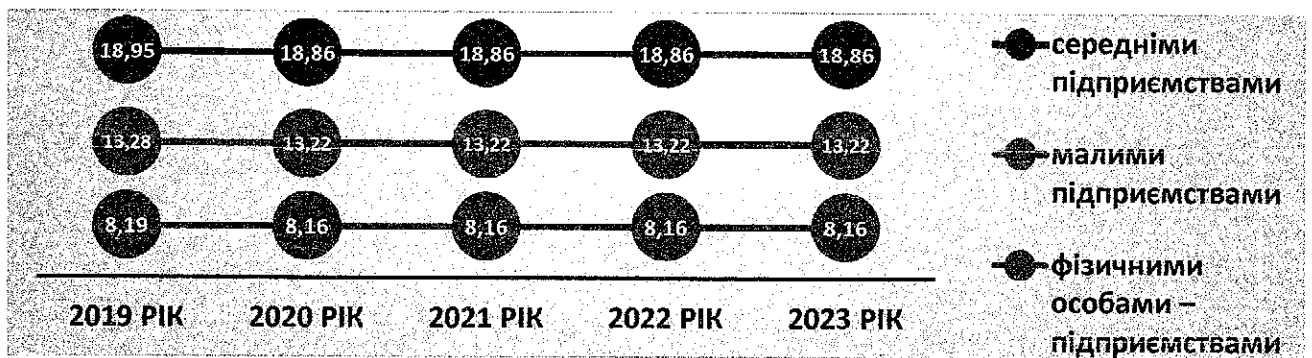


Рис. 1.15.3. Динаміка обсягу реалізованої продукції суб'єктами малого та середнього підприємництва, млрд грн

### Основні проблеми:

зношеність, застарілість основних фондів на підприємствах, недостатність обігових коштів, високі відсоткові ставки за користування банківськими кредитами;

недостатньо розвинена інфраструктура підтримки підприємництва;  
недостатній рівень консультаційного забезпечення.

### Основні завдання:

фінансова підтримка суб'єктів МСП шляхом часткової компенсації з обласного бюджету відсоткових ставок за кредитами, що надаються банками;  
залучення підприємців до участі у державних програмах підтримки бізнесу та програмах кредитування, які реалізуються банківськими установами;  
розширення мережі інфраструктури підтримки підприємництва;  
розширення мережі та підтримка діяльності створених центрів надання адміністративних послуг;  
забезпечення консультаційної підтримки суб'єктів підприємництва.

**Очікувані результати:**

підвищення рівня поінформованості підприємців про можливості державних програм підтримки бізнесу та умови надання кредитів;

створення 6 центрів підтримки бізнесу на базі існуючих громадських організацій у рамках реалізації проекту «Мережа НГО – центрів підтримки бізнесу»;

щороку щонайменше 140 консультацій отримають суб'єкти МСП з питань розробки бізнес-планів, започаткування власної справи та розвитку бізнесу;

збільшення у 2023 році кількості діючих суб'єктів МСП до 22 583 одиниць;

збільшення кількості зайнятих у МСП у 2023 році до 88,85 тис. осіб.

**1.16. Внутрішня торгівля**

Важливим сегментом економічного потенціалу є внутрішня торгівля, яка характеризується домінуючою часткою приватного капіталу, позитивною динамікою обороту роздрібною торгівлі, збільшенням чисельності приватних підприємців.

Роздрібний товарооборот є одним із показників, який характеризує рівень життя та матеріального благополуччя населення.

Ефективне функціонування системи обігу споживчих товарів в області забезпечують 5263 підприємства роздрібною торгівлі, з яких – 4121 стаціонарний магазин (продовольчі та непродовольчі), 911 напівстаціонарних об'єктів та 231 – з торгівлею поза магазинами (лотки (розкладки), зі складів, майданчиків тощо, орендованих кутків, прилавків).

Загальна торговельна площа об'єктів торгівлі – 319,3 тис. кв. м, що більше на 46 % від нормативу забезпеченості населення у розрахунку на 1 тисячу жителів області, що свідчить про достатній рівень розвитку мережі роздрібною торгівлі.

Кількість об'єктів роздрібною торгівлі, у порівнянні з минулим роком в цілому зменшилася на 28 одиниць (або 0,5 %): відкрито 176 об'єктів, закрито – 204.

В області здійснюють свою діяльність супермаркети національних торговельних мереж: «АТБ» (13 од.), «Сільпо» (3 од.), «Велика кишеня» (1 од.). Значними темпами розвивається Северодонецька мережа супермаркетів «Сім'я», яка протягом року відкрила 6 нових торговельних об'єктів по області.

Представлена роздрібна торгівля і спеціалізованими торговельними мережами та фірмовими магазинами: побутової техніки та електроніки «Фокстрот», «СОМFY», «Технополіс», цифрової техніки та мобільного зв'язку «Алло», одягу «Colin's», косметики та побутової хімії «Watsons», «ПроСтор» та «Єва», українського електроінструменту «Dnipro-M».

Значну роль у забезпеченні населення продуктами харчування і непродовольчими товарами виконує 41 ринкове підприємство (29 ринків та 12 торговельних майданчиків), з яких 25 – змішані, 9 – продовольчі та 7 – непродовольчі, загальна кількість торговельних місць – майже 12 тисяч. Протягом року нові об'єкти ринкового господарства на території області не відкривалися.

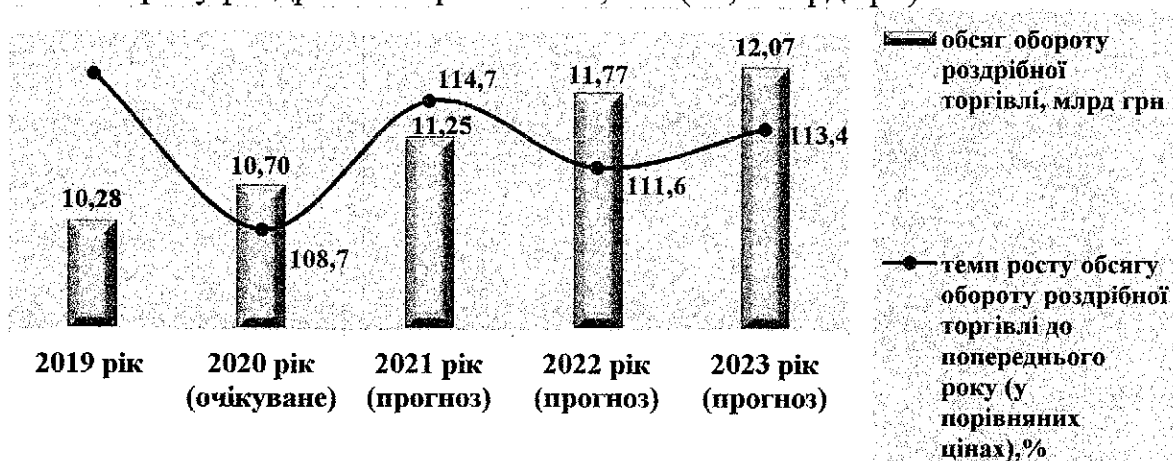
Зберігається стійка тенденція до зменшення кількості юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, у зв'язку з переходом до оподаткування за спрощеною системою та одночасним збільшенням кількості фізичних осіб – підприємців.

Тобто, розвиток споживчого ринку області більшою мірою забезпечують суб'єкти малого та середнього бізнесу – фізичні особи – підприємці.

Через поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19» введено карантинні обмеження та призупинено роботу підприємств торгівлі (крім торгівлі продуктами харчування та предметами першої необхідності), побутового обслуговування населення, закладів громадського харчування та торговельно-розважальних центрів.

У квітні 2020 року проти березня спостерігалось падіння обсягу обороту роздрібної торгівлі області на 34,5 %.

Разом із тим, до кінця 2020 року за рахунок відновлення роботи більшості підприємств торгівлі та активізації споживчого попиту населення очікується збільшення обороту роздрібної торгівлі на 8,7 % (10,7 млрд грн).



**Рис. 1.16.1. Динаміка показників обсягу обороту роздрібної торгівлі**

Розвиток внутрішньої торгівлі тісно пов'язаний з розвитком промислового та сільськогосподарського виробництва.

Після зниження економічної активності у 2020 році протягом 2021-2023 років очікується зростання економіки та її макроекономічна стабільність (зростання промислового та сільськогосподарського виробництва, приватних грошових переказів, збільшення реальної середньомісячної та мінімальної заробітних плат, розширення мережі об'єктів торгівлі, стабілізація цінової ситуації та відповідно збільшення споживчого попиту населення).

Протягом наступних трьох років прогнозується отримати позитивні результати у сферах внутрішньої торгівлі та послуг.

У сфері ресторанного господарства в області діють 817 закладів, розрахованих на понад 48,4 тис. посадкових місць, з яких 50 % – кафе, закусочні та буфети, 8 % – бари, 1 % – ресторани, решта – їдальні, у т. ч. закриті (для харчування чітко визначеної групи осіб на підприємствах та в організаціях, у



загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, малозабезпечених верств населення тощо).

Побутові послуги населенню надають 1142 підприємства побутового обслуговування, значна частка з яких, майже 26 %, – салони краси і перукарні та 17 % – об'єкти з наданням інших індивідуальних послуг (виготовлення та ремонт: меблів, ювелірних виробів; послуги, пов'язані з доглядом за тілом тощо).

Фізичним особам – підприємцям належить 94,5 % підприємств побутового обслуговування, 87,4 % – об'єктів роздрібною торгівлі та 58 % – об'єктів ресторанного господарства.

У період дії карантину діяла заборона практично у всіх секторах сфери послуг (транспорт, тимчасове розміщення й організація харчування тощо).

Тому у 2020 році очікується незначне збільшення обсягу реалізованих послуг до 2,09 млрд грн. Враховуючи, що у 2019 році відбулися зміни у формуванні сукупності одиниць для проведення державного статистичного спостереження, які призвели до суттєвого зменшення показника обсягу послуг, зростання обсягу реалізованих послуг у поточному році очікується на рівні 8,7 %.

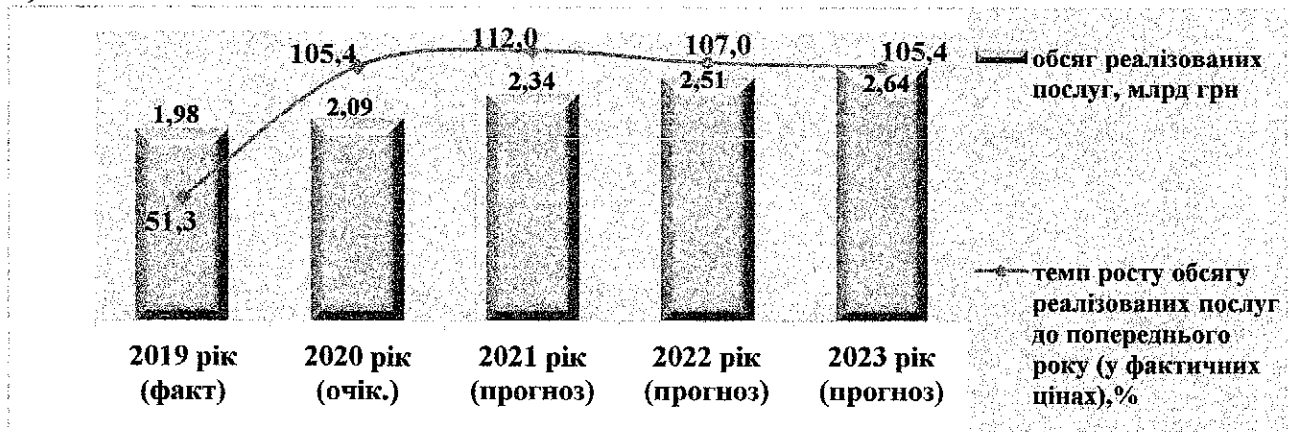


Рис. 1.16.2. Динаміка обсягу реалізованих послуг, млрд грн

На обсяги реалізованих споживчих товарів та послуг, платоспроможність населення впливає індекс споживчих цін, який у квітні 2020 року (до грудня попереднього року) в області склав 100,8 % (в Україні в цілому – 101,5 %).



Рис. 1.16.3. Динаміка індексів споживчих цін в Україні та Луганській області, % до грудня попереднього року

Динаміка індексу споживчих цін у січні-квітні 2020 році в області і Україні показує незначні коливання цін, незважаючи на тимчасове їх зростання у перші тижні карантинних заходів, введених для запобігання виникненню і поширенню, гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Підвищений попит на товари першої необхідності, який спостерігався на початку карантину, у подальшому поступово призупинився.

Зростання цін у цей період стримували насамперед здешевлення енергоносіїв на світових ринках, збільшення пропозиції сирих продуктів харчування тощо.

Водночас у наступні місяці можливе збільшення індексу споживчих цін за рахунок відновлення ділової активності підприємств та поступового зростання цін. На кінець 2020 року індекс споживчих цін очікується на рівні 104,5 %.

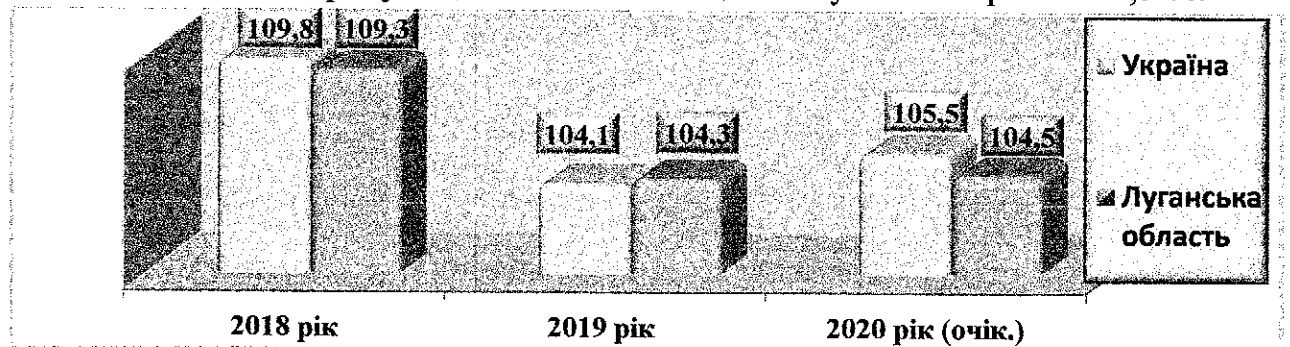


Рис. 1.16.4. Індекс споживчих цін в Україні і Луганській області, % до грудня попереднього року

#### **Основні проблеми:**

збільшення собівартості товарів та послуг за рахунок підвищення тарифів на комунальні послуги та енергоносії, цін на пально-мастильні матеріали, збільшення витрат на логістику;

наявність несанкціонованої торгівлі.

#### **Основні завдання:**

недопущення безпідставного підвищення цін на споживчому ринку області; сприяння забезпеченню насичення торговельної мережі області якісними товарами місцевого виробництва за доступними цінами, розширення асортименту товарів;

сприяння активізації роботи щодо недопущення надходження на споживчий ринок області незаконно ввезених, недоброякісних продуктів харчування та алкогольних напоїв, дотриманню законодавства щодо захисту прав споживачів та правил торгівлі;

ліквідація несанкціонованої торгівлі.

#### **Очікувані результати:**

стабілізація цінової ситуації на споживчому ринку області; збільшення обсягу обороту роздрібною торгівлю від 11,25 до 12,07 млрд грн; обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг збільшиться від 2,34 до 2,64 млрд грн;

насичення торговельної мережі області товарами місцевих виробників, можливість придбавати товари безпосередньо у товаровиробників, зниження роздрібних цін на продукцію місцевого виробництва;

дотримання суб'єктами господарювання у сферах торгівлі, ресторанного господарства, побутового обслуговування вимог чинного законодавства з питань захисту прав споживачів.

### 1.17. Туристично-рекреаційна галузь

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, в 2019 році туристичну діяльність у регіоні провадили 46 суб'єктів туристичної діяльності, у тому числі 2 суб'єкти екскурсійної діяльності. Порівняно з 2018 роком їх кількість збільшилась на 17 суб'єктів, або на 58,6 %.

Таблиця 1.17.1.

#### Суб'єкти туристичної діяльності в Луганській області

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
<i>Кількість суб'єктів туристичної діяльності, усього</i>	19	17	29	46	38
у тому числі:	7	7	8	7	6
юридичні особи					
фізичні особи – підприємці	12	10	21	39	32

У 2019 році кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності у регіоні, становила 10380 осіб (порівняно з 2018 роком зросла на 65,8 %. Кількість внутрішніх туристів, обслугованих турагентами та суб'єктами екскурсійної діяльності – 1170 осіб (збільшилась порівняно з 2018 роком у 20,6 рази), кількість виїзних – 8610 осіб (збільшилась на 39,4 %).

Враховуючи стан сфери туризму, зумовленого кризою, викликаною поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до кінця 2020 року кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності у регіоні, очікується у кількості 8823 особи.

Одним із джерел доходів місцевих бюджетів є надходження від туристичного збору. За інформацією Головного управління Державної податкової служби у Луганській області впродовж 2017-2019 років загалом в області спостерігалася тенденція до зростання надходжень від туристичного збору, яка у 2019 році становила 1085,2 тис. грн, що на 941,3 тис. грн або у 7,5 рази перевищувало надходження 2018 року.

За 9 місяців 2020 року сума надходжень від туристичного збору склала 707,86 тис. грн, або 100,8 % проти аналогічного періоду 2019 року. До кінця 2020 року очікуються зменшення надходжень на 15 %.

У 2020 році основні зусилля спрямовуються на активізацію внутрішнього туризму шляхом створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту та його популяризацію, проведення заходів із впровадження маркетингу в туризмі.

Спільно з керівником відокремленого підрозділу ГО «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» у Донецькій та Луганській областях розглядалися питання щодо формування туристичних маршрутів,

продовжено роботу з територіальними громадами, суб'єктами туристичної діяльності, ГО «ТАЛО» щодо формування туристичних продуктів, залучення коштів у туристичну сферу регіону тощо.

У рамках заходів, спрямованих на розвиток та популяризацію наявного туристичного потенціалу області, ГО «Туристична асоціація Луганської області» започатковано проведення відкритого конкурсу «Туристичний сувенір Луганщини», підсумки якого підбито під час урочистостей до Дня туризму. Переможці та фіналісти отримали дипломи за номінаціями: «Сувенір міста», «Гастрономічний сувенір», «Сувенір іграшка», «Ідея сувеніру».

У рамках обговорення питання щодо створення туристичного кластеру в м. Северодонецьку відбулася зустріч представників облдержадміністрації, ПРООН, ГО «Туристична асоціація Луганської області», кафедри міжнародної економіки та туризму Навчально-наукового інституту міжнародних відносин СНУ Даля, суб'єктів підприємницької діяльності. Зокрема, передбачається об'єднання представників бізнесу м. Северодонецька для досягнення загальної мети – залучення туристів і створення необхідних для цього комфортних умов.

З метою популяризації туристичного потенціалу регіону створено вебсторінку «Луганщина туристична», яка наповнюється інформацією щодо цікавих об'єктів, подій у сфері туризму тощо.

У 2021-2023 роках увага приділятиметься формуванню конкурентоспроможного регіонального туристично-рекреаційного продукту, у тому числі у сфері сільського зеленого туризму, впровадженню виставкового маркетингу в туризмі, залученню інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази туристичної сфери, створенню ефективної системи управління та нових механізмів взаємодії всіх учасників туристсько-рекреаційного бізнесу.

### **Основні проблеми**

відсутність якісного туристичного продукту;

незадовільна розвиненість та стан об'єктів туристичної інфраструктури області та відповідних послуг;

низька обізнаність населення щодо використання наявного потенціалу для розвитку туризму.

### **Основні завдання:**

створення нових туристичних продуктів, їх просування та популяризація;

виготовлення інформаційної продукції про туристичний потенціал регіону (буклетів, брошур тощо), ведення сторінки «Луганщина туристична»;

залучення МТД та бюджетних коштів, надання консультативно-методичної допомоги громадським організаціям, їх об'єднанням, суб'єктам туристичної діяльності щодо розробки і реалізації проєктів у сфері туризму, у тому числі на проведення оцінки та стану туристичної галузі;

організація, проведення та участь у семінарах, тренінгах із залученням фахівців туристичної галузі, провідних науковців для обміну досвідом, вивчення кращих практик розвитку туристичної галузі.

**Очікувані результати:**

щорічне створення нових туристичних продуктів;  
покращання туристичної інфраструктури, створення сприятливих умов для розвитку різновидів туризму та конкурентоспроможного туристичного продукту;

проведення не менш 2 заходів на рік щодо розвитку туристичної галузі.

**1.18. Децентралізація**

Відповідно до українського законодавства спроможність громади – це здатність самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Так, за результатами розширених засідань робочої групи з підготовки пропозицій щодо удосконалення адміністративно-територіального устрою Луганської області, у яких взяли участь народні депутати України, представники органів місцевого самоврядування, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, регіональних відділень асоціацій органів місцевого самоврядування, громадськості, з урахуванням Методики формування спроможних територіальних громад, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 214, опрацьовано питання щодо формування спроможних громад та схвалено проект перспективного плану.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 № 486-р затверджено перспективний план формування територій громад області, яким передбачено утворення 37 об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ), що охоплюють усю територію області, у тому числі тимчасово непідконтрольну (11 ОТГ).

Відповідно до постанов Верховної Ради України від 15.07.2020 «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році» та Центральної виборчої комісії від 08.08.2020 № 161 «Про неможливість проведення перших місцевих виборів депутатів окремих сільських, селищних, міських рад Донецької та Луганської областей та відповідних сільських, селищних, міських голів 25.10.2020» вибори проведено на території 18 сільських, селищних, міських територіальних громад області.



**Рис. 1.18.1. Динаміка створення об'єднаних територіальних громад**

На підставі перспективного плану, відповідно до пункту 7<sup>1</sup> розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до прийняття закону про адміністративно-територіальний устрій України Кабінетом Міністрів України здійснюватиметься визначення адміністративних центрів територіальних громад, що забезпечить формування спроможних громад, які зможуть надавати якісні та доступні публічні послуги населенню, сприятимуть зростанню комфортних умов проживання. Крім цього, ці громади зможуть підсилити інституційну, матеріальну та організаційну спроможність, що сприятиме відновленню інфраструктури, створить сприятливі умови для подальшого залучення інвестицій та розвитку відповідних територій.

Відповідно до абзацу третього пункту 1 Порядку призначення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 29.11.2018 № 234 (зі змінами), визначено, що у рік проведення чергових місцевих виборів перші місцеві вибори призначаються на дату їх проведення – 25.10.2020.

Таблиця 1.18.1.

## Перелік та склад ОТГ

№ з/п	Назва ОТГ	Адміністративний центр	Кількість сільських, селищних, міських рад, що увійшли до складу ОТГ	Кількість населених пунктів, що увійшли до складу ОТГ	Площа, км. кв	Кількість населення
1	2	3	4	5	6	7
1.	Алчевська міська	м. Алчевськ	18	35	768,1	185768
2.	Антрацитівська міська	м. Антрацит	13	26	634,4	95061
3.	Біловодська селищна	смт Біловодськ	14	33	1597	23163
4.	Білокуракинська селищна	смт Білокуракине	11	38	1125,6	15569
5.	Білолуцька селищна	смт Білолуцьк	6	18	640,4	9354
6.	Гірська міська	м. Гірське	6	11	262	34108
7.	Довжанська міська	м. Довжанськ	17	54	1226,6	117946
8.	Зимогір'ївська міська	м. Зимогір'я	8	22	452,7	38011
9.	Кадіївська міська	м. Кадіївка	15	35	794,3	220682
10.	Коломийчеська сільська	с. Коломийчиха	5	20	390	3009
11.	Красноріченська селищна	смт Красноріченське	6	11	505	9169
12.	Кремінська міська	м. Кремінна	3	11	533,4	22558
13.	Лисичанська міська	м. Лисичанськ	7	17	440	117543
14.	Лозно-Олександрівська	смт Лозно-Олександрівка	6	25	531,9	4449
15.	Луганська міська	м. Луганська	10	30	805,6	450273
16.	Лутугинська міська	м. Лутугине	11	39	832,7	48115
17.	Марківська селищна	смт Марківка	9	34	1166	14435
18.	Міловська селищна	смт Мілове	8	29	971	14992

1	2	3	4	5	6	7
19.	Молодогвардійська міська	м. Молодогвардійськ	10	29	544,6	40174
20.	Нижньодуванська селищна	смт Нижня Дуванка	6	17	563,1	5156
21.	Нижньотеплівська сільська	с. Нижньотепле	5	12	492	6900
22.	Новоайдарська селищна	смт Новоайдар	13	32	1344,9	20981
23.	Новопсковська селищна	смт Новопсков	11	21	982,7	23549
24.	Попаснянська міська	м. Попасна	4	13	455	25337
25.	Ровеньківська міська	м. Ровеньки	8	24	598,9	66681
26.	Рубжанська міська	м. Рубіжне	6	12	403	62322
27.	Сватівська міська	м. Сватове	11	21	1038	28012
28.	Северодонецька міська	м. Северодонецьк	8	20	700	128922
29.	Сорокинська міська	м. Сорокине	13	44	918,9	90511
30.	Станично-Луганська селищна	смт Станиця Луганська	4	14	509,2	25353
31.	Старобільська міська	с. Старобільськ	11	25	752	29766
32.	Троїцька селищна	смт Троїцьке	14	46	1080,5	16432
33.	Хрустальненська міська	м. Хрустальний	14	44	850	136170
34.	Чмирівська сільська	с. Чмирівка	7	22	511,8	12887
35.	Широківська селищна	с-ще Широкий	6	14	581,8	6309
36.	Шульгинська сільська	с. Шульгинка	4	12	336	4678
37.	Щастинська міська	м. Щастя	4	10	416	20734
					<b>26755,2</b>	<b>2175079</b>

Відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад», 02.09.2019 дві об'єднані громади – Привільська та Лозно-Олександрівська ОТГ підписали Договір про міжмуніципальне співробітництво, який передбачає створення спільного Центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), що обслуговуватиме жителів двох сусідніх територій. Загальна вартість проєкту (включно з капітальним ремонтом приміщень) – 5,3 млн грн.

На сьогодні проєкт ЦНАПу подано на розгляд Кабінету Міністрів України. Розташувати ЦНАП планується у смт Лозно-Олександрівці, а в с. Привіллі – віддалене робоче місце для співробітника. Таким чином, у жителів громад не буде необхідності їздити за адміністративними послугами до сусідніх смт Троїцького або смт Білокуракиного.

З метою підвищення спроможності громад на законодавчому рівні вже частково передані повноваження органам місцевого самоврядування з питань державної реєстрації, архітектурно-будівельного контролю, розпорядження природними ресурсами тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 № 60-р передбачено передачу земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність відповідних об'єднаних територіальних громад згідно із статтею 117 Земельного кодексу України. Протягом 2018-2019 років після проведеної органами Держгеокадастру інвентаризації земель передані у комунальну власність землі сільськогосподарського призначення державної власності Красноріченській, Нижньодуванській, Біловодській, Білокуракинській, Лозно-Олександрівській, Новопсковській, Троїцькій селищним ОТГ, Чмирівській, Привільській сільським

ОТГ. Всього передано у комунальну власність 14 729,7318 га земель сільськогосподарського призначення державної власності.

Держава здійснює фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст та приєднання до об'єднаних територіальних громад шляхом надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади.

Протягом 2019 року на формування інфраструктури ОТГ перераховано субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 36 743,80 тис. грн.

У рамках реалізації Регіональної цільової програми з підтримки місцевого самоврядування та створення спроможних об'єднаних територіальних громад у Луганській області на 2017-2019 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 18.05.2017 № 308, щороку проводився обласний конкурс проектів місцевого розвитку (далі – конкурс).

З метою підвищення спроможності об'єднаних територіальних громад планується проведення щорічного конкурсу проектів місцевого розвитку, який забезпечить фінансову підтримку щонайменше 100 місцевих ініціатив (проектів) на загальну суму понад 40 млн грн, з них за рахунок: обласного бюджету – 20 млн грн, місцевих бюджетів – 18 млн грн, позабюджетних джерел – 2 млн грн у рік.

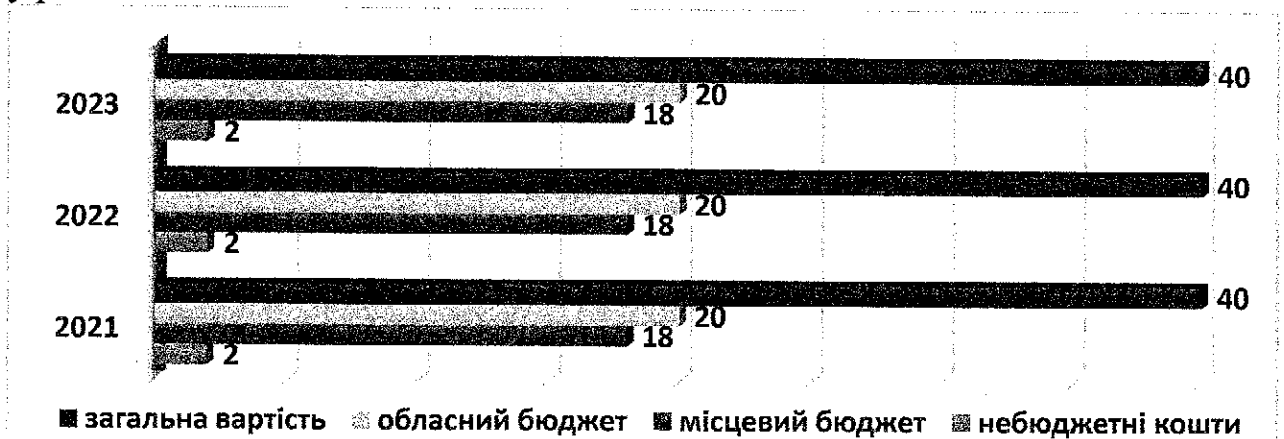


Рис. 1.18.2. Динаміка надання фінансової підтримки органам місцевого самоврядування в рамках щорічного обласного конкурсу проектів місцевого розвитку, млн грн

За підтримки місії REACH Initiative в Україні створено інтерактивну мапу децентралізації Луганської області. Інтерактивна мапа розміщена на платформі ArcGIS Online (за посиланням: <https://cutt.ly/decetralization>) та відображає відомості про перспективний план формування територій громад, стан утворення ОТГ, місцезнаходження державних та комунальних закладів, які надають послуги населенню, а також містить інші інформаційно-аналітичні матеріали.

### **Основні проблеми:**

неефективне використання комунального майна, природних, трудових, фінансових та інших ресурсів, та незбалансований економічний і соціальний розвиток територій громад.



**Основні завдання:**

підтримання процесів посилення спроможності ОТГ;

залучення всеукраїнських та міжнародних організацій, громадських інституцій до проведення конференцій, семінарів з метою надання методичної допомоги щодо діяльності посадових осіб місцевого самоврядування в умовах реформи децентралізації та місцевого самоврядування;

участь у регіональних, державних та міжнародних проектах з метою залучення додаткових коштів для розвитку ОТГ;

залучення спроможних ОТГ до співробітництва на договірних засадах.

**Очікувані результати:**

утворення 37 спроможних ОТГ, які охоплюють всю територію та населення області (у тому числі тимчасово непідконтрольну);

реалізація щороку 100 проектів місцевого розвитку на загальну суму понад 40 млн грн.

**1.19. Розроблення містобудівної документації**

У сучасних умовах значно зростає роль територіального фактора у вирішенні стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни, у зв'язку із чим підвищується роль містобудівної документації.

Розроблення і реалізація містобудівної документації та інвестиційних програм розвитку населених пунктів і територій є головним напрямом містобудівної діяльності на регіональному та місцевому рівнях та дозволить у повній мірі вирішувати питання планування, забудови і управління територіями для сталого розвитку територіальних громад, сформувати урбанізовані зони, визначити чіткі межі населених пунктів, забезпечити населені пункти розвинутою інфраструктурою.

Наявність повноцінної сучасної містобудівної документації створить переваги громади у залученні інвестора.

Щороку здійснюються заходи щодо проведення моніторингу реалізації схеми планування території області, розроблення (оновлення) містобудівної документації населених пунктів області, підконтрольних українській владі, та забезпечення доступу громадськості до генеральних планів населених пунктів, на засіданнях обласної архітектурно-містобудівної ради проводиться розгляд проектів містобудівної документації, історико-архітектурних опорних планів. Надається методична допомога райдержадміністраціям, органам місцевого самоврядування, об'єднаним територіальним громадам в питаннях здійснення містобудівної діяльності, розроблення та реалізації містобудівної документації населених пунктів області для забезпечення їхнього сталого розвитку.

Проводиться робота щодо забезпечення функціонування містобудівного кадастру області, основним інформаційним елементом бази даних якого є містобудівна документація. Здійснювалось наповнення системи містобудівного кадастру базового рівня та впровадження в роботу інструкції користувача автоматизованої системи містобудівного кадастру. Містобудівний кадастр функціонує як державна система зберігання та використання геопросторових

даних про територію, адміністративно-територіальні одиниці, екологічні, інженерно-геологічні умови, інформаційних ресурсів, будівельних норм, державних стандартів і правил для задоволення інформаційних потреб у плануванні територій та будівництві, формування галузевої складової державних геоінформаційних ресурсів.

На кінець 2020 року на підконтрольних територіях області заплановано розробити та затвердити 111 одиниць містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях, а саме: 2 генеральні плани, 31 план зонування територій, 77 детальних планів територій, з яких 70 – у межах населених пунктів та 6 – за межами, та 2 – історико-архітектурні опорні плани історичних міст Лисичанська і Старобільська, що підвищило спроможність місцевого самоврядування.



Рис. 1.19.1. Динаміка розроблення містобудівної документації, од.

Таблиця 1.19.1.

**Основні джерела фінансування розроблення містобудівної документації,**  
тис. грн

Обсяги фінансування завдання	2021 рік	2022 рік	2023 рік
усього, тис.грн	14225,8	11437,0	11108,0
у т. ч.:			
державний бюджет:	12745,2	10189,6	10006,4
державний фонд регіонального розвитку	9745,2	8189,6	8006,4
інші джерела	3000,0	2000,0	2000,0
бюджет місцевого самоврядування	1480,6	1247,4	1101,6

**Основні проблеми:**

недостатнє фінансування розроблення містобудівної документації населених пунктів та територій за межами населених пунктів з місцевих бюджетів;

відсутність комплексного підходу до перспективної забудови територій.

**Основні завдання:**

сприяння розробленню:

генеральних планів з планами зонування територій та іншої містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях згідно з вимогами Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

комплексних планів просторового розвитку (схеми планування територій) об'єднаних територіальних громад.

### **Очікувані результати:**

розроблення містобудівної документації протягом 2021-2023 років у населених пунктах області у кількості 59 одиниць, а саме: генеральних планів – 6, планів зонування – 6, детальних планів територій – 47.

#### **1.20. Управління об'єктами комунальної власності**

У загальному переліку підприємств, установ, організацій, які належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Луганської області, на території підконтрольній органам державної влади, у 2020 році перебуває 78 юридичних осіб, з яких 17 закладів соціального захисту населення, 8 закладів культури, 15 закладів освіти, 8 закладів та установ охорони здоров'я та 12 некомерційних комунальних підприємств охорони здоров'я, 8 установ та організацій у справах сім'ї, молоді та спорту, 10 комунальних підприємств та установ різного напрямку діяльності.

Важливим напрямом в управлінні об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Луганської області, є координація, контроль і аналіз фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств: КП «Луганська обласна «Фармація», КП «Луганська обласна «Фармація Північ», КП «Луганській обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі», КП «Міжнародний аеропорт «Северодонецьк», «Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна», КП «Інноваційно-інформаційний центр», Обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс» та Обласне комунальне підприємство «Регіональне агентство сприяння інвестиціям».

П'ять із вказаних підприємств перебувають у стадії припинення або не здійснюють господарську діяльність, а саме:

КП «Луганська обласна «Фармація» не здійснює виробничо-господарську діяльність, тому що більша частина активів (близько 70 %) та місць провадження діяльності підприємства, як і весь товар, залишилися на тимчасово невідконтрольній органам державної влади території.

КП «Міжнародний аеропорт «Северодонецьк» розташовано в районі проведення антитерористичної операції/ООС. Зважаючи на абсолютну безперспективність та недоцільність на цей час фінансування діяльності підприємства, прийнято рішення про його припинення шляхом ліквідації. Підприємство припинило діяльність у 2017 році, термін ліквідації продовжено.

«Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна» перебуває в стані припинення з 2010 року.

Обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс» не почало здійснювати виробничо-господарську діяльність.

Обласне комунальне підприємство «Регіональне агентство сприяння інвестиціям» частково відновило виробничо-господарську діяльність у 2019 році, але на цей час не працює.

КП «Інноваційно-інформаційний центр» – підприємство є оператором телекомунікацій та експлуатує Радіотелевізійну станцію (далі – РТС) в Новоайдарському районі Луганської області. Підприємство у 2019 році отримало чистий прибуток у сумі 0,796 млн грн. Провело договірну компанію з підприємствами та організаціями, які здійснюють мовлення з РТС. На кінець року з вежі РТС мовлять 11 українських радіостанцій, 14 телеканалів в цифровому форматі DVB-T2 та 3 – в аналоговому. Підприємством проведено геодезичні та геологічні роботи на території розбудови Радіотелевізійної передаючої станції (далі – РТПС) у Попаснянському районі Луганської області. Розроблено детальний план забудови РТПС та виділено земельну ділянку в постійне користування під забудову РТПС. У 2020 році планується будівництво та оснащення РТПС. Єдине комунальне підприємство спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, яке отримало чистий прибуток у сумі 0,796 млн грн.

КП «Луганська обласна «Фармація Північ», створене шляхом виділу з підприємства «Луганська обласна «Фармація», у своїй мережі має 145 аптечних закладів, з них 81 аптека та 64 аптечні пункти. Підприємство діє для задоволення спільних соціально-економічних інтересів територіальних громад сіл, селищ, міст області, потреб населення та лікувально-профілактичних закладів у лікарських засобах та медичних виробках. Складовими загального товарообігу є роздрібна торгівля фармацевтичними товарами та реалізація лікарських засобів і медичних виробів. У зв'язку з падінням товарообігу підприємство за 2019 рік отримало чистий збиток у сумі 0,715 млн грн. У 2020 році, враховуючи наслідки COVID-19, підприємство планує отримати прибуток близько 1 млн грн.

КП «Луганський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі» – некомерційне спеціалізоване підприємство, небанківська фінансова установа, яке реалізує в області Регіональну комплексну програму підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» шляхом надання державних довгострокових пільгових кредитів.

За результатами фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області у 2019 році отримано фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування у сумі 0,1 млн грн. Як наслідок, чистий збиток становив 0,1 млн грн. За рахунок росту товарообігу підприємства планують у 2020 році отримати прибуток до оподаткування більше 1 млн грн та чистий прибутку більше 700 тис. грн. За 2019 рік надходження до обласного бюджету: податок на прибуток у розмірі 862,4 тис. грн та частини чистого прибутку – 557,8 тис. грн, у 2020 році планується отримати 905 тис. грн та 585 тис. грн відповідно.

Загальна площа об'єктів нерухомого майна, які перебувають у спільній комунальній власності громад області і знаходяться на підконтрольній органам державної влади території, – 226,5 тис. м<sup>2</sup>.

На кінець 2020 року укладено 53 договори оренди індивідуального визначеного (нерухомого) майна, що належить до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області.

У 2019 році до обласного бюджету за КБК 22080400 «Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності» фактично надійшло 344,58 тис. грн, що на 33 % більше, ніж у попередньому році, нараховано 345,73 тис. грн надходжень. У 2020 році планується отримати надходження у розмірі 347,4 тис. грн.



**Рис. 1.20.1. Планові та фактичні надходження до обласного бюджету від оренди майна, тис. грн**

На 01.01.2020 загальна площа земельних ділянок, на яких розташоване майно територіальних громад області та що знаходиться в оперативному управлінні комунальних установ складає 897,2 га.

На території області з 01.01.2018 до 31.12.2019 укладено та діяли 37 договорів оренди землі державної власності загальною площею 61,9 га.

За межами населених пунктів на підконтрольній території області знаходяться 1178 водних об'єктів загальною площею водного дзеркала 6057 га, з них 371 водний об'єкт площею 4018,10 га знаходиться у задовільному стані та на 710 водних об'єктах площею 1506,3 га водне дзеркало відсутнє. Із цих водойм 116 особам передано в оренду земельні ділянки водного фонду та водні об'єкти загальною площею 3155,8 га.

Фактичні надходження коштів місцевих бюджетів від орендної плати за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, районними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, місцевими радам (КБК 22130000) склали 124,8 тис. грн, у 2020 році планується отримати 233 тис. грн.

З 263 водних об'єктів, які не перебувають в оренді за межами населених пунктів, розроблено паспорти на 141 (загальною площею 2130,8 га), які розташовані на 146 земельних ділянках водного фонду (5 водосховищ знаходяться на території більш ніж однієї сільської ради), з них:

у 2018 році розроблено паспорти на 51 водний об'єкт на площу 1073,9 га, вартість виготовлення паспортів – 1895,0 тис. грн;

у 2019 році розроблено паспорти на 90 водних об'єктів на площу 783,3 га, вартість виготовлення паспортів – 2935,0 тис. грн.

У 2020 році заплановано виготовити паспорти 40 водних об'єктів.

**Основні проблеми:**

недостатня інвестиційна привабливість об'єктів комунальної власності;  
 низький рівень рентабельності роботи підприємств;  
 високий рівень непродуктивних витрат матеріальних та енергетичних ресурсів.

**Основні завдання:**

сприяння залученню ресурсів різного рівня, у тому числі бюджетних коштів, на реалізацію проектів і програм інвестиційного спрямування;  
 забезпечення рентабельної діяльності підприємств спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області;  
 підвищення раціонального та ефективного управління об'єктами комунальної власності територіальної громади;  
 раціональне використання земельних ресурсів громади.

**Очікувані результати:**

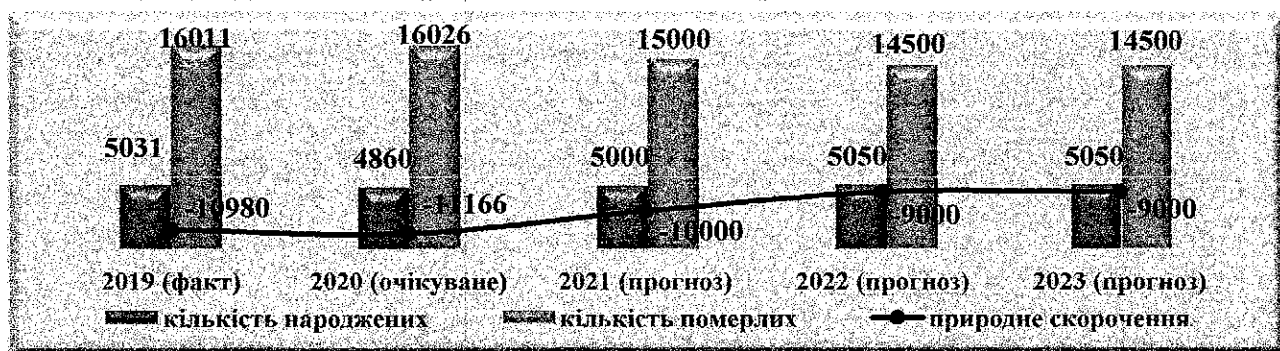
виконання комунальними підприємствами показників фінансово-господарської діяльності, затверджених фінансовими планами, збільшення доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) щороку на 5 % та скорочення збитків;

збільшення надходження від орендної плати за користування нерухомим майном, яке перебуває у спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст області щороку на 5 %;

збереження об'єктів нерухомого майна, які перебувають у спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Луганської області, що не використовуються балансоутримувачами для власних потреб у належному стані, сприяння розвитку підприємницької діяльності.

**1.21. Демографічна сфера**

Зберігається тенденція щодо природного скорочення населення. Кількість померлих майже втричі перевищує кількість народжених.



**Рис. 1.21.1. Природний баланс населення**

Темпи міграційного скорочення залишаються на рівні попередніх років.

### 1.22. Ринок праці

Карантинні обмеження в діяльності малого бізнесу, спрямовані на запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 негативно вплинули на ринок праці.

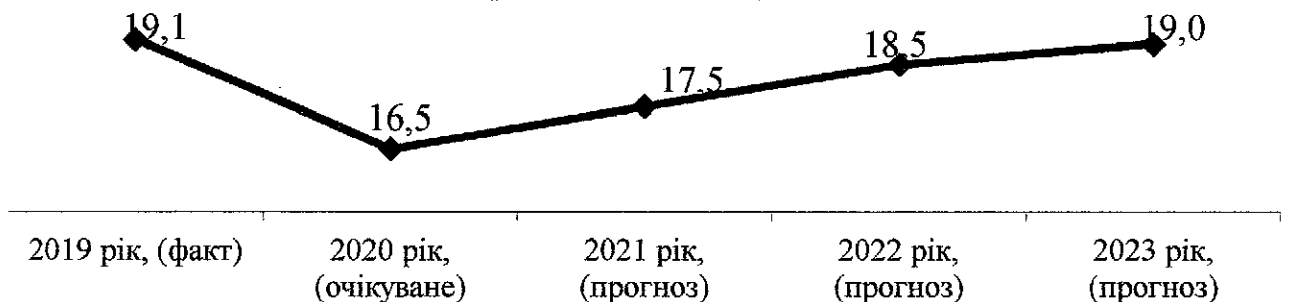
Чисельність економічно активного населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю на кінець 2020 року, очікується на рівні 300 тис. осіб, або на 1,2 % нижче, ніж у попередньому році. Очікується збільшення чисельності безробітних на 5,6 % проти попереднього року, а рівень безробіття за методологією МОП збільшиться з 13,7 % (за 2019 рік) до 14,4 %.

Луганська обласна служба зайнятості прагне бути сучасною державною установою, що надає доступні послуги кожному клієнту, постійно модернізується та розвивається, дбає про вдосконалення соціального захисту громадян від безробіття. Індивідуальний підхід до кожного клієнта залишився одним з головних пріоритетів служби. Фахівці служби зайнятості взаємодіють з об'єднаними територіальними громадами для вирішення питань зайнятості їх мешканців, сприяють роботодавцям у підборі та професійній підготовці кадрів, проводять профорієнтаційну роботу.

Очікується, що протягом 2020 року до центрів зайнятості області надійде інформація про наявність 18,5 тис. вільних робочих місць.

Послугами Луганської обласної служби зайнятості скористається 48,0 тис. громадян, з яких статус безробітного матимуть 24,2 тис. осіб.

За сприянням центрів зайнятості області постійне місце роботи отримають 16,5 тис. осіб, з них статус безробітного матимуть 8,5 тис. осіб.



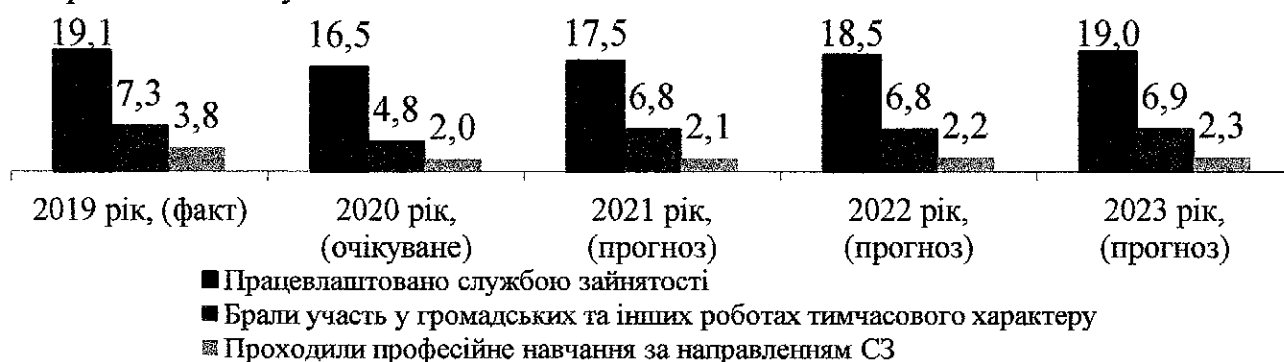
**Рис. 1.22.1. Чисельність осіб, працевлаштованих службою зайнятості (у т. ч. за договорами цивільно-правового характеру та самостійно), тис. осіб**

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян очікується, що упродовж 2020 року в центрах зайнятості області одноразову виплату допомоги по безробіттю отримають та відкриють власну справу 16 осіб.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцям єдиного соціального внеску буде працевлаштовано 324 безробітні особи.

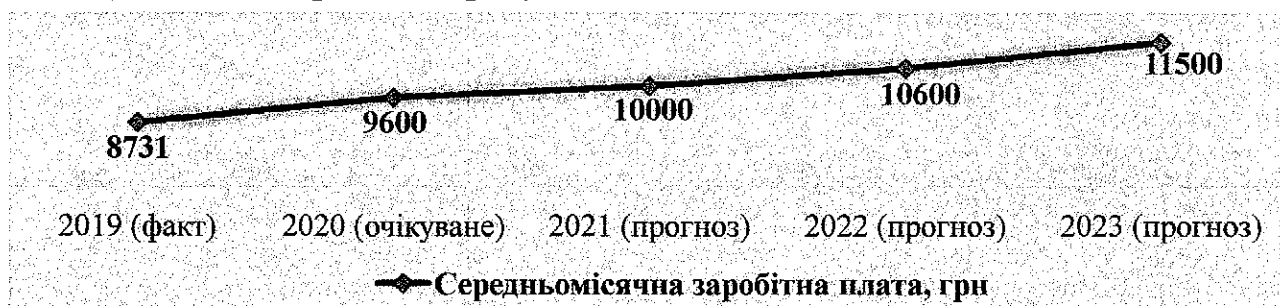
До громадських та інших робіт тимчасового характеру протягом 2020 року спеціалістами Луганської обласної служби зайнятості планується залучити 4,8 тис. осіб.

Для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці очікується, що протягом 2020 року 2,0 тис. безробітних проходять навчання за направленням служби зайнятості.



**Рис. 1.22.2. Чисельність осіб, охоплених активними формами сприяння зайнятості, тис. осіб**

З урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати середньомісячна заробітна плата у 2020 році очікується на рівні 9600 грн, що на 10 % більше, ніж за підсумками попереднього року.



**Рис. 1.22.3. Динаміка росту середньомісячної заробітної плати**

**Основні проблеми:**

- високий рівень безробіття;
- наявність тіньових відносин у малому та середньому бізнесі, виплата заробітної плати «у конвертах»;
- невідповідність професійно-кваліфікаційного рівня осіб, що перебувають на обліку в службі зайнятості, заявленим роботодавцями вакансіям;
- низький розмір заробітної плати у вакансіях, наданих роботодавцями до центрів зайнятості області;
- ускладнене працевлаштування мешканців сільської місцевості, сезонність їх праці та транспортна доступність до місця роботи.

**Основні завдання:**

- використання нових підходів в роботі служби зайнятості, підвищення доступності та якості послуг на ринку праці;
- сприяння підвищенню професійного рівня працездатного населення з урахуванням потреб економіки та ринку праці;
- попередження безробіття у молодіжному середовищі шляхом комплексної профорієнтаційної роботи для підвищення обізнаності з питань стану ринку



праці, формування свідомого підходу до вибору професії та побудові власної кар'єри;

проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів серед населення, роботодавців та соціальних партнерів щодо законодавства «Про зайнятість», послуги СЗ, переваги легальної зайнятості та оплати праці;

забезпечення спільної координації дій органів державної влади та місцевого самоврядування з питань легалізації зайнятості населення та погашення заборгованості із заробітної плати;

сприяння виконанню повноважень органами місцевого самоврядування (об'єднаними територіальними громадами) та контролю за додержанням законодавства про працю.

### **Очікувані результати:**

зменшення рівня безробіття та підвищення рівня зайнятості населення;

підвищення рівня обізнаності населення про реальний попит та умови праці сучасного ринку праці;

збільшення середньомісячної заробітної плати до 11500 грн.

**Таблиця 1.22.1.**

### **Окремі показники діяльності Луганської обласної служби зайнятості**

№ з/п	Показники	2019 рік, (факт)	2020 рік, (очікуване)	2021 рік, (прогноз)	2022 рік, (прогноз)	2023 рік, (прогноз)
1.	Чисельність осіб, які отримують послуги, тис. осіб	48,3	48,0	48,2	48,5	48,7
1.1.	З них мають статус безробітного, тис. осіб	22,9	24,2	23,5	23,1	22,8
2.	Чисельність працевлаштованих службою зайнятості (у т. ч. за договорами цивільно-правового характеру та самотійно), тис. осіб	19,1	16,5	17,5	18,5	19,0
2.1.	З них працевлаштовано безробітних, тис. осіб	9,0	8,5	8,5	8,6	8,7
2.1.1.	Працевлаштованих з компенсацією роботодавцям ЄСВ, осіб	515	324	530	530	530
2.1.2.	Працевлаштованих шляхом надання одноразової виплати допомоги по безробіттю для започаткування власної справи, осіб	54	16	30	40	50
3.	Чисельність громадян, залучених до громадських та інших робіт тимчасового характеру, тис. осіб	7,3	4,8	6,8	6,8	6,9
4.	Чисельність безробітних громадян, які проходять професійне навчання за направленням служби зайнятості, тис. осіб	3,8	2,0	2,1	2,2	2,3

\* Виконання прогнозованих показників буде здійснюватися за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у межах кошторисних призначень на 2021-2023 роки.

### 1.23. Соціальне забезпечення

У 2019 році в органах соціального захисту населення області (на підконтрольних територіях) на обліку перебувало 559,1 тис. одержувачів різних видів державної соціальної допомоги, у тому числі:

31,5 тис. – державної допомоги;

77,3 тис. – субсидії на житлово-комунальні послуги;

171,6 тис. – пільг;

278,7 тис. – внутрішньо переміщених осіб.

Надання всіх видів державної допомоги здійснюється згідно із чинним законодавством за 6 законами і передбачає 14 видів призначення державної допомоги майже на 838,8 млн грн на рік.

Чинним законодавством на органи праці та соціального захисту населення покладено функції ведення персоніфікованого обліку отримувачів пільг. До Єдиного державного реєстру осіб, які мають право на пільги, внесена інформація про 161,627 тис. осіб.

З жовтня 2019 року пільги на житлово-комунальні послуги призначаються структурними підрозділами з питань соціального захисту населення, а не підприємствами-надавачами послуг, як це було раніше, пільговики отримують пільги у грошовій готівковій та безготівковій формах.

Протягом 2019 року житлові субсидії призначено 77,3 тис. особам на 754,1 млн грн. У порівнянні з 2018 роком зменшилися чисельність осіб, яким призначено житлову субсидію, та суми призначених нарахувань субсидії, що обумовлено зростанням розміру пенсій та мінімальної заробітної плати. У 2020 році при зростанні ціни на комунальні послуги можливе подальше збільшення сум нарахувань субсидії на оплату житлово-комунальних послуг.

Суми нарахувань соціальних допомог щороку зростають, що обумовлено збільшенням прожиткового мінімуму.

За 4 місяці 2020 року в області пільг на житлово-комунальні послуги нараховано на загальну суму 74,707 млн грн, на кінець року – 185 млн грн. Пільги отримують у грошовій безготівковій формі 21108 осіб, у грошовій готівковій формі – 5181 осіб. На придбання твердого палива, скрапленого газу в області нараховано пільг на загальну суму 941,109 тис. грн, на кінець року сума складе 2,3 млн грн.

Таблиця 1.23.1.

## Надання державної соціальної допомоги

№ з/п	Закон України	Кількість отримувачів	2019	2020 очікуване	2021 прогноз	2022 прогноз	2023 прогноз
		сума					
1.	«Про державну допомогу сім'ям з дітьми»	тис. осіб (сімей)	22	21	20	19	19
		млн грн	443,6	470,2	497,0	523,4	549,4
2.	«Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»	тис. осіб (сімей)	2,7	2,6	2,5	2,4	2,4
		млн грн	105,0	111,3	117,6	123,9	130,2
3.	«Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»	тис. осіб (сімей)	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9
		млн грн	160,1	169,7	179,4	188,9	198,6
4.	«Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг»	тис. осіб (сімей)	31	31	31	31	31
		млн грн	236,0	236,0	236,0	236,0	236,0

Таблиця 1.23.2.

## Надання населенню пільг, субсидій та соціальної допомоги

№ з/п	Показник	2019	2020 очікуване	2021 прогноз	2022 прогноз	2023 прогноз
1.	Кількість сімей, які користуються субсидіями на житлово-комунальні послуги, тис. од. млн грн	77,3	81,9	82,6	83,2	83,9
		754,1	799,3	844,9	889,7	920,7
2.	% від загальної кількості сімей області	27,8	29,5	29,8	29,9	30,2
3.	Надання соціальної допомоги, тис. осіб млн грн	31,5	30,4	29,3	28,3	28,3
		708,7	751,2	794,0	836,2	878,2
4.	Надання грошової допомоги ВПО, тис. сімей млн грн	31	31	31	31	31
		236,0	236,0	236,0	236,0	236,0
5.	Стан забезпечення пільгових категорій населення твердим паливом, %	99,5	100,0	100,0	100,0	100,0
6.	Надані пільги на послуги, усього, млн грн	174,6	185	195,7	206	206
	у тому числі:					
	на житлово-комунальні послуги, млн грн	172,4	182,7	193,2	203,4	203,4
	на тверде паливо та скраплений газ, млн грн	2,2	2,3	2,5	2,6	2,6

**Основні проблеми:**

недостатній обсяг встановленої норми на тверде паливо та скраплений газ для пільгових категорій населення.

**Основні завдання:**

сприяння забезпеченню додаткових норм на тверде паливо та скраплений газ для пільгових категорій населення за рахунок місцевих бюджетів.

**Очікувані результати**

забезпечення пільгових категорій населення достатнім обсягом твердого палива та скрапленого газу відповідно до потреби.

Одним з найбільш важливих аспектів соціального захисту населення є організація надання соціальних послуг населенню – особам похилого віку, особам (дітям) з інвалідністю та особам, які опинились в складних життєвих обставинах.

Для надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинились в складних життєвих обставинах в області функціонують 13 територіальних центрів соціального обслуговування (далі – Терцентри), у тому числі 1 в Біловодській об'єднаній територіальній громаді. Крім того, 8 центрів надання соціальних послуг створені в об'єднаних територіальних громадах (в Білокуракинській, Новопесковській, Красноріченській, Троїцькій, Чмирівській, Лозно-Олександрівській, Марківській, Підгорівській) та 1 в Попаснянському районі.

Рівень охоплення соціальними послугами населення області носить позитивну динаміку, кількість установ з кожним роком збільшується, як і рівень охоплення соціальними послугами найбільш вразливих категорій населення. Так, у 2019 році обслуговано близько 31,0 тис. таких осіб, що складає 93 % від загальної кількості виявлених.

У структурі Терцентрів та Центрів надання соціальних послуг, які функціонують в області, діють 56 відділень, які щодня надають соціальні послуги людям похилого віку, особам з інвалідністю, у тому числі: 22 – соціальної допомоги вдома; 17 – денного перебування та соціально-побутової адаптації; 1 – стаціонарне на 30 ліжко-місць для постійного проживання; 14 – організації надання адресної грошової та натуральної допомоги; 3 – комплексної/соціальної реабілітації дітей з інвалідністю; 1 – соціально-фізичної реабілітації.

Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» в ході децентралізації повноваження з надання соціальних послуг населенню будуть передані з обласного рівня на місцевий – об'єднаним територіальним громадам, максимально наближено до отримувачів. З 2021 року кожна ОТГ зобов'язана надавати базові соціальні послуги.

На обліку в органах соціального захисту населення області перебуває 19,7 тис. осіб з інвалідністю, з них близько 2 тис. дітей.

На підконтрольній території області реабілітаційні послуги дітям з інвалідністю надають 5 центрів соціальної реабілітації, підпорядкованих органам місцевого врядування: КУ «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю Рубіжанської міської ради», Центр комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю Северодонецької міської ради, Комунальний заклад «Станично-Луганський районний центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю», КУ «Кремінський районний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів», КЗ «Попаснянський районний центр комплексної реабілітації осіб з інвалідністю «Лелека».

Крім того, з 2017 року на базі Кремінської районної лікарні відновила свою роботу Комунальна установа «Луганський обласний Центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження», в якому щороку проходять курс реабілітації до 500 дітей з інвалідністю, а також діти, які мають ризик отримати інвалідність. Орендовані приміщення не пристосовані до повноцінної та якісної організації надання реабілітаційних послуг найбільш незахищеній категорії населення, реабілітаційні послуги надаються не більш ніж 5-7 дітям за робочий день, що унеможлиблює забезпечити повноцінний рівень охоплення послугою всіх потребуючих. В області відсутня подібна установа регіонального рівня, а місцеві реабілітаційні установи не задовольняють потребу в послугах ні на якісному, ні на кількісному рівні.

Усунути проблему відсутності надання якісних реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю до 35 років дозволить будівництво центру, який буде відповідати архітектурним нормам, оснащений сучасним обладнанням, із зручною транспортною доступністю, забезпеченим спеціальним транспортом для роботи виїзної бригади фахівців до найбільш важких за діагнозом дітей за місцем проживання.

Створення сприятливих умов для оздоровлення та повноцінного відпочинку дітей, в першу чергу тих, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, неможливе без функціонування розвиненої мережі позаміських дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Кількість дітей Луганської області віком від 7 до 18, які навчаються в закладах освіти та підлягають охопленню оздоровленням та відпочинком, становитимуть 50,8 тис. дітей. Із загальної чисельності дітей 33,9 тис. належать до будь-якої з пільгових категорій.

На території Луганської області знаходяться 6 позаміських закладів оздоровлення та відпочинку дітей. Окрім закладів Луганської області діти оздоровлюються та відпочивають за її межами на запрошення інших регіонів України за рахунок приймаючої сторони та місцевих бюджетів. Так, діти Луганщини відвідали Івано-Франківську, Харківську, Донецьку, Херсонську, Волинську, Житомирську, Рівненську, Закарпатську області, міста Київ, Одесу, Миргород, Львів, район Агіос Андреас (Греція).

Структурними підрозділами з питань організації оздоровлення та відпочинку дітей здійснюється підбір та направлення дітей до ДПУ «МДЦ «Артек» та ДП «УДЦ «Молода гвардія» відповідно до затвердженого Мінсоцполітики графіку змін.

На організацію та проведення літньої оздоровчої кампанії 2019 року з бюджетів усіх рівнів фактично профінансовано 14808,8 тис. грн. Протягом 2019 року оздоровленням та відпочинком було охоплено близько 19,8 тис. дітей.

У 2020 році заплановано охопити оздоровленням та відпочинком 19,6 тис. дітей (з них 16,6 тис. пільгових категорій), на що з місцевих бюджетів заплановано 12,4 млн грн. Крім того, на оздоровлення вихованців закладів освіти, що підпорядковані Департаменту освіти і науки (інтернатні установи), за рахунок коштів обласного бюджету заплановано фінансування в сум 2,4 млн грн.

На 01.05.2020 оздоровлено 20 дітей пільгових категорій віком від 7 до 14 років у Центрі реабілітації для дітей «Сергіївка» (Одеська область) за рахунок Республіки Молдова. Також за рахунок державного бюджету оздоровлено 12 дітей в ДПУ «Міжнародний дитячий центр «Артек» і 10 – у ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія».

На обліку в органах соціального захисту населення міст та районів області знаходиться близько 4 тис. громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Соціальний захист громадян зазначеної категорії проводиться за двома основними напрямками – державними бюджетними програмами та обласною цільовою програмою, якими передбачено забезпечення соціального та медичного обслуговування постраждалих осіб внаслідок Чорнобильської катастрофи, формування громадянської свідомості висвітлення дій органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вирішення проблем таких громадян.

У 2019 році пільгове амбулаторне лікування отримала 1361 особа. Кількість виписаних рецептів склали 5727, відпущено ліків з аптек на 5630 рецептів (98,3 %). Середня вартість 1 пільгового рецепта складала 172,08 грн. Зубопротезування отримали 73 постраждалих на загальну суму 158,5 тис. грн.

Заходи програми були профінансовані на загальну суму – 3578,113 тис. грн, що складає 94 % від затвердженого фінансування, у тому числі з:

обласного бюджету – 2507,191 тис. грн,

місцевого бюджету – 1070,922 тис. грн.

На 2020-2021 роки заходи обласної програми планується профінансувати на загальну суму 6688,882 тис. грн.

По містах та районах області також діють місцеві програми соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Спеціалістами структурних підрозділів соціального захисту населення області постійно проводилися обстеження умов проживання постраждалих громадян, оформлювалися відповідні акти обстеження та вживалися заходи щодо вирішення проблемних питань, виявлених під час обстеження.

Грошову допомогу з районних бюджетів отримали 183 постраждалих громадян.

**Основні проблеми:**

орендовані Центром «Відродження» приміщення, не пристосовані до повноцінної та якісної організації надання реабілітаційних послуг найбільш незахищеній категорії населення;

відсутність установ обласного підпорядкування, здатних надавати послуги оздоровлення та відпочинку дітей (під час бойових дій зазнали руйнувань та потребують реконструкції та відновлення КЗ «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Сонячний» та КЗ «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Берізка»);

недостатній обсяг фінансування з обласного бюджету в частині забезпечення пільговим зубопротезуванням та безоплатними ліками громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у разі амбулаторного лікування.

**Основні завдання:**

сприяння будівництву нової будівлі для Комунальної установи «Луганський обласний Центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»;

сприяння відновленню та реконструкції будівель комунальних закладів «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Берізка» та «Сонячний»;

сприяння забезпеченню пільговим зубопротезуванням та ліками громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

**Очікуванні результати:**

відновлення повноцінної діяльності Комунальної установи «Луганський обласний Центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»;

відновлення будівель комунальних закладів «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Берізка» та «Сонячний», охоплення оздоровленням та відпочинком до 1350 дітей на рік;

оздоровлення та надання матеріальної підтримки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, підвищення рівня правової обізнаності.

**1.24. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах**

Одним із пріоритетних напрямків роботи обласної державної адміністрації є реалізація права кожної дитини на виховання в сім'ї, створення сприятливих умов для її повноцінного розвитку.

В області проводиться робота щодо популяризації та розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Ведеться співробітництво з неурядовими організаціями. Службою у справах дітей укладено Договори про співпрацю з Благодійними фондами «Розвиток України» і «Зміни одне життя – Україна».

Здійснюються благодійні заходи щодо підтримки дітей, які потребують особливої уваги, зокрема дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського

підкування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах: з нагоди Дня Усиновлення, Міжнародного Дня захисту дітей, Святого Миколая та Новорічних свят.

У рамках реалізації розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу» розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 12.12.2018 року № 1003 затверджено Регіональний план заходів щодо реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2018-2026 роки, основною метою якого є послідовне реформування діючої системи інституційного виховання дітей та формування системи, яка забезпечить права дитини на проживання, догляд і виховання в сім'ї або умовах, максимально наближених до сімейних, на доступ до якісних соціальних, освітніх, медичних послуг.

Між Луганською обласною державною адміністрацією та Міжнародною благодійною організацією «СОС Дитячі містечка Україна» укладено договір щодо реалізації в області Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

Під особливим контролем служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Національної поліції України перебувають сім'ї, які опинилися в складних життєвих обставинах. Своєчасне виявлення таких сімей дозволяє запобігти на ранній стадії порушення прав дітей, які виховуються у цих сім'ях, надати їм соціально-психологічну, реабілітаційну, медичну та матеріальну допомогу.

З метою подолання соціального сирітства, дитячої бездоглядності, запобігання правопорушенням серед неповнолітніх в області організовано проведення профілактичних рейдів «Діти вулиці», «Вокзал», «Урок» за участю всіх структур, до компетенції яких належить захист прав дітей.

За даними Головного управління статистики в Луганській області, на підконтрольній території області проживає 103742 дитини.

Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку в службах у справах дітей області на 01.01.2020 становить 1438 дітей, з них: 446 дітей-сиріт і 992 дитини, позбавлених батьківського піклування.

Протягом 2019 року в області усиновлено 39 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що на рівні попереднього року, з них 30 дітей – громадянами України, 9 – іноземними громадянами (2018 рік – 35 дітей – громадянами України, 4 – іноземними громадянами).

Під опікою, піклуванням перебувало 1037 дітей (2018 рік – 1062 дітей). Протягом 2019 року під опіку/піклування влаштовано 127 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (2018 – 160 дітей).

У 2019 році в області завершено будівництво житла для двох дитячих будинків сімейного типу: у Новопсковському та Біловодському районах.

На кінець звітнього року в області функціонував 21 дитячий будинок сімейного типу та 79 прийомних сімей, в яких виховуються 296 дітей-сиріт та



дітей, позбавлених батьківського піклування. Протягом 2019 року до цих сімей влаштовано 41 дитину. Створено 5 патронатних сімей, до яких влаштовано 7 дітей.

Протягом 2019 року проведено 578 профілактичних рейдів щодо виявлення та вилучення з громадських місць дітей, які жебракують та залишають постійне місце проживання. Обстежено 1495 сімей, за невиконання батьківських обов'язків попереджено 641 батьків, з них ініційовано притягнення до відповідальності – 283.

У 2020 році під опікою, піклуванням перебуває 1013 дітей. Функціонує 22 дитячих будинки сімейного типу, 79 прийомних сімей, в яких виховується 299 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

У I кварталі 2020 року проведено 135 профілактичних рейдів щодо виявлення та вилучення з громадських місць дітей, які жебракують та залишають постійне місце проживання. Обстежено 379 сімей, за невиконання батьківських обов'язків попереджено 209 батьків, з них ініційовано притягнення до відповідальності – 88.

З метою надання комплексної допомоги дітям, які опинились в складних життєвих обставинах, в регіоні функціонує центр соціально-психологічної реабілітації дітей, в якому за три місяця поточного року отримали комплексну допомогу 39 дітей.

Службами у справах дітей області проводиться активна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо отримання дітьми статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. За результатами роботи 19815 дітей отримали відповідний статус, з яких 19808 дітей зазнали психологічного насильства у зв'язку з проживанням/перебуванням в умовах воєнних дій, тимчасової окупації, залишення свого місця проживання/перебування у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, 7 дітей отримали поранення, контузію, каліцтво.

### **Основна проблема:**

низький рівень життя дітей в сім'ях, які опинилися в складних життєвих обставинах.

### **Основні завдання:**

забезпечення соціально-правового захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

створення ефективної системи раннього виявлення та підтримки сімей з дітьми, які перебувають в складних життєвих обставинах, з метою попередження розлучення дитини з сім'єю і потрапляння в заклад інституційного догляду та виховання дітей;

забезпечення розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

**Очікувані результати:**

зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування з 1438 до 1350 дітей;

збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих в сім'ї усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу до 92 %;

забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;

забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

**1.25. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб**

З початку конфлікту на сході України Луганська область стабільно посідає друге місце в Україні за кількістю облікованих внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО).

На 01.01.2020 в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб (сегмент облік ВПО) в Луганській області зареєстровано 278706 осіб, які вимушено покинули свої будинки через збройну агресію Російської Федерації. Зокрема, з Донецької області – 6973 осіб, з АРК -156, з тимчасово окупованої території Луганської області – 271577.

Із зареєстрованих на території області ВПО, найбільша категорія – пенсіонери – 199,6 тис. (72 % від загальної кількості);

діти – 21,6 тис. (8 %);

працездатного віку – 32,8 тис. (12 %);

потребують працевлаштування – 5,1 тис. (2 %);

особи з інвалідністю – 8,2 тис. (3 %);

інші – 11,4 тис. (3 %).

Більшу частину ВПО складають жінки – 60 %, чоловіки – 40 %.

Мають статус учасник бойових дій при участі в АТО/ООС – 1465 ВПО.

Особи, постраждали внаслідок ЧАЕС – 678 ВПО.

Щомісячну адресну допомогу для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг отримують щомісячно майже 13 тис. сімей ВПО (21 тис. членів цих сімей). Допомога фінансується з держбюджету у середньому 20 млн грн щомісячно.

Профінансовано з державного бюджету за 2019 рік грошової допомоги на загальну суму 236,0 млн грн.

Протягом 2019 року кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб зменшилась на 1843 особи, це пов'язано з міграційними процесами в середині країни.

**1.26. Створення умов для соціалізації сім'ї та молоді**

Питання надання допомоги постраждалим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі знаходиться на постійному контролі Мінсоцполітики. Так, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», зазначеного Закону, на органи державної влади та органи місцевого самоврядування покладено обов'язок зі створення спеціалізованих установ соціально-психологічної допомоги особам, які

постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, зокрема притулків та кризових кімнат.

В області відсутні подібні заклади соціального спрямування. Жінкам, які опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, у межах компетенції допомога надається медичними закладами та установами соціальної сфери або вони перенаправляються в подібні установи в інших регіонах України, куди приймаються за остаточним принципом.

Таким чином, існує нагальна потреба у створенні в населених пунктах області спеціалізованих притулків та кризових кімнат для надання в умовах цілодобового стаціонару допомоги та тимчасового перебування постраждалим від домашнього та гендерно обумовленого насильства, які опинилися у складних життєвих обставинах і потребують кризової допомоги, враховуючи стандарти надання публічних сервісів у сфері соціального захисту населення (відстань до надавача соціальних послуг має бути не більшою ніж 60 хвилин) та нормативи Стамбульської конвенції (1 ліжко-місце на 7-10 тис. населення).

За 2019 рік Луганським обласним центром соціально-психологічної допомоги надано комплексної допомоги 467 особам, з них 130 сім'ям щодо:

- практичних навичок, догляду та виховання дитини – 260 осіб;
- налагодження зв'язків із членами родини, громадою та сім'єю – 167 осіб;
- поліпшення психоемоційного стану – 320 осіб;
- соціалізації – 67 особам;
- одягу, взуття, харчових наборів – 75 особам.

Рубіжанським обласним центром для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді надано 35650 послуг, якими охоплено 1507 осіб, з них 1197 клієнтів центру:

- для молоді – 20041 послуга, охоплено 945 клієнтів;
- для дітей – 15609 послуг, охоплено 252 дитини, які мають ВІЛ-статус, та діти, народжені ВІЛ-позитивними матерями;
- інші дорослі члени сімей та особи з найближчого оточення ВІЛ-інфікованих дітей та молоді (старше 35 років) – 310 осіб.

### **Основні проблеми:**

відсутність в містах обласного значення, районах та громадах області послуги тимчасового перебування в умовах цілодобового стаціонару жінок, чоловіків та дітей, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

відсутність комплексу соціальних послуг особам, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, домашнього насильства, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати;

надання ВІЛ-інфікованим дітям та молоді соціальних послуг, здійснення лікувально-оздоровчих заходів, залучення батьків або осіб, які їх замінюють, до співпраці, організація робіт груп взаємодопомоги для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, а також батьків.

**Основні завдання:**

сприяння формуванню системи надання соціальних послуг із забезпечення тимчасового перебування в умовах цілодобового стаціонару постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, яка наразі відсутня в області;

сприяння забезпеченню сталої діяльності з надання соціальних (психологічних, інформаційних, консультаційних та інших) послуг жінкам, чоловікам та дітям, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, домашнього насильства та насильства за ознакою статі, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах, на базі Луганського обласного центру соціально-психологічної допомоги; профілактика запобігання та протидії насильству;

сприяння забезпеченню сталої діяльності з надання медико-соціальних та психолого-педагогічних послуг дітям та молоді з ВІЛ-статусом на базі КЗ «Рубіжанський обласний центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді».

**Очікувані результати:**

надання послуги тимчасового перебування в умовах цілодобового стаціонару для жінок, чоловіків та дітей, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, які перебувають в кризовому стані в містах обласного значення, районах та громадах області;

надання комплексу соціальних послуг жінкам, чоловікам та дітям, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, домашнього насильства, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати;

соціальна адаптація ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, їх інтеграції у суспільство, профільні соціальні послуги будуть надані не менш ніж 1000 клієнтам щороку.

**1.27. Пенсійне забезпечення**

На 01.01.2020 в області нарахування та виплата пенсій здійснювалася 343,3 тис. пенсіонерам. Чисельність пенсіонерів у порівнянні з попереднім роком збільшилась на 13,8 тис. осіб. Кількість пенсіонерів, які є ВПО, що перебувають на обліку, дорівнює 146,1 тис. осіб (без урахування осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»). Найбільша чисельність ВПО на цей час зареєстрована в об'єднаних управліннях ПФУ Біловодського – 28,7 тис. осіб, Марківського – 24,4 тис. осіб та Старобільського районів – 23,8 тис. осіб.

З 01 грудня 2019 року у зв'язку зі збільшенням прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, до 1638 гривень відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» проведено перерахунок складових пенсійних виплат, які базуються на розмірі прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб. Перерахунок пенсії проведено 299,2 тис. пенсіонерам.

Середній розмір пенсій після перерахунку становив 3529,25 грн. Середнє підвищення пенсії – 30,90 грн.

Видатки на фінансування пенсійних виплат в середньому за місяць – 1048,7 млн грн, при цьому надходження в середньому за місяць – 233,0 млн грн плюс на відшкодування в середньому надходить 9,8 млн грн (23,0 % забезпеченість власними коштами для виплати пенсій).

Протягом 2019 року проведено п'ять планових перерахунків пенсій, за результатами яких пенсію підвищено у 249 тис. осіб.

Середній розмір пенсії цивільних пенсіонерів разом з цільовою грошовою допомогою, державною адресною допомогою до пенсій, надбавкою за особливі заслуги перед Україною на 01.01.2020 3688,26 грн, що більше у порівнянні з попереднім роком на 544,56 грн (середній розмір пенсії на 01.01.2019 – 3143,70 грн). Середній розмір підвищення коливається від 28,19 грн до 1865,57 грн.

На 01.10.2020 в області нараховується 332,3 тис. пенсіонерів, з них ВПО – 171,1 тис. (без урахування осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»). Найбільша чисельність ВПО на цей час зареєстрована в об'єднаних управліннях ПФУ Біловодського району (29,0 тис. осіб), Марківського (24,6 тис. осіб) та Старобільського (24,0 тис. осіб).

Видатки на фінансування пенсійних виплат в середньому за місяць становлять 1422,3 млн грн, при цьому надходження в середньому за місяць – 242,0 млн грн плюс на відшкодування – 10,1 млн грн (25,0 % забезпеченість власними коштами для виплати пенсій).

Середній розмір пенсії цивільних пенсіонерів на 01.10.2020 – 4095,6 грн, що на 441,20 грн більше (на 01.10.2019 – 3654,4 грн) у порівнянні з попереднім роком.

На 01.10.2020 органами ПФУ в Луганській області проведено шість планових перерахунків пенсій. З 01.12.2020 також відбудеться перерахунок відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», очікуваний середній розмір пенсії становитиме 4109,7 грн.

За 2019 рік до відділів обслуговування громадян, підпорядкованих органом ПФУ в Луганській області, звернулось 241,6 тис. осіб, на 01.10.2020 – 113,5 тис. осіб, до кінця 2020 року планується надати послуги 145 тис. осіб.

Послуги з пенсійного забезпечення надавалися на 45 віддалених робочих місцях, а саме: 28 віддалених робочих місцях, обладнаних поза межами територіальних управлінь, та створених на базі сільських, селищних, районних рад та у селищних об'єднаних територіальних громадах, на 16 агентських пунктах та на 1 віддаленому клієнтському робочому місці. Протягом 2020 року надано послуги 2,1 тис. осіб (протягом 2019 року – 13,4 тис. осіб).

ГУ ПФУ в Луганській області продовжується реалізація положень Стратегії модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 № 672-р.

Розпочате Пенсійним фондом України оцифрування (ретроконверсія) паперових пенсійних справ дозволить забезпечити пенсіонерам доступ до матеріалів своєї пенсійної справи на будь-якому віддаленому робочому місці Пенсійного фонду України або через мережу Інтернет з використанням засобів вебпорталу електронних послуг Фонду. На 01 жовтня 2020 року опрацьовано 34,7 тис. пенсійних справ, у тому числі задокументовано та завантажено в центральний електронний архів – 33,8 тис. пенсійних справ. До кінця 2020 року заплановано задокументувати та завантажити в центральний електронний архів ще 6,8 тис. пенсійних справ. Протягом 2021-2023 рр. планується оцифрування (ретроконверсія) 122400 паперових пенсійних справ, тобто 40800 справ щороку.

В трудових колективах, ЗМІ, теле- та радіоефірі, в соціальних мережах продовжується роз'яснювальна робота щодо можливостей отримання послуг з використанням електронних сервісів Пенсійного фонду України шляхом реєстрації на вебпорталі електронних послуг та використання мобільного додатка «Пенсійний фонд». На 01.10.2020 на вебпорталі зареєстровано 90,0 тис. користувачів (2019 рік – 77,2 тис. користувачів). Проводиться робота щодо організації цільового індивідуального інформування осіб, які виявили бажання одержувати СМС-повідомлення. Зареєстровано 60,2 тис. заяв громадян на отримання цієї послуги (2019 рік – 50,2 тис. заяв).

#### **Основні проблеми:**

недостатній рівень пенсійних виплат в окремих категоріях громадян у зв'язку зі значним відсотком «тінізації» економіки;

виплата заробітної плати в «конвертах», що впливає на дефіцит бюджетних коштів;

недостатній рівень розміру мінімальної пенсії;

недостатнє інтернет покриття в Луганській області, що створює перешкоди для залучення додаткових користувачів до вебпорталу Пенсійного фонду України для отримання дистанційних послуг.

#### **Основні завдання:**

своєчасне проведення перерахунків пенсійних виплат відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік у зв'язку із зміною прожиткового мінімуму та згідно з іншими нормативно-правовими актами, що регулюють пенсійне правовідносини;

створення електронних пенсійних справ разом з виплатними документами;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи із залучення громадян до використання електронних сервісів Пенсійного фонду України – необхідності оцифрування трудових книжок та можливостей автоматичного призначення пенсій;

проведення на обласному та територіальному рівнях засідань міжвідомчих робочих груп з питань реалізації заходів щодо легалізації найманої праці, забезпечення підвищення розміру мінімальної заробітної плати, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо детінізації доходів;

оцифрування трудових книжок та залучення громадян до автоматичного призначення пенсії.

### **Очікувані результати:**

підвищення середнього розміру пенсійних виплат на кінець 2023 року до 5681,61 грн;

збільшення до 75 % оформлення призначення пенсій через електронні сервіси;

переведення архівів пенсійних справ в електронну форму;

поліпшення платіжної дисципліни роботодавців, легалізація робочих міст;

збільшення надходження коштів від сплати єдиного соціального внеску щороку до 10 %.

### **1.28. Охорона здоров'я**

У 2019 році тривало впровадження медичної реформи, приділялась увага покращанню матеріально-технічного стану закладів та забезпеченню їх кадрового потенціалу.

В області первинна медична допомога представлена 17 Центрами первинної медико-санітарної допомоги (лікарських амбулаторій – 112, ФАП і ФП – 154, пунктів здоров'я – 49).

У 2019 році проводилися заходи, спрямовані на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, фінансування яких здійснювалося за рахунок коштів державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 983 (зі змінами). Так, 13 амбулаторіям придбані службові автомобілі для медичних працівників загальною вартістю 6,5 млн грн. Крім того, придбано 78 комплектів обладнання для телемедицини загальною вартістю 8,6 млн грн, у тому числі 7,7 млн грн – кошти державного бюджету. За рахунок усіх джерел фінансування медичні заклади первинної ланки отримали 1027 одиниць медобладнання на суму 7141 тис. грн.

Після проведення оптимізації до мережі лікарень, в яких надається спеціалізована (вторинна) медична допомога, входять 19 закладів:

5 міських лікарень,

12 районних лікарень,

2 міські стоматологічні лікарні.

Для розвитку матеріально-технічної бази лікарень міст і районів області за рахунок усіх джерел придбано 444 одиниці медичного обладнання на суму 33642,784 тис. грн.

Мережа лікарень, в яких надається високоспеціалізована медична допомога, становить 12 закладів:

6 обласних лікарень (обласна дитяча клінічна лікарня, обласна клінічна лікарня для дорослих, фізіотерапевтична лікарня, 2 психіатричні лікарні і Центр профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІД);

6 обласних диспансерів (кардіологічний, наркологічний, дерматовенерологічний, онкологічний і 2 протитуберкульозних).

З 2019 року розпочався процес автономізації та оптимізації закладів

третинного рівня, на їх базі створено 11 комунальних некомерційних підприємств (далі – КНП).

Проведена реорганізація системи фтизіатричної допомоги шляхом приєднання до Луганського обласного протитуберкульозного диспансеру 5 закладів охорони здоров'я протитуберкульозної служби та служби СНІДу, а саме:

- Лисичанського обласного протитуберкульозного диспансеру;
- протитуберкульозного обласного санаторію «Кримське»;
- Слов'яносербської обласної туберкульозної лікарні;
- Луганського обласного центру з профілактики та боротьби зі СНІД;
- Северодонецького обласного дитячого протитуберкульозного санаторію.

З 01 квітня 2020 року відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» змінилась концепція фінансування медичних закладів третинного рівня надання медичної допомоги: КНП укладають договори з Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ) і отримують кошти за наданий населенню, в межах передбаченого Урядом переліку, обсяг медичних послуг. Таким чином, запроваджено принцип «гроші ходять за пацієнтом», а не інфраструктурою закладів охорони здоров'я.

Окремі заклади, такі як будинки дитини, станція переливання крові, медико-соціальні експертні комісії, бюро судмедекспертизи, бази спецмедпостачання утримуються за рахунок субвенції з державного бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я.

Після проведення реформи медичні заклади обласної комунальної власності мають таку структуру: 5 лікарень, 3 диспансери, 4 центри, обласний будинок дитини, обласне бюро судово-медичної експертизи, обласний центр медико-соціальної експертизи, обласна станція переливання крові, обласна база спецмедпостачання.

У 2020 році створено КНП «Обласний центр громадського здоров'я», що сприятиме активізації поширення знань та практик щодо здорового способу життя та відповідальної самозбережувальної поведінки, насамперед, серед дітей та молоді.

Для закладів високоспеціалізованої медичної допомоги у 2019 році придбано 268 одиниць медобладнання на суму 64,6 млн. грн. Отримано 10 автомобілів швидкої медичної допомоги, з них 3 за кошти обласного бюджету, в цілому на суму 22,476 млн грн. Для покращання діагности захворювань в Луганську обласну клінічну лікарню придбано ангиограф та комп'ютерний томограф, з обласного бюджету виділено 36 338,0 тис. грн, з державного – 12 561,5 тис. грн.

За результатами проведеної автономізації закладів екстреної медичної допомоги реорганізовано 3 станції швидкої допомоги і створено Луганський регіональний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Прийом звернень громадян щодо виклику бригади за телефоном, здійснюють 19 пунктів.

Вживались заходи щодо покращання кадрового забезпечення закладів охорони здоров'я. Медичні коледжі (Старобільський, Кременський,



Лисичанський), випустили 168 молодших спеціалістів, що навчались за регіональним замовленням. Організовано 110 робочих місць для навчання лікарів-інтернів (I-III курс 2017-2019 років випусків). У 40 закладах охорони здоров'я області організовано роботу заочних баз інтернатури. Працевлаштовано у лікувальні заклади області 64 лікарі, які у 2019 році отримали відповідні сертифікати.

Стан здоров'я населення області характеризується такими показниками:

злюкисні новоутворення – 341,5 випадків на 100 тис. населення, або 108,4 % до рівня 2018 року, на кінець 2020 року очікується зменшення до 341 випадку;

захворюваність на активний туберкульоз – 50,4 випадків на 100 тис. населення, або 86 % до рівня 2018 року, очікується зменшення до 50 випадків;

смертність дітей до 1 року життя склала 8,4 на 1000 народжених живими, на 35,6 % більше, у порівнянні з 2018 року, передбачається не перевищити показник попереднього року;

кількість ВІЛ-інфікованих, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року, – 2152 особи, або 100,4 % до рівня 2018 року, очікується незначне збільшення показника до 2172 осіб (100,9 %);

кількість хворих на СНІД, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року, – 572 особи, або 103,1 % до рівня 2018 року, очікується незначне збільшення показника до 600 осіб (100,5 %);

рівень травматизму населення – 3580,7 випадків на 100 тис. населення, або 96,9 % до рівня 2018 року, передбачається не перевищити показник попереднього року.

Стратегічною ціллю розвитку системи охорони здоров'я є організація доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення.

### **Основні проблеми:**

недосконала мережа стаціонарних закладів охорони здоров'я, які надають високоспеціалізовану медичну допомогу, в першу чергу, відсутність власних приміщень та необхідного обладнання КНП ЛОР «Луганська обласна клінічна лікарня» та «Луганський обласний клінічний онкологічний диспансер»;

неможливість отримання високоспеціалізованої медичної допомоги на території нашої області, вимушена необхідність звертатися до обласних лікувальних закладів інших регіонів України;

незадовільний стан матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів;

недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами;

погіршення стану здоров'я населення.

**Основні завдання:**

розроблення документації та пошук інвестора для фінансування будівництва КНП ЛОР «Луганська обласна клінічна лікарня» та «Луганський обласний клінічний онкологічний диспансер»;

залучення інвестицій для придбання медичного обладнання;  
 підвищення рівня кваліфікації медичних працівників;  
 забезпечення профілактики та ранньої діагностики захворювань;  
 сприяння зниженню захворюваності на туберкульоз та ВІЛ-інфекцію/СНІД;  
 сприяння зниженню захворюваності на неінфекційні захворювання.

**Очікувані результати:**

укладені з НСЗУ договори на повний спектр медичних послуг КНП ЛОР «Луганська обласна клінічна лікарня» та «Луганський обласний клінічний онкологічний диспансер» та надання населенню високоспеціалізованої медичної допомоги;

модернізація матеріально-технічної бази медичних закладів;  
 покращання якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню;

випуск молодших спеціалістів (медичними коледжами) до 190 осіб на рік;  
 охоплення медичним обслуговуванням центрами первинної медико-санітарної допомоги 100 % населення області;

забезпечення 10-тихвилинного прибуття на виклик бригади швидкої медичної допомоги у містах та 20-тихвилинного – у сільській місцевості;

стабілізація рівня захворюваності населення на:

злякисні новоутворення – до 341,0 на 100 тис. населення;

на активний туберкульоз – до 50,0 на 100 тис. населення;

смертність дітей до 1 року життя – до 8,4 на 1000 народжених живими;

кількість ВІЛ-інфікованих, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року, – до 2232 осіб;

кількість хворих на СНІД, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року, – до 684 осіб;

рівень травматизму населення – до 3581 випадків на 100 тис. населення.

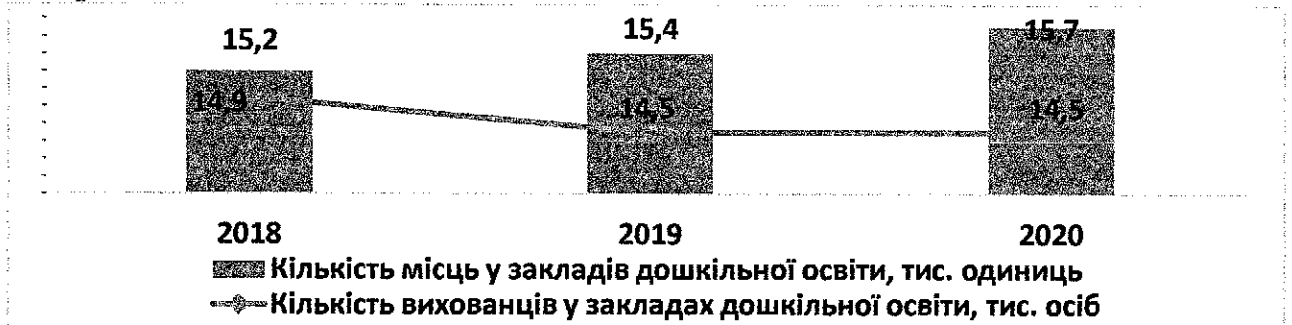
Реалізація заходів здійснюватиметься в межах фінансування з державного, обласного бюджетів, бюджетів міст і районів, НСЗУ, коштів підприємств та інших джерел фінансування. Всього на заходи охорони здоров'я передбачається спрямувати: у 2021 році – 2053,4 млн грн, у 2022 році – 2156,05 млн грн, у 2023 році – 2263,85 млн грн.

**1.29. Освіта**

В умовах системної трансформації сфери освіти в державі, галузь освіти Луганської області працює у режимі реформування загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. Продовжується робота зі створення оптимальної мережі та модернізації закладів освіти з метою більш ефективного використання їх матеріально-технічних, кадрових, фінансових, управлінських ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти.

У зв'язку зі зростаючим попитом на дошкільну освіту поступово збільшується кількість місць в закладах дошкільної освіти за рахунок створення додаткових дитячих місць та розширення мережі різних типів закладів для дітей дошкільного віку. Так, у 2019 році створено 408 додаткових місць для дітей дошкільного віку, з яких 320 – у місті Северодонецьку, 50 – в Станично-Луганському, 15 – в Новопсковському та 23 – в Сватівському районах.

У 2020 році відновлено діяльність Біловодського комунального закладу дошкільної освіти № 4 «Перлина» на 110 місць. Всього до кінця року очікується створити 330 додаткових місць.

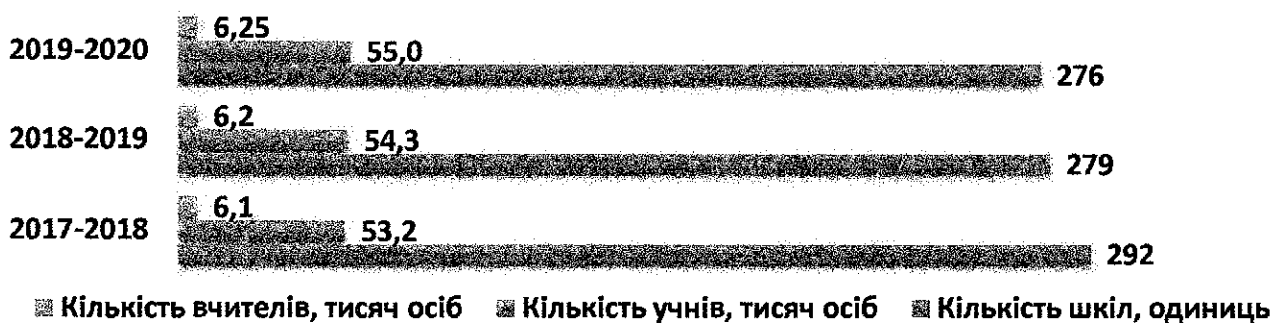


**Рис. 1.29.1.** Динаміка кількості закладів дошкільної освіти та вихованців в них

Середньообласний показник завантаженості закладів дошкільної освіти у 2019 році становив 92 вихованці на 100 місць, у 2020 рік очікується 88 дітей на 100 місць. Зберігається розбалансованість між показниками завантаженості закладів дошкільної освіти у містах (103 дитини на 100 місцях) та у сільській місцевості (48 дітей на 100 місцях).

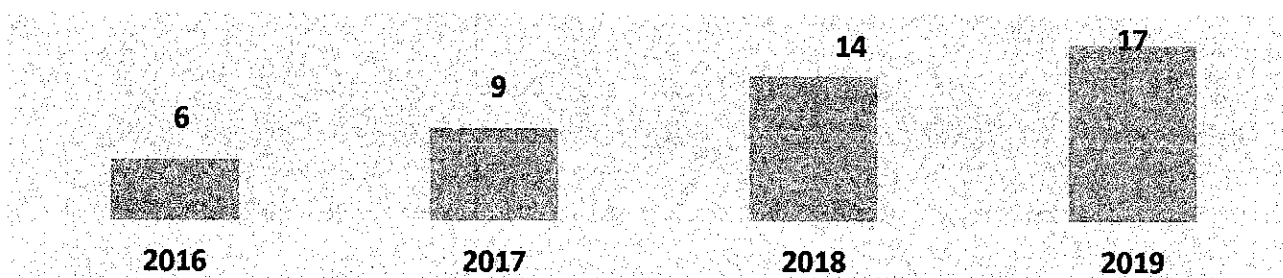
Мережа закладів загальної середньої освіти продовжує зменшуватися. Скорочення зумовлено процесом створення опорних закладів загальної середньої освіти та пов'язаною із ним реорганізацією, зокрема зміною статусу окремих шкіл на філії опорних.

На території, підконтрольній українській владі, функціонують 276 закладів загальної середньої освіти, в яких навчається 55,0 тис. учнів.



**Рис. 1.29.2.** Заклади загальної середньої освіти області, одиниць

З метою створення умов для рівного доступу до якісної освіти дітей, які навчаються у закладах загальної середньої освіти сільської місцевості, у 2019 році створено три опорних заклади загальної середньої освіти у Марківському районі (1), Новопсковській (1) та Чмирівській (1) об'єднаних територіальних громадах.



**Рис. 1.29.3. Динаміка створення опорних закладів загальної середньої освіти, одиниць**

На початок 2020 року мережа опорних закладів загальної середньої освіти складається з 17 шкіл. В них функціонує 21 філія (з них 8 в ОТГ). В опорних закладах освіти навчаються 6317 учнів, з них 635 – у філіях. Органами місцевого самоврядування розглядається питання про можливість створення нових 7 опорних шкіл з 13 філіями.

Забезпечено підвезення до опорних закладів 1747 учнів 30 шкільними автобусами. Підвіз здійснюється не тільки від філій, а ще з 40 населених пунктів, де заклади освіти відсутні, ліквідовані або призупинені. Потреба функціонуючих опорних закладів загальної середньої освіти у шкільних автобусах становить 10 одиниць.

У 2020 році до закладів загальної середньої освіти області здійснюється підвезення 6297 учнів 144 шкільними автобусами. Встановлена потреба (оновлення застарілого транспорту та для опорних шкіл) в 32 шкільних автобусах.

З метою створення умов для рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами в області функціонує окремий підрозділ Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти – обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти та 8 інклюзивно-ресурсних центрів у містах Лисичанську, Рубіжному, Северодонецьку та Кременському, Попаснянському, Старобільському, Станично-Луганському районах і Біловодській ОТГ.

**Таблиця 1.29.1.**

**Динаміка зростання закладів освіти, що впроваджують інклюзивне навчання**

Навчальний рік	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Кількість закладів дошкільної освіти	4	11	20	33
Кількість закладів загальної середньої освіти	15	28	56	80

У 33 закладах дошкільної освіти області функціонує 47 груп з інклюзивною формою навчання. В них виховуються 105 дітей. Кількість закладів дошкільної освіти, у яких забезпечено умови для інклюзивного навчання дітей, у порівнянні з 2018 роком, зросла на 65 %, кількість інклюзивних груп – на 38 %.

Зберігається тенденція до зростання кількості закладів загальної середньої освіти, які надають послуги інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

У 2019 році у 80 закладах загальної середньої освіти області функціонують 198 класів для навчання з особливими освітніми потребами за інклюзивною формою. В них навчаються 300 учні. У порівнянні із 2018 роком кількість таких закладів зросла на 45,5 %, кількість інклюзивних класів – на 85 %.

Значно зросла чисельність посад асистента вихователя: 2 – у 2016-2017, 46 – у 2019-2020, а також асистента вчителя: 14 – у 2016-2017, 190 – у 2019-2020 навчальному році.

З державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2019 році надано субвенцію у сумі 7074,0 тис. грн, яку отримали 16 адміністративно-територіальних одиниць області. Обсяг субвенції перевищує минулорічний у 2,9 раза, кількість адміністративно-територіальних одиниць – отримувачів зросла вдвічі.

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти області на початок 2020 року складалася з 22 одиниць, серед них: 3 вищих професійних училища, 15 професійних ліцеїв та 1 структурний підрозділ Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 3 заклади професійної (професійно-технічної) освіти знаходяться у стані реорганізації (припинення шляхом приєднання).

Загальний контингент учнів, слухачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти на початок 2020 року складав 4,724 тис. осіб, з яких за рахунок державного/обласного бюджету навчалися 4,6 тис. осіб, що становить 98 % від загального контингенту. Разом з професією здобувають повну загальну середню освіту 76 % учнів.

У 2020 році затверджені прогнозні показники регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області, відповідно до яких прийом у 2020 році становитиме:

за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник» – 1,993 тис. осіб;

за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр» – 0,122 тис. осіб.

У 2020 році на території області функціонують 5 закладів вищої освіти (Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ), Луганський державний медичний університет (м. Рубіжне), Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (м. Северодонецьк), Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка (м. Северодонецьк), Луганський національний аграрний університет (м. Старобільськ)), до складу яких входять 9 відокремлених підрозділів, та 8 закладів фахової передвищої освіти. Окрім того, на території області провадить освітню діяльність Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Кількість здобувачів освіти у закладах фахової передвищої освіти у 2020 році становить 2,4 тис. осіб, вищої освіти – 20,1 тис. осіб.

**Основні проблеми:**

нерівномірність умов для доступу та диференціація якості освіти для різних місцевостей регіону;

недостатній рівень забезпеченості комп'ютерною технікою;

недостатній рівень охоплення дітей позашкільною освітою.

**Основні завдання:**

покращання доступу до усіх форм і типів якісних освітніх послуг.

**Очікувані результати:**

створення 7 опорних закладів загальної середньої освіти;

відкриття інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, відкриття інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти відповідно до потреб дітей з особливими освітніми потребами, створення 1 інклюзивно-ресурсного центру;

оснащення 1-х класів загальноосвітніх навчальних закладів області комп'ютерною технікою у розрахунку 1 комп'ютер (ноутбук) та 1 мультимедійний проектор на кожний клас.

**1.30. Культура**

Реалізація державної політики в сфері культури здійснюється 684 закладами культури, у складі яких: 327 публічних бібліотек; 302 клубні установи; 29 шкіл естетичного виховання; 13 музеїв; 3 кінотеатри, 3 парки, 2 обласні театри; 2 обласні методичні центри; концертна організація (Луганська обласна філармонія) та вищий навчальний заклад I-II рівня акредитації (обласний комунальний заклад «Сєверодонецький коледж культури і мистецтв імені Сергія Прокоф'єва»), Коледж Луганської державної академії культури і мистецтв.

У клубних закладах області діють 1126 колективів художньої самодіяльності, 126 з них мають звання «народний» та «зразковий».

В аматорських колективах займаються близько 12320 осіб. Збережено мережу мистецьких шкіл (29 шкіл). Контингент учнів на початок поточного навчального року у (разом з учнями випускних класів) становить 6346 учнів, що охоплює 11,5 % від загальної кількості учнів загальноосвітніх шкіл.

У мистецьких школах працюють 266 творчих колективів. Протягом 2019 року створено 13 нових колективів.

Книжкові фонди публічних бібліотек області становлять 3 млн 97 тис. примірників. У 2019 році книжкові колекції поповнено 74591 примірником, з них: 59 051 – книги, 15523 – періодичні видання, 17 – електронні видання.

Протягом року видано 4504760 документів. Зафіксовано 1894371 відвідування бібліотек.

У фондах 13 комунальних музеїв та 3 їх відділах зберігаються понад 110,0 тис. музейних предметів (із них майже 80,0 тис. належать до державної частини Музейного фонду України).

У 2019 році проведено часткову або повну реекспозицію існуючих та створено нові експозиції у 13 музеях області. До 100-річчя від дня народження Івана Світличного проведено реекспозицію та відкрито для відвідувачів Музей історії села Половинкине Старобільського району, батьківщини відомого політичного та громадського діяча.

Співробітниками музеїв області проведено 4127 тематичних та оглядових екскурсій, підготовлено 70 наукових праць та статей, відкрито 660 виставок. Музеї прийняли 113,4 тис. відвідувачів.

На території, підконтрольній українській владі, розташовано 2767 об'єктів культурної спадщини, а саме: 2253 – археології (з них 2-національного значення), 405 – історії та монументального мистецтва (1-національного значення), 106 – архітектури місцевого значення (4 – національного значення), 1 – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, 2 – ландшафтні. Із них 175 – занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

### **Основні проблеми:**

незадовільний матеріально-технічний стан існуючої мережі установ культури і мистецтв: відсутність базових облаштованих будівель під розміщення обласних закладів культури: Луганської обласної універсальної наукової бібліотеки та Луганської обласної філармонії; відсутність автотранспорту в обласних закладах культури; низький рівень поповнення бібліотечних фондів та інформатизації бібліотек області;

недостатнє кадрове забезпечення установ культури і мистецтв області висококваліфікованими кадрами;

недостатній рівень національної свідомості та патріотизму.

### **Основні завдання:**

сприяння укріпленню матеріально-технічної бази установ галузі, в тому числі: поповнення автомобільного парку, збільшення обсягів бібліотечних фондів та сприяння інформатизації бібліотек;

сприяння вирішенню питання придбання або будівництва будівель для розміщення Луганської обласної універсальної наукової бібліотеки та Луганської обласної філармонії;

підготовка фахівців для установ культури і мистецтв закладами фахової передвищої освіти області та залучення прогресивного кадрового потенціалу з інших регіонів;

сприяння формуванню позитивного іміджу Луганської області шляхом культурних обмінів та гастрольних виступів театральних та музичних колективів між регіонами України;

сприяння зміцненню національної свідомості та виховання патріотизму.

**Очікувані результати:**

укріплення матеріально-технічної бази установ галузі з метою забезпечення сталого функціонування закладів культури області та поліпшення якості послуг культури для населення;

розширення переліку послуг, збільшення їх обсягів, зростання надходжень від надання послуг установами культури і мистецтв;

створення позитивного іміджу Луганської області шляхом культурних обмінів та гастрольних виступів театральних та музичних колективів між регіонами України;

забезпечення установ культури і мистецтв області кваліфікованими кадрами; підвищення якості навчання та розширення переліку спеціалізацій у школах естетичного виховання.

**1.31. Молодь і спорт**

Реалізація Регіональної цільової програми «Молодь Луганщини» на 2016-2020 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 25.05.2016 № 296 (із змінами), сприяла позитивним змінам у молодіжній сфері. Так, впроваджено інструменти щодо участі молоді в процесах ухвалення рішень, розвитку молодіжної роботи в містах, районах та громадах, реалізації молодіжної політики на обласному та місцевому рівні. Започатковано численні програми, конкурси і проекти для самореалізації та сталого розвитку молоді, зокрема щороку проводиться конкурс з визначення ініціатив щодо реалізації проектів у молодіжній сфері, розроблених інститутами громадянського суспільства, розвивається програма «Молодіжний працівник», молодіжні консультативно-дорадчі органи, мережа молодіжних центрів.

Реалізація молодіжної політики здійснюється через установи та заклади, що працюють з молоддю, у тому числі молодіжні центри, інститути громадянського суспільства, молодіжні консультативно-дорадчі органи, молодіжних працівників.

В області працюють дві обласні комунальні установи: «Луганський обласний центр підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень», метою якого є забезпечення реалізації державної молодіжної політики на території області шляхом підтримки молодіжних ініціатив та реалізації заходів для молоді та «Луганський обласний центр соціокультурної адаптації молоді з обмеженими фізичними можливостями», метою діяльності якого є створення умов для соціокультурної та творчої адаптації, надання комплексної соціально-педагогічної, психологічної та правової допомоги підліткам та молоді з інвалідністю.

Військові дії на території регіону, зміни в економічній та політичній ситуації, трудова та освітня міграція молоді призвели до зменшення чисельності молоді з 39 до 33,6 тис. осіб.

Однією з основних складових якісної молодіжної політики області є розвиток відповідної інфраструктури для молоді, зокрема створення і функціонування молодіжних центрів – відкритих просторів для роботи,



відпочинку, навчання молоді, які стають центрами молодіжного руху та є ключовими установами для вирішення питань соціального становлення та всебічного розвитку молоді.

Так, в області функціонують 19 молодіжних центрів, створено 9 молодіжних консультативно-дорадчих органів – молодіжних рад, включаючи обласну.

Завдяки плідній співпраці обласної та районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, благодійних організацій, міжнародних фондів відкрито 10 молодіжних просторів.

#### **Основні проблеми:**

відтік молоді з регіону;

пасивність молоді;

відсутність молодіжної інфраструктури;

низький рівень залучення молоді до прийняття управлінських рішень.

#### **Основні завдання:**

створення молодіжних центрів в містах і районах області;

створення молодіжних консультативно-дорадчих органів (молодіжних рад) в містах, районах, ОТГ;

сприяння розвитку громадянської особистості, неформальної освіти, творчого потенціалу молоді регіону.

#### **Очікувані результати:**

створення на кінець 2023 року 9 молодіжних просторів;

збільшення кількості молоді, залученої до молодіжних консультативно-дорадчих органів;

розвиток та підтримка молодіжних ініціатив в містах, районах, ОТГ;

формування нових напрямків заохочення молоді до суспільного життя.

В області здійснюють свою діяльність 6 комунальних закладів сфери фізичної культури і спорту, серед яких: Луганська обласна школа вищої спортивної майстерності, Луганський обласний фізкультурний центр «Олімп», Луганський регіональний центр з фізичної культури та спорту інвалідів «Інваспорт», Луганська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву «Олімпійська надія», Луганська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву, Луганська обласна дитячо-юнацька спортивна школа для інвалідів та 20 ДЮСШ в містах, районах та ОТГ.

Значну роботу із залучення широких верст населення до систематичних занять фізичною культурою та спортом проводять обласні організації всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств «Спартак», «Україна», «Колос», обласне відділення комітету фізичного виховання та спорту Міністерства освіти та науки України.

В області культивується 70 видів спорту, з яких 25 олімпійських. Пріоритетними для регіону визнані 8 олімпійських видів спорту.

У 2020 році до складу збірної команди України з олімпійських видів спорту від Луганщини увійшло 77 спортсменів, що на 2,7 % більше ніж у минулому році. З неолімпійських видів спорту 217 спортсменів, що на 22,6 % більше, ніж у минулому році.

Фізичною культурою та спортом у спортивних школах області займаються 7077 спортсменів, заняття з якими проводять 307 тренерів.

Для занять фізичною культурою і спортом область має 23 стадіони, 1134 площинних спортивних споруд, 41 з яких зі штучним покриттям, 8 плавальних басейнів, 365 спортивних залів, 310 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, з них 117 з тренажерним обладнанням тощо.

**Основні проблеми:**

невідповідність спортивних споруд вимогам міжнародних стандартів;  
низький рівень забезпеченості населення регіону спортивними спорудами.

**Основні завдання:**

формування інфраструктури сучасних і привабливих спортивних споруд, які мають бути легкодоступними для різних верств населення;

формування в суспільстві моди на здоровий спосіб життя, збільшення кількості громадян, які охоплені регулярною руховою активністю;

розвиток олімпійських та неолімпійських видів спорту;

розвиток дитячо-юнацького та резервного спорту;

додаткове залучення в галузь фахівців фізичної культури і спорту.

**Очікувані результати:**

модернізовано 3 стадіони, побудовано 2 спортивні зали, відремонтовано 6 приміщень ДЮСШ, облаштовано 6 спортивних майданчиків зі штучним покриттям;

збільшення кількості громадян, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, в тому числі осіб з інвалідністю.

розвиток спорту вищих досягнень.

**1.32. Охорона навколишнього природного середовища**

На рівень забруднення атмосферного повітря значно впливають підприємства міст Лисичанськ, Северодонецьк та Рубіжне.

Підприємствами забруднювачами атмосферного повітря міста Лисичанськ є ПрАТ «Лисичанська нафтова інвестиційна компанія», КП «Лисичанський завод ЗБВ», шахти ПАТ «Лисичанськвугілля», ТДВ «Лисичанський желатиновий завод»; міста Северодонецьк: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», ТОВ «НВО «Северодонецький Склопластик», ДП «Северодонецька ТЕЦ», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ДП «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія», ТОВ «Зюд-Кемі Алвіго Кетелістс Україна», ТОВ СП «Укрзовніштрейдінвест»; міста Рубіжне: КП «Рубіжанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» (колишні прудинакопителі високо мінералізованих сточних вод ТОВ «Рубіжанський

Краситель»), ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», Рубіжанський казенний хімічний завод «Зоря», ТОВ «НВП «Зоря», ПП «Хімпостачальник», ТОВ «Лізівест».

У м. Лисичанськ у 2018 році спостерігався підвищений середньорічний вміст формальдегіду – 3,0 гранично допустимих концентрацій, оксиду вуглецю – 1,3 гранично допустимих концентрацій. Індекс забруднення повітря складає 7,3, що вище середнього по Україні.

У повітрі м. Сєвєродонецьк спостерігався підвищений середньорічний вміст формальдегіду – 3,0 гранично допустимих концентрацій. Індекс забруднення повітря склав 6,2, що відповідає середньому рівню забруднення по Україні.

У повітрі м. Рубіжне спостерігався підвищений середній вміст оксиду вуглецю – 1,2 гранично допустимих концентрацій. Індекс забруднення повітря становив 7,5, що вище середнього по Україні.

Протягом 2019 року у повітряний басейн області викинуто 37,3 тис. тонн забруднюючих речовин, що на 20,13 % менше, ніж у 2018 році. Зниження кількості викидів обумовлене зменшенням виробничої потужності підприємств.

Загальний обсяг вод, що скидаються у водні об'єкти склав 42,93 млн м<sup>3</sup>/рік, при цьому майже 90 % належить до категорії забруднених. Найбільшими забруднювачами водних ресурсів області (поверхневих водних об'єктів, питних водозаборів, тощо) є підприємства вугільної промисловості (шахти), які скидають у Сіверський Донець та річки його басейну шахтні води з високою концентрацією мінералів та важких металів. Скид від цих підприємств склав 17,237 млн м<sup>3</sup>.

Основним джерелом забруднення водних об'єктів азотом амонійним, залізом, фосфатами та іншими сполуками, що утворюються у процесі очищення господарсько-побутових стоків, є підприємства водопровідно-каналізаційного господарства.

Однією з основних причин погіршення екологічної ситуації в області є відходи, які призводять до значного забруднення навколишнього природного середовища та створюють реальну загрозу екологічній безпеці мешканців.

Загальний обсяг відходів, накопичених у спеціально відведених місцях та об'єктах згідно даних Головного управління статистики у Луганській області, склав 64445,616 тис. т, з яких відходів I-III класу небезпеки – 859,3 тис. т, відходів IV класу небезпеки – 63586,3 тис. т.

Найбільш екологічно-небезпечним об'єктом області є полігон для видалення промислових відходів, розташований поблизу с. Вовчоярівка Попаснянського району. Тут розміщують промислові відходи ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання Азот», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря» та ТОВ «Рубіжанський Краситель». Однак, враховуючи економічний спад, ці підприємства не здійснюють ніяких заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу даного полігону на довкілля.

Особливу групу небезпечних відходів становлять непридатні та заборонені до використання хімічні засоби захисту рослин (пестициди й отрутохімікати), які не можна використовувати за прямим призначенням внаслідок втрати

властивостей, закінчення терміну придатності, заборони до застосування, втрати маркування чи змішування.

На території області налічується близько 36,5 тонн заборонених чи непридатних хімічних засобів захисту рослин на території Біловодського, Міловського та Попаснянського районів.

**Природно-заповідний фонд Луганської області.** На підконтрольній території розташовано 139 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, відсоток заповідності території області – 3,96.

На території області лісгосподарську діяльність здійснюють 8 державних лісгосподарських підприємств на площі 238,12 тис. га.

В 2019 році виконані такі основні види діяльності:

створено нові та відновлено лісів на площі 980 га, використано 7,415 млн грн власних коштів підприємств та коштів спеціального фонду;

на утримання лісової охорони використано 49,9 млн грн власних коштів підприємств;

на охорону лісів від пожеж використано 7,9 млн грн власних коштів підприємств;

на захист лісів від шкідників лісу використано 0,52 млн грн власних коштів підприємств.

#### **Основні проблеми:**

високе навантаження викидами забруднюючих речовин від підприємств та автотранспорту на атмосферу області;

незахищеність поверхневих вод басейну р. Сіверський Донець та підземних вод питної якості;

накопичення великих обсягів твердих побутових та промислових відходів I-IV класів небезпеки та низький рівень їх утилізації;

недостатній рівень розвитку та фінансування системи регіонального моніторингу охорони навколишнього природного середовища на території області;

недостатній рівень площі заповідних територій області.

#### **Основні завдання:**

сприяння поліпшенню та стабілізації стану повітряного басейну міст та промислових вузлів області шляхом впровадження технічних заходів, передбачених екологічними програмами або планами робіт підприємств з питань охорони навколишнього природного середовища з ефектом зменшення кількості та потужності викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

вжиття заходів щодо забезпечення охорони річок та зменшення рівня забруднення поверхневих джерел води;

розроблення проекту регіонального плану управління відходами Луганської області до 2030 року та підготовка до його затвердження в установленому порядку;

вжиття заходів щодо розвитку та фінансування системи регіонального моніторингу охорони навколишнього природного середовища на території області;

- збільшення площі природно-заповідних територій;
- створення нових та відновлення лісів на площі 2800 га;
- захист лісів від шкідників лісу на площі 1,6 тис. га.

### **Очікувані результати:**

зменшення кількості та потужності викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і як наслідок зменшення впливу на стан здоров'я та життєдіяльність населення;

створення оптимальної системи поводження з відходами;

запровадження автоматизованої системи спостереження за станом довкілля;

зниження рівня забруднення водних об'єктів, покращення гідрологічного та санітарного стану річок області;

збільшення територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, підвищення відсотку заповідності території області;

оголошення 1 нового об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення;

підвищення лісистості області;

збереження насаджень від негативного антропогенного впливу, загальне покращення екологічної обстановки в області;

покращання санітарного стану лісів, зменшення площ осередків основних шкідників лісу.

### **1.33. Цивільний захист**

Діяльність територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області спрямована на забезпечення захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідацію їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

На регіональному рівні у сфері цивільного захисту проводяться заходи щодо:

запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та зменшення ризику їх виникнення;

створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

підготовки керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, та населення до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

З початку 2019 року до травня 2020 року в області ліквідовано надзвичайні ситуації, пов'язані із:

захворюванням населення на кір у м. Кременній (20 осіб), у м. Лисичанську (12 осіб), у м. Рубіжному (10 осіб);

виявленням ртуті у м. Попасній (виявлено 4 кг);

пошкодженням будівлі ЗОШ № 8 у м. Сватовому внаслідок буревію;  
пожежею в корпусі № 1 Старобільського обласного психоневрологічного інтернату, с. Бутківка Старобільського району (загинуло 4 особи, евакуйовано 106 осіб);

виникненням лісової пожежі на площі 53 га на території Трьохізбенського лісництва ДП «Новоайдарське ЛМГ»;

виникненням лісової пожежі на території ДП «Новоайдарське ЛМГ», поблизу сіл Лобачевого, Лопаскиного;

виникненням степової пожежі на території Валуйської та Станично-Луганської селищних рад.

Триває комплекс заходів щодо ліквідації наслідків, а саме:

соціальної надзвичайної ситуації державного рівня (розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.01.2015 № 47-р «Про встановлення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації»);

медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, що пов'язана із загрозою поширення гострої респіраторної хвороби на території України, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2;

надзвичайної ситуації об'єктового рівня у м. Золотому – підвищення рівня ґрунтових вод (підтоплення) на ВП «Шахта «Золоте» ДП «Первомайськвугілля»;

надзвичайної ситуації об'єктового рівня у м. Рубіжному – аварія на каналізаційному колекторі КП «РВУВКГ»;

надзвичайної ситуації природного характеру об'єктового рівня – пожежа на полі пшениці на площі 40 га у с. Сverdлівці Сватівського району.

З метою організації невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, пов'язаної із виникненням на території області випадку захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, у березні 2020 року в облдержадміністрації створено штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

З початку 2019 року до травня 2020 року проведено 76 засідань регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, де розглядалися питання, пов'язані із попередженням виникнення та ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, життєзабезпеченням населення області, забезпеченням санітарного та епідемічного благополуччя, забезпеченням сталої роботи об'єктів критичної інфраструктури та соціальної сфери.

У 2019 році при облдержадміністрації створено комісію з організації проведення 7-ї державної інвентаризації радіоактивних відходів в області. Комісією складено відповідний перелік підприємств, організацій, установ, наукових і медичних закладів області. За результатами проведеної інвентаризації радіоактивних відходів не виявлено.

На обласному рівні у 2019 році проведено 4 командно-штабних навчання з органами управління і силами територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області та її ланок щодо ліквідації та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.

На 01.11.2020 до регіонального матеріального резерву закладено матеріальних засобів на суму 1187,661 тис. грн, до кінця року передбачено придбання матеріальних засобів на суму 457,00 тис. грн.

У Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Луганської області у 2019 році пройшли навчання 1079 осіб керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, у 2020 році – 1383 осіб.

З метою створення на території області безпечних умов для життєдіяльності населення області облдержадміністрацією у 2019 році укладено угоду та Меморандум про співробітництво у сфері протимінної діяльності з неурядовими організаціями: представництвом Хало Траст в Україні та ТОВ «Демінінг Солпошнс».

Так, у 2019 році Хало Траст в Україні в області очищено від вибухонебезпечних предметів та пройшло контроль якості 16 земельних ділянок (81 га) сільськогосподарського призначення, доріг та ползахисної смуги у районі населених пунктів Красного Деркула, Широкогог, Красної Талівки Станично-Луганського району, Нижньобараниківки Біловодського району, міста Сватового. Документи з проведення робіт з розмінування передано власникам земельних ділянок.

Для цілодобового моніторингу надзвичайних подій і ситуацій техногенного та природного характеру функціонує оперативно-чергова служба.

Для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, які виникають на водних об'єктах області, а також проведення пошукових, аварійно-рятувальних та інших невідкладних водолазних робіт в області функціонує Луганська комунальна установа «Обласна рятувально-водолазна служба». Під час купального сезону 2019 року працівниками установи проведено очищення та обстеження дна акваторії пляжів на 6 водних об'єктах області. З обласного бюджету у 2019 році на функціонування установи виділено 1901,883 тис. грн, у 2020 році передбачено збільшити фінансування до 2172,451 тис. грн.

Оповіщення та інформування населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в області забезпечує територіальна автоматизована система централізованого оповіщення. В середньому електросиренами та вуличними гучномовцями охоплено 59 % території області, з урахуванням радіо і телебачення та інших альтернативних технічних засобів оповіщення охоплено 70 % території області.

У 2019 році в області зареєстровано 2140 пожеж, внаслідок яких загинуло 58 осіб.

Аналіз стану протипожежної безпеки свідчить про те, що значна кількість пожеж припадає на сільську місцевість. У 2019 році в сільській місцевості зареєстровано 794 пожежі, внаслідок яких загинуло 32 особи.

У 2019 році в селищі Микільському Міловського району створено пожежно-рятувальний підрозділ місцевої пожежної охорони.

У 2020 році на території Луганської області виникли масштабні пожежі, що призвели до загибелі людей, а саме:

06.07.2020 поблизу сіл Осколівки та Капітанового Новоайдарського району виникла лісова пожежа. Внаслідок сильного вітру та високої температури повітря пожежа розповсюдилась на території Борівського лісництва ДП «Северодонецьке ЛМГ», Охтирського, Піщаного, Капітанівського лісництв ДП «Новоайдарське ЛМГ», охопивши територію понад 5 тис. га хвойного лісу. Пожежа поширилась на житловий сектор с. Смолянинового та садівниче товариство № 5 «Озеро вовче» Новоайдарського району. Внаслідок надзвичайної ситуації загинуло 5 осіб, постраждало 218 осіб, пошкоджено 41 та зруйновано повністю 35 житлових будинків в с. Смолянинове Новоайдарського району, пошкоджено 15 та зруйновано повністю 49 будинків садівничого товариства № 5 «Озеро вовче» Новоайдарського району;

з 30.09 до 08.10.2020 зафіксовано 146 пожеж у природних екосистемах, які внаслідок надзвичайно складних погодних умов швидко розповсюдилися на території Станично-Луганського, Новоайдарського районів та Северодонецької міської ради, в зоні ураження опинилися 37 населених пунктів, охопивши територію понад 22 тис. га хвойного лісу. Внаслідок надзвичайної ситуації загинуло 11 осіб, 318 осіб зазнали фізичних ушкоджень, 1355 осіб зазнали матеріальної шкоди, повністю зруйновано 578 будинків, пошкоджено 28 будинків.

Одним з пріоритетних питань у 2021-2023 роках стане забезпечення пожежної та техногенної безпеки на території області.

Більшість населених пунктів Луганської області розташовані на відстані понад 15 кілометрів від існуючих пожежно-рятувальних підрозділів, значна їх віддаленість у поєднанні з неякісним дорожнім покриттям призводять до того, що час слідування пожежного розрахунку до місця виклику складає понад 20 хвилин, внаслідок чого знижується рівень безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій та пожеж.

Створення пожежно-рятувальних підрозділів, центрів безпеки громадян в населених пунктах області дозволить знизити ризик виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мінімізувати збитки під час виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасно та якісно проводити невідкладні відновлювальні роботи і заходи, спрямовані на ліквідацію надзвичайних ситуацій, забезпечити час реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин.

### **Основні проблеми:**

незадовільний стан пожежної безпеки в області;

неспроможність територіальної автоматизованої система централізованого оповіщення області у повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань щодо оповіщення осіб керівного складу і чергових служб відповідних місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також населення;

недостатнє накопичення регіонального матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.



**Основні завдання:**

реалізація Плану основних заходів цивільного захисту Луганської області на 2021-2023 роки;

сприяння створенню пожежно-рятувальних підрозділів місцевої, добровільної пожежної охорони, центрів безпеки громадян;

забезпечення постійної готовності територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення області;

реконструкція територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення області;

поповнення регіонального матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

створення умов для функціонування Луганської комунальної установи «Обласна рятувально-водолазна служба».

**Очікувані результати:**

підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

забезпечення часу реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин;

забезпечення оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

накопичення регіонального матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

функціонування Луганської комунальної установи «Обласна рятувально-водолазна служба».

## **2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Метою Програми є забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в області.

Ця мета досягається через реалізацію чотирьох стратегічних цілей:

1. Економічне зростання регіону: конкурентоспроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище.

2. Відновлення критичної інфраструктури регіону.

3. Ефективне управління, орієнтоване на людину.

4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір.

## Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1	2	3
1. Економічне зростання регіону: конкуренто-спроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище	1.1. Розвиток інноваційних галузей економіки з високою доданою вартістю	1.1.1. Сприяти сталому розвитку галузей промисловості з високою доданою вартістю з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		1.1.2. Підтримати розвиток регіональної інноваційної екосистеми
	1.2. Розвиток сільських територій на базі партнерства та кооперації	1.2.1. Сприяти підвищенню продуктивності та ефективності сільського господарства
		1.2.2. Сприяти підвищенню ефективності переробки сільськогосподарської продукції
	1.3. Системна підтримка бізнесу та його диверсифікація	1.3.1. Надавати підтримку для розвитку малого та середнього підприємництва (МСП) та сприяти самозайнятості населення з фокусом на підтримку жінок, молоді та представників вразливих груп
		1.3.2. Розвинути туристично-рекреаційну інфраструктуру та туристичні продукти з урахуванням вимог інклюзивності
		1.3.3. Сприяти реіндустріалізації та модернізації вугледобувної галузі регіону
		1.3.4. Наблизити систему підготовки кадрів у відповідність до потреб регіональної економіки з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		1.3.5. Підвищити інвестиційну привабливість та сприяти міжнародній промоції регіону
	2. Відновлення критичної інфраструктури регіону	2.1. Відновлення інфраструктури: логістика, енергозабезпечення
2.1.2. Відновити транспортно-логістичну інфраструктуру та покращити транспортне сполучення з урахуванням вимог інклюзивності		
2.2. Відновлення та розвиток регіональної системи надання послуг населенню		2.2.1. Відновити та розбудувати систему надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		2.2.2. Покращити доступ до якісних послуг на території, прилеглий до зони розмежування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		2.2.3. Відновити та розбудувати регіональну інфраструктуру для надання соціальних послуг з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності

1	2	3
3. Ефективне управління, орієнтоване на людину	3.1. Ефективне управління, комунікації та партнерства	3.1.1. Удосконалити управління регіональним розвитком з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		3.1.2. Сприяти розвитку демократичних інструментів в системі управління з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		3.1.3. Сприяти формуванню ефективної системи міжрегіонального партнерства
	3.2. Сприяння розвитку інфраструктури надання послуг	3.2.1. Відновити та розбудувати інфраструктуру інституцій обласного підпорядкування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
		3.2.2. Сприяти розвитку інфраструктури та надання послуг в громадах на засадах співфінансування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності
	3.3. Безпечне, енерго-, ресурсозберігаюче та енергоефективне середовище	3.3.1. Створити систему поводження з твердими побутовими відходами
		3.3.2. Сприяти раціональному використанню водних ресурсів та зменшенню забруднення природного середовища скидами стічних вод
		3.3.3. Створити системи спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища відповідно до вимог Директив ЄС
		3.3.4. Сприяти енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики
		3.3.5 Сприяти охороні та розширенню мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення
4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір	4.1. Безпечна територія	4.1.1. Створити безпечні умови для проживання та пересування територією області з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу
	4.2. Формування системи цінностей на засадах загальноукраїнської єдності та соціальної згуртованості	4.2.1. Активізувати інформаційні кампанії та сприяти протидії антиукраїнській пропаганді
		4.2.2. Сприяти формуванню активного громадянського суспільства з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу
	4.3. Інформаційний простір регіону	4.3.1. Забезпечити покриття телерадіоканалами території області
		4.3.2. Сприяти розбудові «Єдиного цифрового простору» в регіоні

Виконання завдань Програми дасть змогу найближчим часом стати конкурентоспроможним регіоном з міцним підґрунтям для стабільного

зростання економіки та мінімізації наслідків негативного впливу російсько-українського збройного конфлікту.

Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Луганської області на 2021-2023 роки наведені у додатку 2.

### 3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2023 РОКИ

#### 3.1. Джерела формування

Таблиця 3.1.1.

#### Ресурси бюджетів, млн грн

Найменування	2019 рік (звіт)	2020 рік (очікуване)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
<b>Ресурси бюджетів – усього</b>	<b>7020,7</b>	<b>6723,8</b>	<b>7055,4</b>	<b>7469,3</b>	<b>7699,9</b>
Доходи Державного бюджету України, у тому числі:	3193,3	2899,2	3029,8	3238,4	3469,0
податкові органи (збір)*	2537,4	2544,0	2674,6	2883,2	3113,8
митні органи	655,9	355,2	355,2	355,2	355,2
Доходи місцевих бюджетів	3827,4	3824,6	4025,6	4230,9	4230,9

\* без урахування платників податків, які перебувають на обліку в Офісі ВПП ДПС України

Серед державних органів, які формують доходну частину бюджету, суттєво зменшено надходження до Східної митниці Держмитслужби. До державного бюджету у 2019 році перераховано 655,9 млн грн митних платежів, що становить 71,8 % до попереднього року. У 2020 році очікується зменшення надходжень до 355,2 млн грн, що складатиме 54,2 % до 2019 року.

Головними причинами зменшення надходжень є:

припинення митних оформлень найбільшого платника податків зони діяльності митниці – ТОВ «ДТЕК СХІДЕНЕРГО», у зв'язку з прийняттям Урядом РФ нормативно-правових актів, відповідно до яких вивіз з РФ на територію України основного бюджетоформуючого товару в зоні діяльності митниці – вугілля кам'яного, здійснюється виключно на підставі дозволів, які видає Міністерство економічного розвитку РФ. Дозволи ТОВ «ДТЕК СХІДЕНЕРГО» не отримані;

зменшення обсягів ввезення на митну територію України ТОВ «НВП «ЗОРЯ» товару – толуолу у зв'язку з прийняттям Урядом РФ постанови від 18.04.2019 № 460-25, якою заборонено до вивозу з Російської Федерації на територію України толуолу;

припинення митного оформлення ТОВ «НВП «ЗОРЯ», ТОВ «ТД «УКРАЇНСЬКІ СМОЛИ», та ТОВ НВО «Северодонецький Склопластик» імпорту з Російської Федерації формаліну та карбамідо-формальдегідного концентрату у зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 535 «Про внесення змін до переліку товарів, заборонених до ввезення на митну територію України, що походять з Російської Федерації»,

якою доповнено перелік товарів, заборонених до ввезення на митну територію України, що походять з Російської Федерації;

заборона на ввезення в Україну з Російської Федерації та Республіки Узбекистан вантажів, підконтрольних Держпродспоживслужбі України, які ввозяться як сировина для виробництва на ТДВ «Лисичанський желатиновий завод»;

існуючий стан транспортної інфраструктури в регіоні чинить негативний вплив при обранні перевізниками маршрутів перевезення вантажів та утворення логістичних центрів, будівництва складських приміщень.

Затверджені на 2020 рік обсяги доходів місцевих бюджетів та їх прогностичні показники на 2021-2022 роки визначені з урахуванням особливостей складання розрахунків до проектів місцевих бюджетів на 2020 рік та прогнозів місцевих бюджетів на 2021-2022 роки, які були доведені до облдержадміністрації Міністерством фінансів України листом від 05.09.2019 № 05110-14-6/22263.

Під час складання прогнозу місцевих бюджетів на 2021-2022 роки враховані основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України у 2020-2022 роках, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 555, потреба в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати з урахуванням підвищення розмірів державних соціальних стандартів, необхідний обсяг коштів для проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Фактичні надходження податків і зборів до місцевих бюджетів області за 2019 рік (без урахування частини території області, яка не підконтрольна державі, та міжбюджетних трансфертів) становили 3827,4 млн грн, у тому числі до доходної частини загального фонду надійшло 3431,5 млн грн податків, зборів та інших обов'язкових платежів, до спеціального фонду – 395,9 млн грн.

Очікуване виконання доходної частини місцевих бюджетів у 2020 році (загального та спеціального фондів) становить 3824,6 млн грн, або 99,9 % до фактичних показників 2019 року.

Прогноз надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2021 рік становить 4025,6 млн грн, або 105,3 % до рівня 2020 року, на 2022 рік – 4230,9 млн грн, або 105,1 % до рівня 2021 року.

### **Основні проблеми:**

недостатність обсягів надходжень податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів усіх рівнів для забезпечення утримання та розвитку об'єктів соціальної, гуманітарної сфери та комунальної інфраструктури;

зменшення митних оформлень в зоні діяльності Східної митниці Держмитслужби у зв'язку з введенням Урядом Російської Федерації з 01.07.2019 обмежень на ввіз та вивіз окремих товарів з території або на територію Російської Федерації;

дотаційність місцевих бюджетів області;

недостатність обсягів надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів усіх рівнів для забезпечення утримання та розвитку об'єктів соціальної, гуманітарної сфери та комунальної інфраструктури;

недостатність власних надходжень Пенсійного фонду України для забезпечення видатків за пенсійними програмами;

суттєве скорочення надходжень до місцевих бюджетів внаслідок згортання підприємницької діяльності у період запровадження в області обмежувальних протиепідемічних та карантинних заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

### **Основні завдання:**

забезпечення надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів), митних та інших платежів до бюджетів усіх рівнів в обсягах, передбачених державним і місцевими бюджетами;

забезпечення повноти сплати єдиного внеску на державне соціальне страхування, забезпечення скорочення боргу до Пенсійного фонду України в Луганській області та зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

### **Очікувані результати:**

ресурсне забезпечення основних функцій та завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

наповнення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування для забезпечення виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням;

погашення заборгованості до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування.

**Таблиця 3.1.1.**

### **Ресурси бюджетів**

	млн грн			
	2019 рік звіт	2020 рік очікуване	2021 рік прогноз	2022 рік прогноз
Надходження до місцевих бюджетів (без урахування дотацій та субвенцій)	3 827,4	3 824,6	4 025,6	4 230,9

### **3.2. Видатки бюджетних установ**

На фінансування видатків бюджетних установ та заходів за загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів області на 2020 рік передбачено 8183,9 млн грн, що на 29,6 %, або 3442,5 млн грн, менше фактичних показників 2019 року. На видатки загального фонду місцевих бюджетів області передбачено 6430,0 млн грн, що на 30,7 %, або 2848,1 млн грн, менше фактичних показників 2019 року.

Очікуване виконання за видатками спеціального фонду у 2020 році становить 1753,9 млн грн, що на 25,3 %, або 594,4 млн грн, менше фактичних показників 2019 року (2348,3 млн грн).

У порівнянні з 2019 роком збільшено обсяги планових показників видатків 2020 року на утримання апарату управління на 15,1 %, або 89,7 млн грн, установ освіти – на 18,0 %, або 474,6 млн грн, культури і мистецтва – на 11,5 %, або 28,8 млн грн, фізичної культури і спорту – на 22,3 %, або 26,3 млн грн, житлово-комунального господарства – на 5,3 % або 9,0 млн грн.

Зменшення видатків за загальним фондом відбулося за галузями «Охорона здоров'я» та «Соціальний захист та соціальне забезпечення» та пояснюється змінами державної бюджетної політики.

Так, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» видатки, які у 2019 році здійснювались з місцевих бюджетів за рахунок відповідних субвенцій з державного бюджету, у 2020 році здійснюються головним розпорядником коштів державного бюджету – Міністерством соціальної політики України, за окремою бюджетною програмою (надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу, виплати допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку та інші). У зв'язку із цим заплановані на 2020 рік видатки місцевих бюджетів на соціальний захист та соціальне забезпечення зменшились, у порівнянні з фактичними видатками 2019 року, на 80,9 %.

Також, у зв'язку з реалізацією чергового етапу медичної реформи з квітня 2020 року передбачено долучення комунальних закладів охорони здоров'я до програми державних медичних гарантій та здійснення видатків на оплату медичних послуг, які ними надаються, з державного бюджету за договорами з НСЗУ відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». У зв'язку із цим медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам була передбачена лише на I квартал 2020 року, а видатки місцевих бюджетів на охорону здоров'я у 2020 році зменшились, у порівнянні з фактичними видатками 2019 року, на 48,0 %.

## Структура видатків місцевих бюджетів

МЛН ГРН

Найменування заходів	Видатки			2021 рік		2022 рік	
	2019 рік (факт)	2020 рік (очікуване)	темп зростання (зниження) 2020 рік до 2019 року, %	прогноз	темп зростання (зниження) 2021 рік до 2020 року, %	прогноз	темп зростання (зниження) 2022 рік до 2021 року, %
<b>Усього</b>	<b>11 626,4</b>	<b>8 183,9</b>	<b>70,4</b>	<b>8 617,7</b>	<b>105,3</b>	<b>9 057,1</b>	<b>105,1</b>
<b>Загальний фонд</b>	<b>9 278,1</b>	<b>6 430,0</b>	<b>69,3</b>	<b>6 770,8</b>	<b>105,3</b>	<b>7 116,1</b>	<b>105,1</b>
Державне управління	592,5	682,2	115,1	718,4	105,3	755,0	105,1
Освіта	2 636,8	3 111,4	118,0	3 276,3	105,3	3 443,4	105,1
Охорона здоров'я	1 548,7	805,8	52,0	848,5	105,3	891,8	105,1
Соціальний захист та соціальне забезпечення	1 677,5	320,4	19,1	337,3	105,3	354,5	105,1
Культура і мистецтво	249,7	278,5	111,5	293,3	105,3	308,2	105,1
Фізична культура і спорт	118,0	144,3	122,3	151,9	105,3	159,7	105,1
Житлово-комунальне господарство	171,2	180,2	105,3	189,8	105,3	199,4	105,1
Засоби масової інформації	1,4	1,6	114,3	1,7	105,3	1,8	105,1
Інше	2 282,3	905,6	39,7	953,6	105,3	1 002,3	105,1
<b>Спеціальний фонд</b>	<b>2 348,3</b>	<b>1 753,9</b>	<b>74,7</b>	<b>1 846,9</b>	<b>105,3</b>	<b>1 941,0</b>	<b>105,1</b>

**Основні проблеми:**

наявність найважливіших для подальшого соціально-економічного розвитку регіону проблем, розв'язання яких не може бути забезпечене лише за рахунок коштів місцевих бюджетів, а потребує значних інвестицій і підтримки на державному рівні.

**Основні завдання:**

забезпечення реалізації заходів, передбачених місцевими бюджетами;  
забезпечення оптимізації витрат головних розпорядників коштів місцевих бюджетів шляхом виключення неперіоритетних та неефективних витрат, насамперед, тих, що не забезпечують виконання основних функцій і завдань відповідного головного розпорядника;  
сприяння підвищенню рівня бюджетної дисципліни.



**Очікувані результати:**

виконання повноважень, покладених на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, соціально-економічний та культурний розвиток територій;

досягнення економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів;

дотримання законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо складання та виконання державного і місцевих бюджетів;

усунення порушень у бюджетній сфері.

Основні показники економічного і соціального розвитку Луганської області

№ з/п	Назва показника	Од. виміру	2019 рік (факт)	2020 рік (оцінюване)	Темп росту (зниження) 2020 рік до 2019 року, %	2021 рік (прогноз)	Темп росту (зниження) 2021 рік до 2020 року, %	2022 рік (прогноз)	Темп росту (зниження) 2022 рік до 2021 року, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	<b>ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ</b>								
1.1.	<b>Ресурси бюджетів - усього</b>	млн грн	7 020,7	6 723,8	95,8	7 055,4	104,9	7 469,3	105,9
	Доходи Державного бюджету України	млн грн	3 193,3	2 899,2	90,8	3 029,8	104,5	3 238,4	106,9
	у тому числі:								
	податкові органи (збір без урахування платників податків, які перебувають на обліку в Офісі ВПП ДПС України)	млн грн	2 537,4	2 544,0	100,3	2 674,6	105,1	2 883,2	107,8
	місн. органи	млн грн	655,9	355,2	54,2	355,2	100,0	355,2	100,0
	Доходи місцевих бюджетів	млн грн	3 827,4	3 824,6	99,9	4 025,6	105,3	4 230,9	105,1
1.2.	<b>Фінансування заходів</b>								
	Видатки місцевих бюджетів	млн грн	11 626,4	8 183,9	70,4	8 617,7	105,3	9 057,1	105,1
	у т.ч.								
	загальний фонд	млн грн	9 278,1	6 430,0	69,3	6 770,8	105,3	7 116,1	105,1
	спеціальний фонд	млн грн	2 348,3	1 753,9	74,7	1 846,9	105,3	1 941,0	105,1
2.	<b>РІНКОВИ ПЕРЕТВОРЕННЯ</b>								
2.1.	<b>Розвиток малого і середнього бізнесу</b>								
	Кількість лічних малих підприємств, у тому числі мікропідприємств	од.	3 524	3 508	99,5	3 513	100,1	3 520	100,2
	Кількість малих підприємств (у тому числі мікропідприємств) на 10 тис. населення	од.	16	16	100,0	16	100,0	16	100,0
	Кількість зайнятих працівників на малих підприємствах	тис. осіб	17,61	17,53	99,5	17,55	100,1	17,59	100,2
	Питома вага обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) малими підприємствами (у тому числі мікропідприємствами) від загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	%	26,47	26,47	100,0	26,47	100,0	26,47	100,0
	<b>Кількість лічних середніх підприємств</b>	од.	202	202	100,0	202	100,0	202	100,0
	Кількість середніх підприємств на 10 тис. населення	од.	1	1	100,0	1	100,0	1	100,0
	Кількість зайнятих працівників на середніх підприємствах	тис. осіб	39,25	39,08	99,6	39,12	100,1	39,20	100,2
	Питома вага обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) середніми підприємствами від загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг)	%	37,77	37,77	100,0	37,77	100,0	37,77	100,0
	<b>Кількість фізичних осіб-підприємців</b>	осіб	18 824	18 730	99,5	18 750	100,1	18 790	100,2
	Кількість працівників, найманих фізичними особами-підприємцями	тис. осіб	13,02	12,95	99,5	12,96	100,1	12,99	100,2
	Питома вага обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) фізичними особами-підприємцями від загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) по області	%	16,33	16,33	100,0	16,33	100,0	16,33	100,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3.	<b>МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ</b>										
3.1.	Управління об'єктами загальної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст області										
	Чистий дохід (вручка) від реалізації продукції (робіт, послуг)	млн грн	340,8	368,2	108,0	381,4	103,6	400,5	105,0	420,5	105,0
	Собівартість реалізованої продукції	млн грн	278,2	294,6	105,9	305,1	103,6	320,4	105,0	336,4	105,0
	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (сальдо)	млн грн	0,1	1,01	в 10 р. б.	1,06	105,0	1,11	104,7	1,2	105,4
	Чистий прибуток (збиток) сальдо	млн грн	-0,14	0,71	х	0,75	105,6	0,78	104,0	0,8	105,1
	Фонд оплати праці	млн грн	45,5	51,2	112,5	53,8	105,1	56,5	105,0	59,3	105,0
3.2.	<b>Інвестиційна діяльність</b>										
	Обсяг капітальних інвестицій	млн грн	3357,5	1877,2	55,9	3137,5	167,1	3251,5	103,6	3360,0	103,3
	у тому числі:										
	промисловість	млн грн	640,8	466,8	72,8	620,0	132,8	627,0	101,1	645,0	102,9
	у тому числі:										
	добувна промисловість і розробка кар'єрів	млн грн	89,5	49,5	55,3	69,0	139,4	75,0	108,7	89,0	118,7
	сільське господарство	млн грн	1079,3	976,8	90,5	996,3	102,0	1026,2	103,0	1082,6	105,5
	житлове будівництво	млн грн	109,9	115,0	104,6	118,0	102,6	120,0	101,7	121,0	100,8
3.3.	<b>Іноземні інвестиції</b>										
	Прямі інвестиції (привіт капіталу)	млн дол. США	-6,6	-1,3	х	5,69	х	6,0	106,2	6,36	105,3
	Обсяг прямих інвестицій	млн дол. США	168,3	167,0	99,2	172,7	103,4	178,7	103,5	185,1	103,6
4.	<b>РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ</b>										
4.1.	<b>Основні показники ефективності регіональної промислової політики</b>										
	Обсяг реалізованої промислової продукції	млн грн	21908,5	20700	х	20900	х	21200	х	22000	х
	Індекс промислової продукції	%	96,0	97,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х
	у тому числі за основними видами діяльності:										
	Добувна промисловість	%	75,7	86,0	х	92,0	х	92,0	х	92,0	х
	Переробна промисловість - усього	%	х	87,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х
	у тому числі:										
	виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	%	122,8	89,4	х	119,8	х	108,1	х	118,8	х
	текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	%	102,0	100,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х
	виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	%	73,0	95,0	х	100,0	х	101,0	х	100,5	х
	виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	%	95,0	130,0	х	102,0	х	101,0	х	100,0	х
	виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	%	90,0	95,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х
	металургічне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин та устаткування	%	85,0	65,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х
	машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	%	90,0	100,0	х	100,0	х	100,0	х	100,0	х

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	%	93,0	98,0	x	100,0	x	100,0	x	100,0	x
4.2.	Агропромисловий комплекс										
	Продукція сільськогосподарства у постійних цінах 2016 року	млн грн	14448,2	13003,4	90,0	13146,4	101,1	14119,2	107,4	14853,4	105,2
	Індекс сільськогосподарської продукції	%	114,4	90,0	x	101,1	x	107,4	x	105,2	x
	Індекс продукції рослинництва	%	117,2	89,0	x	101,1	x	108,3	x	105,8	x
	Виробництво зернових та зернобобових культур	тис. тонн	1446,5	1389,4	96,1	1479,7	106,5	1623,2	109,7	1659,0	102,2
	Урожайність зернових та зернобобових культур	ц/га	35,5	35,1	98,9	37,3	106,3	40,4	108,3	41,0	101,5
	Виробництво соняшника	тис. тонн	860,6	695,7	80,8	752,7	108,2	828,0	110,0	899,2	108,6
	Урожайність соняшника	ц/га	22,9	17,4	76,0	19,1	109,8	20,5	107,3	22,0	107,3
	Виробництво картоплі	тис. тонн	208,6	242,4	116,2	249,2	102,8	252,9	101,5	259,0	102,4
	Урожайність картоплі	ц/га	187,8	223,3	118,9	230,7	103,3	233,2	101,1	233,9	100,3
	Виробництво овочів	тис. тонн	177,8	166,2	93,5	168,5	101,4	178,8	106,1	195,0	109,1
	Урожайність овочів	ц/га	283,4	263,8	93,1	269,1	102,0	269,6	100,2	274,5	101,8
	Індекс продукції тваринництва	%	90,4	90,0	x	101,0	x	100,5	x	101,0	x
	Поголів'я ВРХ	тис. голів	45,0	42,7	94,9	42,8	100,2	43,0	100,5	44,0	102,3
	у т.ч. корів	тис. голів	20,8	19,1	91,8	19,2	100,5	19,5	101,6	20,0	102,6
	Поголів'я свиней	тис. голів	45,5	41,6	91,4	42,0	101,0	43,0	102,4	44,0	102,3
	Поголів'я овець та кіз	тис. голів	22,7	21,3	93,8	21,5	100,9	22,0	102,3	22,5	102,3
	Поголів'я птиці	тис. голів	931,4	921,2	98,9	925,0	100,4	928,0	100,3	930,0	100,2
	Реалізація худоби і птиці (у живій вазі)	тис. тонн	14,3	11,8	82,5	12,0	101,7	12,5	104,2	13,0	104,0
	Виробництво молока	тис. тонн	113,5	110,4	97,3	111,0	100,5	112,0	100,9	113,0	100,9
	Виробництво яєць	млн штук	72,9	66,2	90,8	67,0	101,2	68,0	101,5	70,0	102,9
4.3.	Транспорт і зв'язок										
	Перевезення вантажів усього	млн тонн	4,41	6,26	142,0	6,30	100,6	6,40	101,6	6,50	101,6
	у тому числі залізничним транспортом	млн тонн	3,01	5,05	167,8	5,15	102,0	5,20	101,0	5,25	101,0
	автомобільним транспортом	млн тонн	1,40	1,21	86,4	1,15	95,0	1,20	104,3	1,25	104,2
	(з урахуванням вантажних перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями)										
	Перевезення пасажирів, усього	млн пас.	20,39	10,43	51,2	10,51	100,8	10,55	100,4	10,65	100,9
	у тому числі залізничним транспортом	млн пас.	1,63	0,66	40,5	0,70	106,1	0,73	104,3	0,76	104,1
4.4.	Будівництво										
	Прийняття в експлуатацію житла (нове будівництво)	тис. м <sup>2</sup>	20,9	21,0	100,5	21,2	101,0	21,5	101,4	21,8	101,4
	Обсяг виробленої будівельної продукції	млн грн	663,6	582,8	87,8	603,6	103,6	643,5	106,6	665,8	103,5
	Індекс будівельної продукції (до відповідного періоду попереднього року)	%	101,1	97,3	x	101,0	x	101,1	x	101,3	x
4.5.	Споживчий ринок										
	Обсяг обороту роздрібною торгівлю (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями)	млн грн	10277,3	10700,6	x	11250,0	x	11770,0	x	12070,1	x
	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлю (у порівнянних цінах)	%	116,0	105,7	x	111,6	x	107,8	x	110,7	x

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг	млн грн	1983	2090,1	105,4	2341,4	112,0	2506,1	107,0	2640,7	105,4
	Індекс споживчих цін (індекс інфляції)	%	104,3	104,5	x	104,7	x	104,5	x	104,8	x
<b>5.</b>	<b>ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ</b>										
	Зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг	млн дол. США	480,1	396,3	82,6	377,7	95,3	375,0	99,3	381,3	101,7
	Обсяг експорту товарів	млн дол. США	152,9	127,5	83,4	114,9	90,1	109,5	95,3	108,5	99,1
	Обсяг імпорту товарів	млн дол. США	253,0	197,4	78,1	188,2	95,3	186,8	99,3	189,1	101,2
	Сальдо зовнішньої торгівлі товарами	млн дол. США	-100,1	-69,9	x	-73,2	x	-77,3	x	-80,6	x
	Обсяг експорту послуг	млн дол. США	29,8	29,3	98,3	30,4	103,7	31,2	102,6	31,6	101,4
	Обсяг імпорту послуг	млн дол. США	44,5	42,0	94,6	44,2	105,2	47,4	107,2	52,0	109,8
	Сальдо зовнішньої торгівлі послугами	млн дол. США	-14,6	-12,7	x	-13,8	x	-16,2	x	-20,4	x
<b>6.</b>	<b>СОЦІАЛЬНА СФЕРА</b>										
<b>6.1.</b>	<b>Демографічна ситуація</b>										
	Чисельність наявного населення	осіб	2135913	2121915	99,3	2095508	98,8	2084508	99,5	2073508	99,5
	Чисельність наявного населення на території, підконтрольній українській владі	осіб	675654	675050	99,9	674446	99,9	673440	99,9	672450	99,9
	Кількість живонароджених	осіб	5031	4860	96,6	5000	102,9	5050	101,0	5050	100,0
	Кількість померлих	осіб	16011	16026	100,1	15000	93,6	14500	96,7	14500	100,0
	Природний приріст (зменшення) населення	осіб	-10980	-11166	101,7	-10000	89,6	-9000	90,0	-9000	100,0
	Кількість працездатних	осіб	7131	6306	88,4	7000	111,0	7000	100,0	7000	100,0
	Кількість вибулих	осіб	12071	9138	75,7	10000	109,4	9000	90,0	9000	100,0
	Міграційний приріст (зменшення) населення	осіб	-4940	-2832	57,3	-3000	105,9	-2000	66,7	-2000	100,0
	Внутрішньо переміщені особи	осіб	278706	280000	100,5	280000	100,0	280000	100,0	280000	100,0
<b>6.2.</b>	<b>Ринок праці і зайнятість</b>										
	Зайнята населення у віці 15-70 років	тис. осіб	303,7	300,0	98,8	301,5	100,5	302	100,2	303	100,3
	Середньобілова кількість штатних працівників	тис. осіб	102,3	101,0	98,8	102,0	101,0	102,5	100,5	103,0	100,5
	Безробітне населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років	тис. осіб	48,3	51,0	105,6	50,0	98,0	49,5	99,0	49,0	99,0
	Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років у % до робочої сили відповідного віку	%	13,7	14,4	105,1	14,2	98,6	14,0	98,6	13,9	99,3
	Кількість створених робочих місць	од.	5539	4239	76,5	5400,0	127,4	5400	100,0	5400	100,0
<b>6.3.</b>	<b>Грошові доходи населення</b>										
	Доходи населення всього	млн грн	65859	67500	102,5	69000,0	102,2	71500	103,6	72500	101,4
	в т.ч. заробітна плата	млн грн	32973	33500	101,6	34500,0	103,0	35900	104,1	37000	103,1
	Співвідношення заробітної плати до доходів населення	%	50,1	49,6	99,1	50,0	100,7	50,2	100,4	51,0	101,6
	Фонд оплати праці усіх працівників, зайнятих у галузях економіки (без малих підприємств)	млн грн	10953,7	11500	105,0	12000,0	104,3	12500	104,2	13500	108,0
	Середньомісячна заробітна плата	грн	8731	9600	110,0	10000	104,2	10600	106,0	11500	108,5
	Індекс реальної заробітної плати у % до відповідного періоду попереднього року	%	110,0	105,0	x	111,4	x	105,9	x	105,6	99,7
	Середній розмір пенсії	грн	3688,26	4109,76	111,4	4578,27	111,4	5100,19	111,4	5681,61	111,4
<b>6.4.</b>	<b>Житлово-комунальне господарство</b>										
	рівень оплати за послуги ЖКГ - теплопостачання	%	93	98	105,4	98	100,0	98	100,0	99	101,0
	- водопостачання і водовідведення	%	93	98	105,4	98	100,0	98	100,0	99	101,0
	- утримання будинків, споруд і прилеглої території	%	95	98	103,2	98	100,0	99	101,0	99	100,0
		%	88	96	109,1	97	101,0	98	101,0	99	101,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Кількість створених ОСББ	од.	247	263	106,5	281	106,8	301	107,1	323	107,3
	Кількість житлових будівель, оснащених вузлами комерційного обліку теплової енергії	од.	566	630	111,3	750	119,0	920	122,7	1376	149,6
	Кількість житлових будівель, оснащених вузлами комерційного обліку питної води	од.	43674	46000	105,3	49530	107,7	55300	111,6	62000	112,1
<b>7.</b>	<b>ГУМАНІТАРНА СФЕРА</b>										
<b>7.1.</b>	<b>Охорона здоров'я</b>										
	Витрати на утримання установ охорони здоров'я	млн грн	1812,25	1955,645	107,9	2053,4	105,0	2156,05	105,0	2263,85	105,0
	Смертність дітей до 1 року життя	на 1000 народжених живими	8,4	8,4	100,0	8,4	100,0	8,4	100,0	8,4	100,0
	Загальна чисельність лікарів в закладах охорони здоров'я усіх форм підпорядкування	тис. осіб	2,1	2,100	100,0	2,100	100,0	2,1	100,0	2,1	100,0
	Загальна чисельність середніх медпрацівників в закладах охорони здоров'я усіх форм підпорядкування	тис. осіб	5,1	5,100	100,0	5,100	100,0	5,1	100,0	5,1	100,0
	<b>Динаміка захворювань за основними видами захворювань:</b>										
	злоякісні новоутворення	випадків на 100 тис. населення	341,5	341,0	99,9	341,0	100,0	341	100,0	341	100,0
	активний туберкульоз	випадків на 100 тис. населення	50,4	50,0	99,2	50,0	100,0	50	100,0	50	100,0
	Кількість ВІЛ-інфікованих, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року	осіб	2 152	2 172	100,9	2 192,0	100,9	2 212	100,9	2 232	100,9
	Кількість хворих на СНІД, що перебувають на обліку у медичних закладах на кінець року	осіб	572	600	104,9	628,0	104,7	656	104,5	684	104,3
	Рівень травматизму населення	випадків на 100 тис. населення	3 580,7	3 581,0	100,0	3 581,0	100,0	3 581	100,0	3 581	100,0
<b>7.2.</b>	<b>Освіта</b>										
<b>7.2.1.</b>	<b>Дошкільна освіта</b>										
	Чисельність дітей віком від 3 до 6 років	тис. осіб	15,9	14,5	91,2	14,5	100,0	14,5	100,0	14,6	100,7
	Кількість закладів дошкільної освіти	од.	270	271	100,4	271	100,0	271	100,0	271	100,0
	Кількість місць у закладах дошкільної освіти	тис. осіб	15,5	15,7	101,3	15,7	100,0	15,7	100,0	15,7	100,0
	у тому числі:										
	у міських поселеннях	тис. осіб	11,3	11,4	100,9	11,4	100,0	11,4	100,0	11,4	100,0
	у сільській місцевості	тис. осіб	4,2	4,3	102,4	4,3	100,0	4,3	100,0	4,3	100,0
	Кількість дитячих закладів дошкільної освіти в них:	од.	254	256	100,8	256	100,0	256	100,0	256	100,0
	міськ										
	дітей	тис. од.	15,4	15,7	101,9	15,7	100,0	15,7	100,0	15,7	100,0
	у тому числі	тис. осіб	14,5	14,5	100,0	14,5	100,0	14,5	100,0	14,5	100,0
	у міських поселеннях	тис. осіб	11,7	11,7	100,0	11,7	100,0	11,7	100,0	11,7	100,0
	у сільській місцевості	тис. осіб	2,8	2,8	100,0	2,8	100,0	2,8	100,0	2,8	100,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Кількість створених додаткових місць у закладах дошкільної освіти	тис. од.	0,4	0,24	60,0	*	*	*	*	*	*
	(* визначається щорічно виходячи з потреби)										
	Кількість педагогічних працівників	тис. осіб	1,88	1,78	94,7	1,78	100,0	1,78	100,0	1,78	100,0
7.2.2.	<b>Загальна середня освіта</b>										
	Кількість закладів загальної середньої освіти	од.	279	273	97,8	272	99,6	272	100,0	271	99,6
	у тому числі:										
	денних	од.	279	273	97,8	272	99,6	272	100,0	271	99,6
	Кількість учнів	тис. осіб	55,0	55,5	100,9	55,5	100,0	55,6	100,2	55,6	100,0
	у тому числі:										
	у закладах загальної середньої освіти	тис. осіб	55,0	55,5	100,9	55,5	100,0	55,6	100,2	55,6	100,0
	Кількість педагогічних працівників	тис. осіб	6,3	6,3	100,0	6,3	100,0	6,3	100,0	6,3	100,0
	Середня наповнюваність закладів загальної середньої освіти	тис. осіб	0,2	0,2	100,0	0,2	100,0	0,2	100,0	0,2	100,0
	у міських поселеннях	тис. осіб	0,35	0,35	100,0	0,35	100,0	0,35	100,0	0,4	114,3
	у сільській місцевості	тис. осіб	0,08	0,08	100,0	0,08	100,0	0,07	87,5	0,07	100,0
	Отримання базової та повної загальної освіти у % до загальної кількості випускників 9 класів	%	62,5	62,0	x	60,0	x	60,0	x	59,5	x
	з них:										
	у 11 класах закладів загальної середньої освіти шкіл	тис. осіб	3,18	3,22	101,3	3,5	108,7	3,6	102,9	3,7	102,8
7.2.3.	<b>Професійна (професійно-технічна) освіта</b>										
	Кількість закладів	од.	22	19	86,4	19	100,0	19	100,0	19	100,0
	Кількість учнів, слухачів	осіб	4948	4724	95,5	4826	102,2	5171	107,1	5268	101,9
	Прийнято учнів, слухачів	осіб	2300	2115	92,0	2148	101,6	2146	99,9	2146	100,0
	в тому числі за рахунок регіонального та державного замовлень	осіб	2022	2115	104,6	2148	101,6	2146	99,9	2146	100,0
	Підготовлено (випущено) кваліфікованих працівників	осіб	1926	1844	95,7	1631	88,4	1877	115,1	1877	100,0
7.2.4.	<b>Заклади вищої освіти</b>										
	Кількість закладів	од.	13	13	100,0	13	100,0	13	100,0	13	100,0
	у тому числі державних закладів	од.	9	9	100,0	9	100,0	9	100,0	9	100,0
	Кількість студентів в закладах	осіб	22133	22530	101,8	23460	104,1	24148	102,9	24698	102,3
	у тому числі у державних закладах	осіб	21421	21805	101,8	22693	104,1	23346	102,9	23871	102,2
	Прийнято студентів	осіб	7961	8660	108,8	9103	105,1	9571	105,1	10028	104,8
	у тому числі до державних закладів	осіб	7769	8440	108,6	8883	105,2	9351	105,3	9808	104,9
	Випущено фахівців	осіб	7182	7222	100,6	6937	96,1	6771	97,6	6579	97,2
	у тому числі державними закладами	осіб	6990	6997	100,1	6710	95,9	6555	97,7	6351	96,9
7.3.	<b>Культура і мистецтво</b>										
	Відатки на утримання галузі "Культура і мистецтво"	млн грн	285,8	283,3	99,1	305,7	107,9	328,4	107,4	351,4	107,0
	Дублічні (загальнодоступні) і спеціальні бібліотеки	од.	327	327	100,0	327	100,0	327	100,0	327	100,0
	Заклади клубного типу	од.	302	302	100,0	302	100,0	302	100,0	302	100,0
	Кіноустановки з платним показом	од.	3	3	100,0	3	100,0	3	100,0	3	100,0
	Музеї	од.	13	13	100,0	13	100,0	13	100,0	13	100,0
	Театри	од.	2	2	100,0	2	100,0	2	100,0	2	100,0
	Мистецькі школи (дитячі музичні школи, мистецтв, художні)	од.	29	29	100,0	29	100,0	29	100,0	29	100,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7.4.	Заклади фізичної культури та спорту										
	Видатки на утримання закладів фізичної культури та спорту	млн грн	108,0	91,0	84,3	96,0	105,5	101,6	105,8	108,0	106,3
	Стадіони	од.	23	23	100,0	23	100,0	23	100,0	23	100,0
	Спортивні зали площею не менш як 162 кв. метри	од.	365	366	100,3	367	100,3	367	100,0	368	100,3
	Плавальні басейни	од.	8	8	100,0	8	100,0	8	100,0	8	100,0
	Спортивні майданчики	од.	1134	1136	100,2	1138	100,2	1140	100,2	1142	100,2
	Кількість підприємств, установ, організацій, де проводиться фізкультурно-оздоровча робота (без урахування кількості загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів)	од.	241	239	99,2	239	100,0	239	100,0	239	100,0
	Кількість дитячо-підліткових фізкультурно-спортивних клубів за місцем проживання населення	од.	12	12	100,0	12	100,0	12	100,0	12	100,0
	Кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл, шкіл вищої спортивної майстерності	од.	24	24	100,0	24	100,0	24	100,0	24	100,0
7.5.	Сім'я, діти та молодь										
	Чисельність дітей-сиріт	осіб	1438	1400	97,4	1400	100,0	1400,0	100,0	1350,0	96,4
	Кількість дитячих будинків сімейного типу в них дітей	од.	21	25	119,0	27	108,0	29,0	107,4	33,0	113,8
	Кількість створених дитячих будинків сімейного типу	осіб	150	173	115,3	185	106,9	200,0	108,1	225,0	112,5
	Кількість приюмих сімей	од.	2	4	200,0	2	50,0	2,0	100,0	4,0	200,0
	Кількість дітей в них дітей	од.	79	81	102,5	83	102,5	85,0	102,4	87,0	102,4
	Кількість патронатних сімей	осіб	146	154	105,5	158	102,6	163,0	103,2	165,0	101,2
	Кількість дітей в них дітей	од.	5	10	200,0	15	150,0	20,0	133,3	25,0	125,0
	Кількість центрів соціально-психологічної реабілітації дітей	осіб	11	18	163,6	25	138,9	40,0	160,0	50,0	125,0
	Кількість центрів соціально-психологічної реабілітації дітей	од.	1	1	100,0	1	100,0	1,0	100,0	1,0	100,0
	Кількість дітей, влаштованих до центрів соціально-психологічної реабілітації	осіб	95	100	105,3	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, в тому числі сільські та селищні	од.	15	15	100,0	15	100,0	15	100,0	15	100,0
	Центри соціально-психологічної допомоги	од.	1	1	100,0	1	100,0	1	100,0	1	100,0
	Центри для ВПЛ-інфікованих дітей та молоді	од.	1	1	100,0	1	100,0	1	100,0	1	100,0
8.	<b>ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ</b>										
	Охорона навколишнього природного середовища										
	Загальна кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	тис. тонн	37,3	36,9	98,9	36,6	99,2	36,3	99,2	36	99,2







№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		створення створенню кластерів, які об'єднують промислові підприємства із закладами професійної (професійно-технічної) освіти, що готуватимуть фахівців для роботи на підприємствах, та з науковими установами і закладами вищої освіти, що здійснюють науково-методичне забезпечення впровадження інновацій	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		підтримка розвитку науки та інновацій, впровадження наукових розробок в частині створення розвитку кластеру інжинірингу. Збільшення питомої ваги інноваційної продукції	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		проведення Study турів із впровадження елементів е-демократії та е-управління для громад Луганської області з метою впровадження цифрових технологій в державне управління та підвищення якості надання адміністративних і збільшення частки послуг, доступних в електронній формі	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		впровадження сучасних рішень щодо питань е-управління та е-демократії у Луганській області	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		створення Центру розвитку креативної економіки в Луганській області	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язків облдержадміністрації	отримання перспективної спеціальності в IT сфері, залучення додаткових інвестицій в бізнес, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до місцевих бюджетів	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
1.2.	Розвиток сільських територій на базі партнерства та кооперації									
1.2.1.	Створення підвищеної продуктивності та ефективності сільського господарства	реалізація Регіональної програми охорони та раціонального використання земель Луганської області на 2019-2023 роки	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	закриття ґрунтів від деградації, відтворення їх родючості та попередження розповсюдження карантинних організмів	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		забезпечення ефективного реалізації програм державної підтримки	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		підвищення інвестиційної привабливості регіонального агропромислового комплексу, зростання доходів сільськогосподарів і інвестиційної активності суб'єктів господарювання	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.2.2.	Сприяння підвищенню ефективності переробки сільськогосподарської продукції	організація освітніх та інформаційних компаній, координація і співпраця з донорськими організаціями щодо створення та функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів з урахуванням кращих світових практик	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	збільшення кількості суб'єктів ринкової інфраструктури шляхом створення 6 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та 5 сімейних фермерських господарств
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
		сприяння підвищенню інвестиційної активності бізнесу	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції регіону
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
		участь в агропромислових виставках, ярмарках	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		збільшення логісти на продукцію товаровиробників Луганської області і, відповідно, зростання обсягів реалізації сільськогосподарської продукції
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
1.3.	Системна підтримка бізнесу та його диверсифікація								
1.3.1.	Надання підтримки для розвитку малого та середнього підприємництва (МСП) та сприяння самозайнятості населення з фокусом на підтримку жінок,	залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до участі у державній програмі «Доступні кредити 5-7-9 %»	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності облдержадміністрації	інформування суб'єктів підприємництва про можливості програми
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
		проведення засідань «Круглого столу» на тему: «Ярмарок кредитів»	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		інформування 90 підприємців про умови надання кредитів та можливості програм з підтримки бізнесу
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
		розширення інфраструктури підтримки підприємництва в рамках реалізації проєкту «Мережа НГО – центрів підтримки бізнесу»	2021	0,000	0,000	0,000	450,000		створення 6 центрів підтримки бізнесу на базі існуючих громадських організацій
			2022	0,000	0,000	0,000	400,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	350,000		
			2021	0,000	0,000	500,000	1800,0		створення не менше 10 центрів надання адміністративних послуг, які обслуговують об'єднані територіальні громади, відділених робочих місць адміністраторів центру надання адміністративних послуг
			2022	0,000	0,000	500,000	1800,0		
			2023	0,000	0,000	500,000	1800,0		

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходів, тис. грн					Виконавці	Очікувані результати реалізації	
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1.3.2.	Розвинути туристично-рекреаційну інфраструктуру та туристичні продукти з урахуванням вимог інклюзивності	надання консультацій суб'єктам малого та середнього підприємництва з питань розробки бізнес-планів, започаткування власної справи та розвитку бізнесу	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	9	кваліфіковану консультаційну підтримку отримують 420 суб'єктів підприємництва	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			
		2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
		2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	заключення угод представниками бізнесових структур області з метою розширення ринків збуту			
		2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
		2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
		2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				створення нових туристичних продуктів, створення економічного і соціального розвитку області, виховання шанобливого ставлення до історико-культурної спадщини, навколишнього середовища та традицій
		2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
		2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
		2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	підвищення туристичного іміджу, розширення в області різних видів туризму, збільшення туристичних потоків					
2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		управління культури, національностей, релігій та туризму облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), ГО «ТАЮЖ» (за згодою), суб'єкти туристичної діяльності (за згодою)				
2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			організація круглих столів, семінарів, форумів тощо			
2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						
2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000						



№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації		
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1.3.5.	Повищення інвестиційної привабливості та міжнародної промоції регіону	підтримка та актуалізація бази даних інвестиційних ресурсів Луганської області - Зручно.INVESTBASE	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності облдержадміністрації	формування у потенційного інвестора уявлення про наявні об'єкти інвестування	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			
		підготовка презентаційних матеріалів про Луганську область та її інвестиційний потенціал	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		активізація потенційних інвесторів щодо реалізації проєктів на території області
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
		координація дій з реалізації проєкту регіонального розвитку, що стали переможцями конкурсного відбору проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		залучення інвестиційних коштів у розвиток регіону
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
		поширення інформації про соціально-економічний, культурний, інноваційний, тощо потенціал та пропозицій підприємств області серед дипломатичних установ, адміністративно-територіальних одиниць іноземних країн	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язин облдержадміністрації	направлення інформації (щороку) про соціально-економічний, культурний, інноваційний потенціал області 5 посольствам, 10 перспективним країнам-партнерам, 5 почесним консулам іноземних держав в Україні, 5 посольствам України за кордоном, почесним консулам України в 5 іноземних державах з метою розвитку співробітництва, налагодження співпраці
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
<b>Всього за рядком:</b>				<b>723106,0</b>	<b>0,0</b>	<b>500,0</b>	<b>2250,0</b>				
<b>Всього за розділом:</b>				<b>2151159,0</b>	<b>0,0</b>	<b>500,0</b>	<b>2200,0</b>				
<b>Всього за розділом:</b>				<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>500,0</b>	<b>2150,0</b>				

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>2. ВІДНОВЛЕННЯ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ</b>									
<b>Виконання</b>									
2.1.	інфраструктури: логістика, енергозабезпечення								
2.1.1.	Забезпечення сталого енергопостачання та підвищення рівня енергетичної безпеки	сприяння проведенню реконструкції комплексної трансформаторної підстанції з заміною обладнання	2021	0,000	0,000	0,000	49967,700	Департамент житлово-комунального господарства облдержадміністрації, ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (за згодою)	Відновлення технічного стану об'єктів електричних мереж та підвищення надійності електропостачання споживачів
			2022	0,000	0,000	0,000	40915,500		
			2023	0,000	0,000	0,000	59768,400		
2.1.2.	Відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності	будівництво ділянки залізниці, яка з'єднує гілку Кіндрашівська-Нова – Дантраївка із залізничною системою України	2021	10000,000	0,000	0,000	0,000	Департамент розвитку, утримання мережі автомобільних доріг області, промисловості, транспорту та зв'язку облдержадміністрації	Відновлення руху залізничного транспорту дозволить забезпечити 2,2 млн осіб населення області, у т. ч. 250,5 тис. внутрішньо переміщених осіб та 1,5 млн мешканців невідконтрольованій українській владі територій якісним пасажирським сполученням; зменшення логістичних витрат місцевих товаровиробників більш ніж на 10 %; збільшення обсягів вантажоперевезень на 3,5 млн тонн, пасажироперевезень - на 2,5 млн пасажирів
		електрифікація залізничної гілки Голосна – Куп'янець	2022	5000000,000	0,000	0,000	0,000	Департамент розвитку, утримання мережі промисловості, транспорту та зв'язку облдержадміністрації	зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів на 39 %, підвищення питомої вагової норми вантажних поїздів на 19 %, збільшення технічної і маршрутної швидкості руху вантажних і пасажирських перевезень на 24 %, зменшення рівня забруднення довкілля від залізничних перевезень на 30 %
			2023	5000000,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент розвитку, утримання мережі автомобільних доріг області, промисловості, транспорту та зв'язку облдержадміністрації	покращання транспортно-експлуатаційного стану доріг, що зв'язують область з іншими регіонами України та районними центрами між собою, а також підвищення умов доступності сільських територій до обласних і районних центрів, покращення соціально-економічного розвитку міст і районів, інвестиційного імпульсу, життєво важливих інтересів населення, підприємств, установ та організацій
		організація та контроль за ходом виконання заходів Регіональної програми дорожнього будівництва в Луганській області на 2016-2022 роки	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент розвитку, утримання мережі промисловості, транспорту та зв'язку облдержадміністрації	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		







№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		проведення в закладах освіти заходів правовпросвітницького характеру, спрямованих на попередження правопорушень	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, виконкомі міських рад міст обласного значення (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), райдержадміністрації	зростання рівня правової обізнаності учасників освітнього процесу	
		сприяння реалізації в закладах загальної середньої освіти проєкту «Шкільний офіцер поліції»	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, виконкомі міських рад міст обласного значення (за згодою), об'єднані територіальні громади (за згодою), райдержадміністрації	підвищення ефективності заходів з профілактики правопорушень	
		забезпечення оздоровлення та відпочинку учнів закладів загальної середньої освіти обласної комунальної власності	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 2165,179	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	соціальна підтримка дітей із соціально незахищених категорій	
		сприяння підвищенню рівня професійної компетентності педагогічних працівників області	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 458,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, ЛОЛППО (за згодою)	зростання рівня професійної компетентності педагогів закладів освіти, покращання якості надання освітніх послуг в регіоні	
		підтримка талановитої та обдарованої молоді	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 435,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, ЛОЛППО (за згодою), КЗ «ЛОМАНУМЬ» (за згодою)	надання педагогічної підтримки та створення умов для розвитку інтелектуального та творчого потенціалу обдарованих дітей та молоді	

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Висновки	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		розбудова системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді	2021	0,000	150,000	0,000	0,000	0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, ЛОЦДЮТК (за згодою), Луганський обласний ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені героїв Молодотів» (за згодою), Луганський обласний ліцей-інтернат фізичної культури і спорту (за згодою)	створення умов для розвитку громадянської компетентності дітей та учнівської молоді, проведення обласного етапу Всеукраїнської національно-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)
		забезпечення участі виконавців закладів загальної середньої освіти обласної комунальної власності у спортивних змаганнях і навчально-тренувальних зборах	2021 2022 2023	0,000 0,000 0,000	400,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, Луганський обласний ліцей-інтернат фізичної культури і спорту (за згодою)	створення умов для зростання спортивної майстерності, підготовки до участі у спортивних змаганнях і навчально-тренувальних зборах	
		розбудова системи надання соціальних послуг для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю Луганської області	2021 2022 2023	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	збільшення місць для перебування громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, осіб з інвалідністю, які потребують створення умов догляду, побутового і медичного обслуговування до 70 осіб на рік. Збільшення охопту послугами громадян до 346 осіб. Забезпечення підопічних повним спектром соціальних послуг на належному рівні	
		визволення інфраструктури обласних закладів дитячого оздоровлення та відпочинку КЗ «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Сонячний» та КЗ «Луганський обласний позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Берізка»	2021 2022 2023	0,000 0,000 40200,000	0,000 0,000 9800,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	забезпечення якісного надання послуг з оздоровлення та відпочинку для 470 дітей області за зміню, 1410 - за оздоровчий сезон	

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		створення умов для забезпечення надання якісних культурних послуг населенню, розвитку творчого потенціалу та культурного простору області, збереження національних традицій та звичаїв	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	управління культури, національностей, релігій та туризму обласдержадміністрації	надання послуг сфери культури на території, прилеглий до лінії розмежування (проведення фестивалів, свят, заходів); залучення дітей до вивчення та опанування традицій народної творчості, розвитку їх творчих здібностей	
		створення молодіжних центрів	2022	0,000	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту обласдержадміністрації,	збільшення кількості молодіжних центрів в регіоні; збільшення кількості молоді, залученої до участі в соціально-економічному, політичному і культурному житті в містах, районах, об'єднаних територіальних громадах	
		створення молодіжних центрів	2023	0,000	0,000	0,000	0,000	виконками міських рад міст обласного значення (за згодою), райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади (за згодою)		
		проведення фізкультурно-масових та спортивно-оздоровчих заходів за місцем проживання та у містах масового відпочинку громадян, зокрема, інвалідів	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту обласдержадміністрації,	збільшення кількості громадян, залучених до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи	
		розробка Регіональної програми «Питна вода Луганщини» на 2021-2024 роки та організація і контроль за реалізацією її заходів	2022	0,000	0,000	0,000	0,000	виконками міських рад міст обласного значення (за згодою), райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади (за згодою)		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент житлово-комунального господарства обласдержадміністрації	будівництво та модернізація системи централізованого водопостачання та водовідведення населених пунктів, а саме: свердловини питної води, магистральних та розподільчих водоводів, каналізаційних колекторів, насосних станцій, очисних споруд, тощо	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			



№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходів, тис. грн					Виконавці	Очікувані результати реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		забезпечення соціально-правового захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2021	0,000	47,199	0,000	0,000	Служба у справах дітей обласної адміністрації, ВЦА, райдержадміністрації, виконкоми міських, селищних, сільських рад, об'єднані територіальні громади (за згодою)	забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей, позбавлених батьківського піклування	
			2022	0,000	50,125	0,000	0,000			
			2023	0,000	52,782	0,000	0,000			
		забезпечення повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2021	0,000	220,901	0,000	0,000	Служба у справах дітей обласної адміністрації, ВЦА, райдержадміністрації, виконкоми міських, селищних, сільських рад, об'єднані територіальні	проведення заходів до Міжнародного Дня захисту дітей, Дня уснолення, Зборів приємних сімей та дитячих будинків сімейного типу, Дня Святого Миколая, Новорічних та різдвяних свят	
			2022	0,000	234,597	0,000	0,000			
			2023	0,000	247,030	0,000	0,000			
			2021	49875,0	4837,9	2875,0	49967,7			
			2022	8802775,0	7790,6	0,0	44915,5			
			2023	8835275,0	14876,8	0,0	63268,4			
<b>3. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ, ОРІЄНТОВАНЕ НА ЛЮДИНУ</b>										
3.1.	Ефективне управління, комунікації та партнерства									
3.1.1.	Удосконалення управління регіональним розвитком з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності	надання субвенції з місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів (фінансування діяльності військово-цивільної адміністрації відповідно до Закону України «Про військово-цивільні адміністрації»)	2021	0,000	в обсягах, визначених розпорядженнями голови обласної державної адміністрації - керівника обласної військово-цивільної адміністрації про обласний бюджет	0,000	0,000	апарат, структурні підрозділи обласної адміністрації	виконання соціальних програм, покращення економічного розвитку та соціального стану територій	
		надання субвенції з місцевого бюджету на забезпечення безперервного функціонування інформаційно-аналітичної системи моніторингу виконання місцевих бюджетів області	2022	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент фінансів обласної адміністрації		
		надання субвенції з місцевого бюджету на утримання центрів соціально-психологічної реабілітації дітей	2021	0,000	318,432	0,000	0,000	Департамент фінансів обласної адміністрації		
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2021	0,000	3502,881	0,000	0,000	Департамент фінансів обласної адміністрації		
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		створення умов для функціонування державної установи «Луганський обласний контактний центр»	2021	0,000	2120,216	0,000	0,000	облдержадміністрація, державна установа «Луганський обласний контактний центр» (за згодою)		
		реалізація заходів, пов'язаних з економічною діяльністю	2022	0,000	2271,656	0,000	0,000			
			2023	0,000	2429,968	0,000	0,000			
			2021	0,000	88191,000	0,000	0,000	Департамент фінансів облдержадміністрації		
		реалізація заходів, пов'язаних з діяльністю у сфері державного управління	2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2021	0,000	124,458	0,000	0,000	облдержадміністрація		
		реалізація заходів у галузі культури і мистецтва	2022	0,000	132,174	0,000	0,000			
			2023	0,000	139,180	0,000	0,000			
			2021	0,000	288,440	0,000	0,000	Департамент масових комунікацій облдержадміністрації		
		розроблення містобудівної документації населених пунктів: Генеральний план з планом зонування, Комплексний план просторового розвитку	2022	0,000	306,323	0,000	0,000			
			2023	0,000	322,558	0,000	0,000			
			2021	12745,2	0,000	1480,6	3000,0	Департамент будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування облдержадміністрації	розроблення 2 генеральних планів, 2 планів зонування, 14 детальних планів територій	
			2022	10189,6	0,000	1247,2	2000,0		розроблення 2 генеральних планів, 2 планів зонування, 18 детальних планів територій	
			2023	10006,4	0,000	1101,6	2000,0		розроблення 2 генеральних планів, 2 планів зонування, 15 детальних планів територій	
3.1.2.	Сприяння розвитку демократичних інструментів в системі управління з урахуванням принципів	створення діалогових майданчиків з громадськими організаціями	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент масових комунікацій облдержадміністрації	втілення демократичних принципів при побудові громадянського суспільства	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
3.1.3.	Сприяння формуванню ефективного системи міждержавного партнерства	проведення роботи щодо відновлення втрачених міждержавних зв'язків області із 3 закордонними регіонами-партнерами, з якими область має угоди про співробітництво	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язків облдержадміністрації	відновлення співпраці з регіонами Білорусі, Грузії, Болгарії, Польщі, Китаю, Франції, Таджикистану, Боснії і Герцеговини	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			



№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		організація прийомів делегацій іноземних представників, у тому числі дипломатичних установ, акредитованих в Україні	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язів обласної адміністрації	розвиток міжнародного співробітництва й визначення шляхів співпраці області із зарубіжними країнами. Інформаційне забезпечення іноземних дипломатів щодо економічного потенціалу території і підприємств області
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент освіти і науки обласної адміністрації	поширення регіонального досвіду у галузі освіти, сприяння участі шкільних 10 закладів освіти щороку в освітньому обміні
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	управління культури, національностей, релігій та туризму обласної адміністрації	обмін досвідом з популяризації культурних та творчих досягнень та надбавь Луганщини в інших регіонах України, підтримка аматорського та професійного мистецтва області
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
3.2.	Створення розвитку інфраструктури наляга послуг									
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
3.2.1.	Відновлення та розбудова інфраструктури інституцій обласного підпорядкування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності	сприяння покращанню матеріально-технічної та методичної бази обласних закладів позашкільної освіти	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент освіти і науки обласної адміністрації, ВПА, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	збільшення кількості дітей, охоплених позашкільною освітою
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000					



№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходів, тис. грн				Виконавці	Очікувані результати реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		організаційно-методичний супровід розвитку мережі інклюзивно-ресурсних центрів	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент освіти і науки обласної адміністрації, ВЦА, райдержадміністрації, органи місцевого саморядування (за згодою)	створення 1 інклюзивно-ресурсного центру, покращання матеріально-технічної бази існуючих ІРЦ
		сприяння організації надання соціальних послуг населенню громад	2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент соціального захисту населення обласної адміністрації	рівень охоплення соціальними послугами в громадах не менш 95 % від потреби
		забезпечення функціонування відділу технічного нагляду за капітальним будівництвом та ремонтом бюджетних установ та організації Департаменту соціального захисту населення Луганської обласної адміністрації	2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2021	0,000	877,087	0,000	0,000	Департамент соціального захисту населення обласної адміністрації	утримання та зміцнення матеріально-технічної бази 10 установ, які надають послуги із стаціонарного догляду з наданням місця для проживання, всебічної підтримки, захисту та безпеки осіб, які не можуть вести самостійний спосіб життя через похилий вік, фізичні та розумові вади, пенсійні захворювання або інші хвороби
			2022	0,000	938,332	0,000	0,000		
			2023	0,000	1000,837	0,000	0,000		
		здійснення заходів з організації охорони та збереження об'єктів культурної спадщини області	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	управління культури, національностей, релігій та туризму обласної адміністрації	збереження культурної спадщини області
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
		облаштування спортивних майданчиків, майданчиків з тренажерним обладнанням	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту обласної адміністрації, ВЦА, райдержадміністрації, органи місцевого саморядування (за згодою)	збільшення кількості спортивних майданчиків за містом проживання громадян, збільшення кількості громадян, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікувані результати реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		будівництво/реконструкція спортивних об'єктів	2021	0,000	0,000	0,000	0,000		покращання матеріально-технічного стану об'єктів спортивної інфраструктури, підвищення рівня безпеки при зайнятті спортом, розвиток спорту вищих досягнень	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		проведення фізкультурно-масових та спортивно-оздоровчих заходів за місцем проживання та у містах масового відпочинку громадян обласних, галузевих спартакіад та обласних спортивно-масових заходів, проведення обласних семінарів, нарад, засідань колегій з проблемних питань розвитку фізичної культури та спорту	2021	0,000	77,000	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту облдержадміністрації	збільшення кількості громадян, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		виплати стипендій і винагород перспективним, провідним спортсменам та їх тренерам	2021	0,000	1757,376	0,000	0,000	0,000		розвиток спорту вищих досягнень, додаткове залучення в галузь фахівців фізичної культури і спорту
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		проведення обласної спартакіади серед допризовної молоді, забезпечення участі збірної команди області у Всеукраїнській спартакіаді допризовної молоді	2021	0,000	15,000	0,000	0,000	0,000		
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		забезпечення участі представників області, зокрема, осіб з інвалідністю, у всеукраїнських заходах відповідно до Єдиного календарного плану всеукраїнських змагань	2021	0,000	820,000	0,000	0,000	0,000		
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		утримання ОКУ «Луганський обласний центр соціокультурної адаптації молоді з обмеженими фізичними можливостями»	2021	0,000	901,731	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту облдержадміністрації, ОКУ «Луганський обласний центр соціокультурної адаптації молоді з обмеженими фізичними можливостями»	організація та проведення всеукраїнських, обласних та інших заходів для дітей та молоді з інвалідністю
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		організація та проведення обласної кампанії «Сприяння реалізації культурного та творчого потенціалу дітей та молоді»	2021	0,000	16,257	0,000	0,000	0,000	соціокультурна адаптація, інтеграція та психологічна допомога дітям та молоді з інвалідністю, внутрішньо переміщеним особам (далі – ВПО) з інвалідністю
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
		організація та проведення у рамках програми «Правова та посттравматична допомога дітям, молоді та сім'ям з інвалідністю» індивідуальних та колективних консультацій, семінарів, тренінгів	2021	0,000	1,422	0,000	0,000	0,000	подолання посттравматичної кризи, психотравм, надання правової допомоги молоді з інвалідністю та ВПО з інвалідністю
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
		організація та проведення заходів з теми «Сприяння у працевлаштуванні молоді з інвалідністю»	2021	0,000	5,580	0,000	0,000	0,000	сприяння соціальній адаптації та інтеграції молоді з інвалідністю, ВПО з інвалідністю
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
		організація та впровадження програми «Адаптивно освітній та творчий розвиток для дітей та молоді з проблемами здоров'я та груп ризику з використанням IT-технологій»	2021	0,000	1,581	0,000	0,000	0,000	адаптація та інтеграція дітей та молоді з інвалідністю, ВПО з інвалідністю
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
		утримання ОКУ «Луганський обласний центр підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень»	2021	0,000	1409,723	0,000	0,000	0,000	організація та проведення всеукраїнських, обласних та інших заходів для молоді
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	управління молоді та спорту облдержадміністрації, ОКУ «Луганський обласний центр підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень» (за згодою)
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		організація та проведення обласного конкурсу ініціатив молодіжних громадських організацій	2021	0,000	200,000	0,000	0,000	0,000	розвиток молодіжних та дитячих громадських організацій	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			
		фінансова підтримка ініціатив інститутів громадянського суспільства з національно-патріотичного виконання через проведення конкурсу проектів	2021	0,000	200,000	0,000	0,000	0,000	збільшення заходів, проектів, програм, які реалізують громадські організації, що здійснюють свою діяльність у напрямі національно-патріотичного виконання молоді, збільшення чисельності патріотично налаштованої молоді	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
		організація та контроль за ходом виконання заходів Регіональної комплексної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життя/забезпечення сільського населення «Власний дім»	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	збільшення обсягів інвестиційних ресурсів з урахуванням бюджетних коштів на кредитування населення в межах регіональних програм житлового будівництва, підвищення рівня забезпечення громадян житлом, що потребують поліпшення житлових умов	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування	
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	обласна адміністрація	
		організація та контроль за ходом виконання заходів Регіональної цільової програми житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		створення гуртка із робототехніки в опорних школах Луганської області	2021	0,000	0,000	38,600	548,800	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язів облдержадміністрації	сприяння реалізації STEM-напрямку в освітніх закладах Луганської області, інноваційному, технологічному, екологічному та IT розвитку території; створення бази для вільного оволодіння школярами основами робототехніки, електротехніки та програмування, підвищення їх успішності у вивченні фундаментальних наук, збільшення кількості переможців відповідних шкільних змагань серед цих дітей;
		проведення за участю міжнародних організацій тренінгів для представників органів місцевого самоврядування області щодо розробки та реалізації місцевих проєктів розвитку	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	38,600 38,600 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язів облдержадміністрації	підвищення рівня компетентності вчителів інформатики шкіль Луганської області; підвищення інтересу з боку молоді до розвитку IT-послуг, інноваційних технологій, просвітування тощо, що дозволить сформулювати майбутню кар'єру та опанувати нову діяльність тощо
		наповнення Інтерактивної карти «Об'єкти інфраструктури, відновлені за міжнародної підтримки» проєктами місцевого розвитку	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язів облдержадміністрації	інформованість широкого кола громадянськості, бізнесу, органів влади про реалізовані проєкти, у тому числі за міжнародної підтримки
		інформаційна підтримка громадянськості, органів місцевого самоврядування, бізнесу, органів місцевої влади у часті у грантових програмах, конкурсах	2022 2023 2021	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	0,000 0,000 0,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язів облдержадміністрації	участь широкого кола громадянськості, бізнесу, органів місцевого самоврядування у грантових програмах та конкурсах реалізації місцевих проєктів розвитку

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікувані результати реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	9		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		формування бази та інфраструктури проєктних пропозицій, реалізація яких потребує залучення коштів міжнародної технічної допомоги	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		інформування потенційних міжнародних донорських організацій, дипломатичних установ іноземних країн про проєкстні пропозиції громад області, у тому числі під час нарад та зустрічей. Залучення нових проєктів міжнародної технічної допомоги до реалізації місцевих проєктів
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
3.3.	Безпечне, енерго-, ресурсозберігаюче та енергоефективне	створення створенню мережі зарядних станцій для електроавтомобілів у громадах Луганської області	2021	0,000	0,000	0,000	303,000	Департамент міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зв'язини облдержадміністрації	використання новітніх технологій для бізнесу, створення зарядних станцій для електроавтомобілів у громадах області, розвиток нових послуг для бізнесу з обслуговування електротранспорту	
			2022	0,000	0,000	3,900	324,200			
			2023	0,000	0,000	8,400	346,900			
3.3.1.	Створення системи поводження з твердими побутовими відходами	сприяння будівництву центрального об'єкта поводження з відходами	2021	0,000	0,000	0,000	31528,000	Департамент житлово-комунального господарства облдержадміністрації	створення сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами, зменшення обсягів захоронення відходів на 30-35 %, зменшення кількості викидів парникових газів до 80 %	
			2022	0,000	0,000	0,000	605513,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	57959,000			
3.3.2.	Сприяння раціональному використанню водних ресурсів та зменшення забруднення природного середовища скидами стічних вод	розробка Регіональної програми «Пиття вода Луганщини» на 2021-2024 роки та організація і контроль за реалізацією її заходів, спрямованих на раціональне використання водних ресурсів та зменшення забруднення природного середовища скидами стічних вод, організація і контроль за реалізацією заходів Регіональної програми з охорони навколишнього природного середовища Луганської області на 2019-2025 роки	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент житлово-комунального господарства облдержадміністрації	побудова та модернізація об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства, у тому числі 30-ти кілометрової зони вздовж лінії розмежування та, як наслідок, збереження водних ресурсів, підвищення якості питної води, поліпшення екологічного стану навколишнього природного середовища	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000			
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000			



№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн				Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.3.3.	Створення системи спостережень за забрудненнями навколишнього природного середовища відповідно до вимог Директив ЄС	розширення існуючої мережі спостережень та лабораторного контролю за станом поверхневих вод	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів облдержадміністрації	забезпечення інформування громадянськості, органів місцевої влади та місцевого самоврядування про екологічний стан важливих осередків довкілля сучасними технічними засобами, підвищення рівня інформаційного забезпечення процедури об'єктивного та ефективного прийняття управлінських рішень в галузі охорони довкілля та екологічно-безпечного природокористування в області, своєчасне реагування та попередження виникнення екологічних загроз
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
3.3.4.	Створення енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики	розробка та реалізація Регіональної програми модернізації систем теплопостачання Луганської області на 2021-2024 роки, організація та контроль за реалізацією її заходів	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент житлово-комунального господарства облдержадміністрації	забезпечення сталого та якісного теплопостачання населених пунктів, підвищення технологічного рівня виробництва теплової енергії, зміна структури споживання первинних енергетичних ресурсів за рахунок використання місцевих і вторинних енергетичних ресурсів, зменшення шкідливого впливу на довкілля від діяльності підприємств теплокомуненерго
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
3.3.5.	Створення охорони та розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення	розширення територій природно-заповідного фонду (шляхом оголошення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду)	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Луганське обласне управління лісового та мисливського господарства (за згодою)	оголошення нових територій природно-заповідного фонду, збільшення площі природно-заповідного фонду до 5 % від загальної території області
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000		
<b>Всього за розділом:</b>			2021	12745,2	74411,1	1537,2	35381,8		
			2022	10189,6	3668,5	1307,7	60783,2		
			2023	10006,4	3912,5	1166,6	60307,9		

№ п/п	Завдання	Механізм реалізації завдання	Рік виконання	Обсяги фінансування заходу, тис. грн					Виконавці	Очікуваний результат реалізації
				державний бюджет	обласний бюджет	інші місцеві бюджети	інші джерела фінансування	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<b>4. БЕЗПЕКА, НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ЦІЛІСНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР</b>										
4.1.	Безпечна територія									
4.1.1.	Створення безпечних умов для проживання та перебування територієохоронної області з урахуванням	забезпечення постійної готовності територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення шляхом проведення експлуатаційно-технічного обслуговування територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення області	2021	899,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент з питань цивільного захисту та територіальної оборони обласної адміністрації	забезпечення оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, постійна готовність територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення, стажа робота апаратури оповіщення територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення області
			2022	899,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	899,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
		відшкодування витрат по утриманню та обслуговуванню нерухомого майна, що належить до державної власності, де знаходиться апаратура оповіщення територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення області	2021	460,198	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент з питань цивільного захисту та територіальної оборони обласної адміністрації	
			2022	460,198	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	460,198	0,000	0,000	0,000	0,000		
		реконструкція територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення	2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	Департамент з питань цивільного захисту та територіальної оборони обласної адміністрації, ВЦА, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою)	
			2022	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
		поповнення регіонального матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	2021	0,000	560,000	0,000	0,000	0,000	Департамент з питань цивільного захисту та територіальної оборони обласної адміністрації	придбання матеріальних цінностей згідно до номенклатури матеріального резерву, накопичення регіонального матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
			2022	0,000	589,000	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	589,000	0,000	0,000	0,000		
		створення умов для функціонування Луганської комунальної установи «Обласна рятувально-вогнеборна служба»	2021	0,000	2367,111	0,000	0,000	0,000	Департамент з питань цивільного захисту та територіальної оборони обласної адміністрації	запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, які виникають на водних об'єктах області
			2022	0,000	2534,747	0,000	0,000	0,000		
			2023	0,000	2709,623	0,000	0,000	0,000		



**Перелік регіональних (цільових) програм,  
діючих на території Луганської області**

№ з/п	Назва регіональної (цільової) програми	Строк виконання	Головний виконавець
1	2	3	4
<b>I. ЕКОНОМІЧНИЙ НАПРЯМ</b>			
1.	Регіональна цільова програма дорожнього будівництва у Луганській області на 2016-2022 роки	2016-2022 роки	управління розвитку та утримання мережі автомобільних доріг області облдержадміністрації
<b>II. СОЦІАЛЬНИЙ НАПРЯМ</b>			
1.	Регіональна цільова програма соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на 2019-2021 роки	2019-2021 роки	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації
2.	Регіональна цільова програма житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки	2017-2021 роки	Департамент будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування облдержадміністрації
3.	Регіональна цільова програма житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей на 2019-2021 роки	2019-2021 роки	Департамент будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування облдержадміністрації
4.	Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки	2017-2022 роки	Департамент будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування облдержадміністрації
5.	Регіональна цільова програма розвитку й підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та з надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, на 2020-2022 роки	2020-2022 роки	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
6.	Регіональна цільова програма розбудови системи громадського здоров'я Луганської області на 2020 – 2022 роки	2020-2022 роки	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації
<b>III. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ НАПРЯМ</b>			
1.	Регіональна цільова програма розвитку клубних закладів у сільській місцевості на 2019-2021 роки	2019-2021 роки	управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації
2.	Регіональна цільова комплексна програма розвитку сфери культури на 2019-2021 роки	2019-2021 роки	управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації

1	2	3	4
<b>IV. ЕКОЛОГІЧНИЙ НАПРЯМ</b>			
1.	Регіональна програма розвитку водного господарства Луганської області на період до 2021 року	2014-2021 роки	Луганське обласне управління водних ресурсів
2.	Регіональна цільова програма моніторингу довкілля Луганської області на період до 2022 року	2018-2022 роки	Департамент комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів облдержадміністрації
3.	Регіональна програма з охорони навколишнього природного середовища Луганської області на 2019-2025 роки	2019-2025 роки	Департамент комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів облдержадміністрації
4.	Регіональна програма охорони та раціонального використання земель Луганської області на 2019-2022 роки	2019-2022 роки	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
<b>V. ІНШІ</b>			
1.	Регіональна цільова програма інформаційної реінтеграції та розвитку інформаційної сфери Луганської області на 2020-2023 роки	2020-2023 роки	Департамент масових комунікацій облдержадміністрації

**Перелік заходів, які фінансуються у 2021-2023 роках  
за рахунок обласного бюджету**

№ з/п	Найменування заходу	Рік проведення		
		2021	2022	2023
1.	Виготовлення почесних грамот, нагрудних знаків, почесних відзнак, пам'ятних адрес, які вручаються на святкуваннях загальнодержавних, професійних свят, ювілеях регіонів, підприємств, установ та інших заходах	2021	2022	2023
2.	Відзначення Дня Соборності України	2021	2022	2023
3.	Відзначення Дня пам'яті Героїв Крут	2021	2022	2023
4.	Відзначення Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав	2021	2022	2023
5.	Відзначення Дня Героїв Небесної Сотні	2021	2022	2023
6.	Відзначення річниці з дня народження Тараса Шевченка	2021	2022	2023
7.	Відзначення Дня українського добровольця	2021	2022	2023
8.	Відзначення роковин Чорнобильської трагедії	2021	2022	2023
9.	Відзначення Дня пам'яті та примирення та річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні	2021	2022	2023
10.	Відзначення Дня пам'яті жертв політичних репресій	2021	2022	2023
11.	Відзначення Дня скорботи та вшанування пам'яті жертв війни	2021	2022	2023
12.	Відзначення річниці Конституції України	2021	2022	2023
13.	Відзначення Дня Державного Прапора України та річниці незалежності України	2021	2022	2023
14.	Відзначення Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України	2021	2022	2023
15.	Відзначення Дня партизанської слави	2021	2022	2023
16.	Відзначення Дня захисника України та Дня Українського Козацтва	2021	2022	2023
17.	Відзначення річниці вигнання нацистів з України	2021	2022	2023
18.	Відзначення Дня Гідності та Свободи	2021	2022	2023
19.	Жалобні заходи до Дня пам'яті жертв голодоморів	2021	2022	2023
20.	Відзначення Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС	2021	2022	2023











